

ရာဇဝင်

အမှတ်တရပုံရိပ်များ

အောင်မြင်ဦး

မှတ်တမ်း

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၈၆၂/၂၀၀၄(၉)

မှတ်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် -

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ

ဒုတိယအကြိမ်

တန်ဖိုး 2000 #

အုပ်ရေ - ၂၀၀၀

ထုတ်ဝေသူ

စံလှစာပေတိုက်၊ ဒေါ်မြမြကြွ
အမှတ် ၁၈၀၊ ၂၉ လမ်း၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်သူ

ပင်မြင့်မာလာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၂၄၊ တာဝတိံသာလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့မှ ရိုက်နှိပ်သည်။

ဖြန့်ချိရေး

ပင်မြင့်မာလာစာပေ
အမှတ် ၂၄၊ တာဝတိံသာလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်။
ဖုန်း - ၀၀- ၂၉၂၂၁၈

အောင်မြင်ခြင်း

ဇရာစုနှစ်၏
အမှတ်တရပုံရိပ်များ

မြန်မာ့ရေး

ပင်မြင့်မာလာစာပေ

အမှတ် ၂၄၊ တာဝတိံသာလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ဖုန်း- ၀၁- ၂၉၂၂၁၈

ဒို့တာဝန် အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး

ဒို့အရေး

တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး

ဒို့အရေး

အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဒို့အရေး

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပေါ် ပေါက်ရေးသည် ပြည်ထောင်စုသား အားလုံး၏ ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံ များအား ဆန့်ကျင်ကြ။

ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး

ခိုင်မာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင် တည်ဆောက်ရေး

စေ့ကွက်စီးပွားရေးစနစ် ဝိပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး

ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး

နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး

အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး

မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး

တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

ရန်ပေါဆက်
1905-80

John Paulset

ဘာထရန်ဒရပ်ဆယ်

1872-1970

lord bertrand russel

playing chess with his third son

လိယိုတော့ခ်တို့င်း

1828-1910

Leo Tolstoy

အိုင်စတိုင်း

1828-1910

မြန်မာ့
နိုင်ငံ

ကိုအိုဇုမီ

KOIZUMI

ဟာမက်ရာဂုဏ်

March 26, 2003

ကျမ်းဂါး

zohirshar

ဟိုကျွန်တော်

hujintoo

ဆာဒီမင်းသားအယ်လ်ဝါလ်ဒ်

ဝါယူဂါး

EXPERIMENTAL

chelseadclinton

2008

အားလုံးသည် သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ

သမိုင်းကို ဖော်ဆောင်နေကြသည်ဟု

ဆိုရမည်။ ထို့ကြောင့် ရာစုနှစ်သစ်၏

နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး

အကြောင်းတရားတို့သည်

ပီပြင်ခဲ့၏။

ဒိဋ္ဌိ
သို့ဟုတ်
ရာစုနှစ်ကို လှမ်းလှမ်းမျှော်ကြည့်ခြင်း

(၁)

ကျွန်တော်သည် စာရေးသမားတစ်ဦးပီပီ မကြာခဏ ရာစုနှစ်များကို လှမ်းမျှော်ကြည့်မိသည်။ ရာစုနှစ် ရေစီးကြောင်းနှင့် အတူ ပုံရိပ်ပေါင်းများစွာကို တွေ့ရသည်။ အချို့သည် ပီပြင်၍ အချို့က မပီပိုဝါးနိုင်သည်။

သို့သော် အားလုံးသည် သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ သမိုင်းကို ဖော်ဆောင်နေကြသည်ဟု ဆိုရမည်။ ထို့ကြောင့် ရာစုနှစ်သစ်၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအကြောင်းတရားတို့သည် ပီပြင်ခဲ့၏။

သူတို့အား ရာစုနှစ်၏ အမှတ်တရပုံရိပ်များဟု ခံစားမိသလို သူတို့၏ အရည်အချင်း၊ သူတို့အတွေးအမြင်များကို ဖော်ကျူးမိသည်။

သူ့ကဏ္ဍအလိုက် နုသူ နု၍ ရင့်သူ ရင့်သည်။

မည်သို့ဆိုစေ သူတို့က အားမလို အားမရနှင့် အားရစရာ ချည်းပင်။

(၂)

စင်စစ် ဤစာအုပ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပုံရိပ်များက ကျွန်တော် ပြန်ကြံစွာ ရေးသားခဲ့သည်များမှ အမှတ်တရဖြစ်စေသော ပုံရိပ်များကို စုစည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းသမို ဤစာအုပ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စုံတကာစေနေသည်ဟု ဆိုရမည်။ နိုင်ငံရေးလောက၊ စီးပွားရေးလောက၊ လူမှုရေးလောကနှင့် စာပေရေးရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးရာလောကမှ ပုံရိပ်များ ဖြစ်နေ၏။

သို့သော် ဤစာအုပ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ် ပုံရိပ်များသည် စာဖတ်သူကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အကျိုးပြုစေသည်ဟု ကျွန်တော် ပြောရဲ၏။ သူတို့စိတ်၊ သူတို့ဘဝ၊ သူတို့ လုပ်ဆောင်ချက်၊ သူတို့ အတွေးအမြင်များသည် စာဖတ်သူ၏ နှလုံးသားကို အဟာရဖြစ်စေမည်ဟု ပြောရမည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များက ရာစုနှစ် ရေစီးကြောင်းထဲတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အရေးပါနေသောကြောင့် ဖြစ်သတည်း။

စာဖတ်သူများရဲ့

အောင်မြတ်ဦး

မာတိကာ

- ၁။ ယန်ပေါဆတ်(ပြည်သစ်)
သို့မဟုတ်
အတွေးသစ် အမြင်သစ် ၁၃
- ၂။ ဘာထရန်ရပ်ဆယ် (အင်္ဂလိပ်)
သို့မဟုတ်
ငြိမ်းချမ်းရေး အတွေးအမြင်သစ် ၂၇
- ၃။ လီယိုတော်စတိုင်း (ရုရှား)
သို့မဟုတ်
စံပြုဖွယ် အတွေးရေစီးကြောင်း ၄၅
- ၄။ အိုင်စတိုင်း (ဂျာမဏီ)
သို့မဟုတ်
အတွေးအိမ် ၆၃
- ၅။ ဝန်ကြီးချုပ်ကိုအိဇမိ (ဂျပန်)
သို့မဟုတ်
အတွေးသစ် ဖော်ကျူးသူ ၇၇

၆။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင် ယူဆွမ်ဝါနန်ဒီ(အင်ဒိုနီးရှား)
သို့မဟုတ်
ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး ဟောကိန်းရှင် ၈၅

၇။ အာမက်ရာရှစ်ဒ် (ပါကစ္စတန်)
သို့မဟုတ်
အမှန်ကို ရှုမြင်သူ ၉၅

၈။ နန်းကျဘုရင် ဖာဟီးရှား (အာဖဂန်နစ္စတန်)
သို့မဟုတ်
သမိုင်းကို ဖော်ကျူးမည့်သူ ၁၀၅

၉။ ဟူကျင်တောင် (တရုတ်)
သို့မဟုတ်
တရုတ်ပြည်၏အနာဂတ် ၁၁၃

၁၀။ ဆော်ဒီမင်းသား အယ်လ်ဝါလိဒ် (ဆော်ဒီ)
သို့မဟုတ်
မွန်မြတ်သောအလုပ်ကိုတန်ဖိုးလျော့အောင်မလုပ်သူ-၁၂၁

၁၁။ ဗြိတိန်အမျိုးသမီးသတင်းထောက် ဝိုင်ယိုနီရစ်ဒလေ(ဗြိတိန်)
သို့မဟုတ်
ကျားရဲတွင်းသို့ သက်ဆင်းခဲ့သူ ၁၂၉

၁၂။ မိုက်ခရိုဆော့ဖ် ဥက္ကဋ္ဌ ဘီလ်ဂိတ်(အင်္ဂလန်)
သို့မဟုတ်
ပြဿနာကို ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းသူ ၁၃၅

၁၃။ ပဉ္စလက်ဆရာကြီး ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး (အမေရိကန်)
သို့မဟုတ်
ထူးဆန်းသော ပဉ္စလက်ပညာရှင် ၁၄၃

၁၅။ ချယ်ရီ (အမေရိကန်)
သို့မဟုတ်
သမ္မတသမီး မဖြစ်ချင်သူ ၁၆၃

ယန်ပေါဆတ်

⇒ လောကမှာ အရေးကြီးတာက ကိုယ့်ရဲ့ အတွေး
အခေါ်နဲ့ လုပ်ရပ်ကို ကိုယ်တိုင် တန်ဖိုးထား
သတ်မှတ်ရမယ်။ ဒါမှ သဘာဝ ကျမယ်။ ဂုဏ်ထူး၊
ဘွဲ့ထူးကြည့်ပြီး တန်ဖိုး သတ်မှတ်လို့ ရမလား” တဲ့။

⇒ “လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရေးအကြီးဆုံးအလုပ် ဟာ
လူ့ဘဝ နဲ့ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကိုယ့် တာဝန်ကို
ကျေပြန်ဖို့ပဲ”

⇒ အချို့လူတွေဟာ မိမိလုပ်ရပ်ကို တာဝန်ယူလိုစိတ်
မရှိတဲ့အခါ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လမ်းကို မရွေးဘဲ
ပြင်ပအခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး ရွေးခဲ့ရတယ်။
ဒီလိုနဲ့ အချို့လူတွေဟာ မိမိအပြုအမူကို တာဝန်
မယူချင်တာနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာမဲ့ ပြဿနာကို ရင်
မဆိုင်ရဲလို့ ကိုယ့်ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို စွန့်လွှတ်ပြီး
သူတစ်ပါး သြဇာခံအဖြစ် ရပ်တည်ကြတယ်။

ယန်ပေါဆတ်

၏

ဆန်းသစ်သော အတွေးသစ်

(၁)

ဆတ်ကို အချို့က 'ယန်ပေါဆတ်'ဟု ခေါ်၍ အချို့က 'ရွှန်ပေါဆတ်' ဟု ခေါ်ကြသည်။ သို့သော် သူက ထူးခြားဆန်းသစ်သော အတွေးကို ရင်ဝယ်ပိုက်ထားသူဖြစ်၏။ ပြီးတော့ ရဲဝံ့ပွင့်လင်းသူဟုလည်း ဆိုကြ၏။

“ရှုမြင်သုံးသပ်မှုဆိုတာ ထိန်ချန်သင့်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ထဲက ခံစားမှုကို ပွင့်လင်းစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့လိုတယ်”

ဟု သူက ပြတ်သားစွာ ဖွင့်ဆိုသည်။ ဒါက သူ၏ အယူအဆ ဖြစ်သလို သူလက်ခံကျင့်သုံးမှုလည်း ဖြစ်သည်။ သူက ခံစားမှုကို ထိန်ချန်ခြင်းလည်း မပြု။

ကြည့်။ ၁၉၆၅-ခုနှစ်အတွက် စာပေဆိုင်ရာ နိဘယ်လ်ဆုကြီးကို ပြင်သစ်တွေးခေါ်ရှင် စာရေးဆရာ 'ဂျွန်ပေါဆတ်' (ယန်ပေါဆတ်) ကို ပေးခဲ့သည်။ သူက ဆုကို လက်ခံခြင်း မပြု။ ငြင်းပယ်သည်။

“ဒါဟာ မဆန်းပါဘူး။ ကျုပ်က ဒီငြင်းပယ်မှု အလုပ်ကို ခုမှ ထလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အစကတည်းက ဆုရွေးချယ်ရေး ကော်မတီကို ကြိုတင်ငြင်းပယ်သတိပေးထားတာ။ မူလ ရည်ရွယ်ချက် အတိုင်း ကျုပ် လုပ်တာ”

ဟု သူက ပြောသည်။

“လောကမှာ အရေးကြီးတာက ကိုယ့်ရဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ လုပ်ရပ်ကို ကိုယ်တိုင် တန်ဖိုးထား သတ်မှတ်ရမယ်။ ဒါမှ သဘာဝကျမယ်။ ဂုဏ်ထူး၊ ဘွဲ့ထူးကြည့်ပြီး တန်ဖိုးသတ်မှတ်လို့ ရမလား” တဲ့။

“ကျုပ်က လွတ်လပ်သူ၊ သတ်မှတ်ချက် စည်းဘောင်ထဲက လူတန်းစားတစ်ရပ် မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်ကိုကျုပ် ယုံကြည်လက်ခံပြီးသူ ဖြစ်စေချင်တယ်။ ဒါဟာ ကျုပ် ခံယူချက်ပဲ”

ဟု သူက ပြော၏။

ထို့ကြောင့် ဆတ်ကို တစ်ချို့က ဘာညာပြောသည်။

“ကျုပ်ကို လက်ဝဲ၊ လက်ယာ မစွပ်စွဲနဲ့၊ ကျုပ် ဘာမှ

မဟုတ်ဘူး၊ အဖြူ သက်သက်ပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

သူက အတွေးအခေါ်နှင့် အနုပညာဘဝကို မြတ်နိုးသူ။

“ကျုပ်ဟာ တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုနဲ့ အနုပညာ အတွက် အသက်ရှင်နေတာ”

(၂)

အချို့က ဆတ်ကို ခေါင်းမာသူဟု ပြောသည်။

“လူဆိုတာ ယုံကြည်ချက်နဲ့ ပတ်သက်လာရင် ပြတ်သား ရမယ်” ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။ “လူတွေအတွက် အဓိက အကျဆုံးက ကိုယ့်လုပ်ဆောင်မှုအပေါ်မှာ လိပ်ပြာသန့်ရမယ်၊ သန့်ရှင်းရမယ်” ဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ၁၉၄၅-ခုနှစ်က ပြင်သစ်အစိုးရမှ ‘လီဂျင့်အော့ဖ် အော့နာ (Legion of Honour) ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့တံဆိပ် ပေးသောအခါ ဆတ်က ငြင်းခဲ့သည်။

ဆတ်က ငြင်းဆိုခြင်းနှင့်အတူ ရှင်းချက်လည်း ထုတ်သည်။ ဆတ်၏ ရှင်းချက်က ပြတ်သားပီပြင်သည်။

“ကျုပ်ဟာ ပြင်သစ်လူမျိုးလေ၊ ပြင်သစ်ကို ဂျာမန်တို့က သိမ်းတော့ နိုင်ငံချစ်သူ၊ လူမျိုးချစ်သူပီပီ ကျုပ် ပြင်သစ်မျိုးချစ် ဖြစ်ခဲ့တာ။ ခုခံတော်လှန်စစ်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့တာ ဆန်းလား။ အမိနိုင်ငံအတွက် နိုင်ငံသားဟောင်းမှာ တာဝန် ရှိတယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်ထမ်း

ဆောင်တာ။ ဒါကြောင့် ဂျာမန်အကျဉ်းစခန်းမှာ ကိုးလနီးပါး နေခဲ့ရတယ်။ ကျုပ်လုပ်တာ နိုင်ငံသားတိုင်း လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကို လုပ်တာ။ ဒါ ဘာဆန်းလဲ။ ဒီလိုပဲ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဆိုတာ ဂုဏ်ပြုထိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲပဲ။ ဒီအချိန်မှာ နိုင်ငံသားတိုင်း သူ့အတိုင်းအတာနဲ့သူလုပ်ခဲ့တာချည်းပဲ။ ဒီအထဲက ရွေးချယ်ဂုဏ်ပြု တယ်ဆိုတော့ ဒီလူဟာ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတစ်ခုလုံးထက် ပိုအရေးပါသူ ဖြစ်နေဘူးလား။ ဒီသဘော သက်ဝင်နေတဲ့အတွက် ကျုပ် လက်မခံရဲဘူး”

ဟု ရှင်းပြခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အချို့က ဆတ်ကို အပြစ်တင်ကြသည်။ စွပ်စွဲသည် လည်းရှိသည်။ ‘ရပ်တည်ချက်နဲ့ လုပ်ရပ် တစ်ထပ်တည်း ဖြစ်နေရမယ်’ တဲ့။

“ကျုပ်ဟာ လူသားပီပီ လုပ်သင့်တာပဲ လုပ်တယ်”

ဟု ဆို၏။ သူက ရှင်းလင်းခြင်း မပြုသလို တုန့်ပြန်ခြင်းလည်း မပြု။ လုပ်သင့်သည့်အလုပ်ကိုသာ တစ်စိုက်မတ်မတ် လုပ်သည်။

ယင်းသမိုင်းလည်း ခေတ်သစ် အတွေးအခေါ် နယ်ပယ်တွင် ထင်ရှားခဲ့သည်။

“လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရေးအကြီးဆုံးအလုပ်ဟာ လူ့ဘဝနဲ့ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကျေပြန်ဖို့ပဲ”

မှန်သည်။

သူက တာဝန်ကျေပြန်သူပင် ဆတ်၏ လူ့သဘာဝ အတွေး

အခေါ် ဖြည့်စွက်ချက်အသစ်များသည် ထူးခြားခဲ့၏။ အမြင် စူးရှခဲ့၏။ ဆတ်က အတ္တဘဝအမှန်ဝါဒီတစ်ဦးဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တည်မှုပဓာနဝါဒ ဂိုဏ်း၏ ဦးဆောင်သူဖြစ်ခဲ့သည်။

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ၂၀ ရာစုနှစ်အတွက်တော့ ကျုပ် တာဝန်ကျေပြီ” ဟု ကြွေးကြော်သည်။ သို့သော် ဆတ်သည် ‘ဖြစ်တည်မှုပဓာနဝါဒ’နှင့် ပတ်သက်၍ အဦးဆုံးလူဟု မပြော။ ‘လောကမှာ ပထမ ဆိုတာ မရှိဘူး” တဲ့။

“ဒီဝါဒကို တွေးခေါ်ပညာရှင်တွေက စတင်တည်ထောင်ခဲ့တာ။ ကျုပ်ဟာ သူတို့ နောက်လိုက်ပဲ။ ဒီဝါဒဟာ ဆန်းစစ်ကြည့်ရင် လူမှုရေးအမြင်၊ သမိုင်းအမြင်များအပေါ်မှာ အများကြီး အခြေတည်တဲ့ ဝါဒဖြစ်တယ်”

ဟု ဖွင့်ဆိုပြသလို

“နည်းလမ်းရှိလို့ နည်းပေးသူရှိတာ။ နည်းပေးသူရှိလို့ နည်းလမ်း ရတာ”

ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။

၁၇-ရာစုက ပြင်သစ်တွေခေါ်ရှင် ဒေးကာက-

“ငါ စဉ်းစားသည်။ ထို့ကြောင့် ငါ ရှိသည်” ဆိုတဲ့အဆိုကို အများကြီး ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခဲ့သည်။ အဖြေက ရှင်းနေတယ်။ စဉ်းစားမယ်ဆိုရင် စဉ်းစား ခံရမယ့်အရာ (ဝါ) ဒိဋ္ဌဓမ္မလောကဆိုတာ ရှိကို ရှိရမယ်။ လူတွေအတွက် ဒိဋ္ဌဓမ္မလောကဆိုတာ လူ့ပတ်ဝန်းကျင် သက်ရှိလောကမှာ ရှိနေတဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု

ရေးရာတွဲပဲ။ ဒါကို ပစ်ပယ်လို မရဘူး။ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်နယ်မှာ 'အတ္တ'ဖြစ်လာတာက မိမိနှင့် အခြားသူများ ဆက်ဆံခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်းက စခဲ့တာ။ ဒီလို ဆက်ဆံမှလည်း လူတစ်ဦးချင်းရဲ့ သီးခြားလက္ခဏာ (သို့မဟုတ်) အနှစ်သာရ ဆိုတာ ပေါ်လာမှာ ဖြစ်တယ်”

ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။

(၃)

“အသေအချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် ဖြစ်တည်ခြင်းဟာ အနှစ်သာရထက် အရင်းအမြစ်ဖြစ်နေတယ်။ ဖြစ်တည်ခြင်း ရှိမှပဲအနှစ်သာရ ဖြစ်ပေါ်လာမှာ”

ဟု ဆိုသည်။

ယင်းကဲ့သို့ပင် ဥပမာ ပြောရလျှင် လူတစ်ယောက် ဖြစ်တည်တယ်။ ဒီဖြစ်တည်မှုနဲ့အတူ သူဘယ်လိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပေါ်လာတယ်။ ပြောရရင် ဒါဟာ သူ့ရဲ့ အနှစ်သာရပဲ”

ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။ ဆတ်၏ အမြင်ကလည်း ရှင်းသည်။

“ဖြစ်တည်မှုဝါဒရဲ့ အခြေခံဟာ လူသားတစ်ဦးရဲ့ လုံးဝလွတ်လပ်မှုပဲ။ လူဆိုတာ မွေးကတည်းက ရဲရင့်သူ၊ ကြောက်ရွံ့သူဆိုပြီး ယတိပြတ် ရှုမြင်သုံးသပ်လို မရဘူး။ ရဲရင့်မှုဆိုတဲ့ အပြုအမူရှိမှ ရဲရင့်မယ်။ စိုးရွံ့မှု အပြုအမူ ရှိရင် စိုးရွံ့မှာ ဓမ္မတာပဲ။ ဒီလိုနဲ့ လူတွေမှာ လက္ခဏာရယ်လို့ ပေါ်လာတာ”တဲ့။

ဆုတ်၏ တင်ပြမှုနှင့် အတွေးအခေါ်များက အမှန်ပင် ရဲရင့် ပြတ်သားလှသည်။

“အဓိက အကျဆုံးက လူဟာ အရာရာကို မိမိစိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်လှုပ်ရှားပိုင်ခွင့်ရှိသင့်တယ်။ ရှိကို ရှိရမယ်။ ဒါမှလည်း စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း လုပ်နိုင်မယ်။ ဒီလို လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် ဘာဖြစ်တယ် ဆိုတာ ဖော်ပြနိုင်မယ်။ ဒါဟာ ပကတိသဘောသရုပ်ပဲ။ မိမိကိုယ်မိမိ ဖန်တီးနိုင်မှုပဲ”

“ဒီနေရာမှာ အထူးသတိထားရမှာက အဲဒီလို လွတ်လပ်ခွင့် ရှိနေသလို ဒီအခွင့်အရေးနဲ့ အတူ မိမိပြုလုပ်ခဲ့မှုအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အကောင်းကိုရော၊ အဆိုးကိုရော ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရမယ်။ ငါမှာ တာဝန်ရှိတယ် ဆိုတာ သိရမယ်။ လွတ်လပ်မှုနဲ့ အတူ တာဝန်ကလည်း ကြီးလာတယ်။ တစ်ခါတရံ စိတ်မချမ်းမြေ့မှုကို ရင်ဆိုင်ရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတာဝန်ကြီး ပိပြီး လူဟာ တစ်ခါတရံ ရှောင်ပြေး တတ်တယ်။ ပြောရရင် ကြောက်လို့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ဝေးရာ ပြေးတာပဲ။ အဲဒီအကြောင်းကို အသေအချာ စဉ်းစားရင် အဖြေက ထွက်ပြီးသားပဲ။ အချို့လူတွေဟာ မိမိလုပ်ရပ်ကို တာဝန်ယူလိုစိတ် မရှိတဲ့အခါ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လမ်းကို မရွေးတဲပြင်ပအခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး ရွေးခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အချို့လူတွေဟာ မိမိအပြုအမူကို တာဝန် မယူချင်တာနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာမဲ့ ပြဿနာကို ရင်မဆိုင်ရဲလို့ ကိုယ့်ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို စွန့်လွှတ်ပြီး သူတစ်ပါး ဩဇာခံအဖြစ် ရပ်တည် ကြတယ်”

စင်စစ် သည်အရာများကား သူ၏ အတွေးသစ်များဖြစ်သလို သူ၏ လက်ခံကျင့်သုံးမှုဟုဆိုလျှင်လည်း မမှားချေ။

ယန်ပေါဆတ် (ဂျန်ပေါဆတ်) သည် ၁၉၀၅-ခုနှစ်ဖွားဖြစ်၏။ သူက ထက်မြက်စူးရှသော အတွေးအခေါ်ပညာရှင်လည်းဖြစ်၏။ သူက ဒဿနပညာရှင်ဖြစ်သလို ဝတ္ထုရေးဆရာ၊ ပြဇာတ်ရေးဆရာ၊ ဝေဖန်ရေးသမားဖြစ်၏။

ဆတ်က ကျော်ကြားသူလည်းဖြစ်၏။

သူ၏ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်သည်။ ‘စကားလုံးများ’ (The Words) စာအုပ်၌ ‘ကျွန်ုပ်၏ ဘဝသည် စာအုပ်များ၏ အကြားမှ ရှင်သန်ထမြောက်လာသလို စာအုပ်ပုံကြား၌ အဆုံးသတ်မည် ဟု ယုံကြည်သည်’ ဟု သူက ပွင့်လင်းစွာ ရေးပြခဲ့သည်။

ဆတ်က စာအုပ်စာပေကို ချစ်သည်။ စာအုပ်ထဲမှာ ပညာ ရှာတတ်သည်။ သို့သော် သူက စိတ်ကူးယဉ်သူ မဟုတ်။

ဆတ်က ပကာသန လောင်းရိပ်မိ အတွေးအခေါ် ပညာရှင် လည်း မဟုတ်။ သူက လက်တွေ့ဆန်သည်။ လက်တွေ့ဘဝကို မက်မောသည်။ တန်ဖိုးထားသည်။

“ကိစ္စတိုင်းမှာ အယူအဆနဲ့ လုပ်ရပ်ကို လက်တွေ့ပြနိုင်ဖို့ အလိုအပ်ဆုံးပဲ”

တာက သမတကြီးရဲ့ လူကြီးလူကောင်းပီသမှုပဲ၊ ကျုပ်ကို ပြင်သစ်ပြည်လို့ ဆိုတာကတော့ ဂုဏ်ယူစရာပဲ”

စင်စစ်မှ ဆတ်က ‘ပြင်သစ်ပြည်’ဟု တင်စားပြောရ လောက်အောင် ပြင်သစ်ပြည်ကို ချစ်သည်။

၁၉၄၂-ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်ပြည် ဂျာမန်နယ်ချဲ့တို့၏ သံဖနောင့်အောက်သို့ ကျရောက်စဉ်က ဆတ်သည် ‘ယင်ကောင်များ’ (The Flies) အမည်ရှိသော ပထမဆုံးပြဇာတ်ကို ရေးသည်။

“ဒီပြဇာတ်ဟာ ဂရိဒဏ္ဍာရီပုံပြင်တစ်ခုကို အခြေခံပြီး ရေးခဲ့ တာလေ။ လူသားတွေအဖို့ ငြင်းပယ်ခြင်းနဲ့ မြင့်မြတ်မှန်ကန်မှုကို ရနိုင်ကြောင်းနဲ့ မိမိ၏ အတ္တနဲ့ တစ်သီးပုဂ္ဂလသဘော လူတွေ သိရှိမှသာ လွတ်လပ်မှုကို ရနိုင်မယ်ဆိုတာ ဖော်ညွှန်းခဲ့တာပဲ”

ဆတ်သည် ထိုပြဇာတ်နောက်ပိုင်း စာပေနယ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့ သည်။ သို့သော် ထိုမတိုင်မီကမူ ဆတ်သည် မထင်ရှားသည့် ဒဿနိက ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ကျမ်းတစ်ခု ပြုစုခဲ့၏။

ကျမ်းအမည်က ‘ရှိခြင်းနှင့် မရှိခြင်း’ (Being and Nothing Guess) ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်ပြည် လွတ်လပ်ရေးရလျှင် ‘လွတ်လပ်ရေး လမ်းကြောင်းများ’ (Roads To Freedom) ဟူသည့် ဝတ္ထု (၄)တွဲ ရေးဖြစ်သည်။

“ဒီဝတ္ထုက ပြင်သစ်ပြည်ကို နာဇီတို့ သိမ်းစဉ်က ပြင်သစ် အမျိုးသားတွေ တာဝန်မဲ့မှုလေ။ တကယ်တော့ တာဝန်သိမှု တွေကို

ဖော်ပြသလို တာဝန်မဲ့မှုတွေကိုလည်း ဖော်ပြမှ အမှန်တရားဆိုတာ သိမှာ”

ဟု ဖွင့်ဆိုသည်။

ထိုစဉ် ဆတ် ပြဿနာတစ်ခု ကြုံရ၏။ ထိုပြဿနာက ဆတ်၏ ဖြစ်တည်မှုပဓာနဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ အယူအဆ လွဲမှားမှုများ ပေါ်ခဲ့သဖြင့် ရှင်းလင်းဟောပြောပွဲတစ်ခု လုပ်ခဲ့သည်။

ထို ဟောပြောချက်ကို ဖြစ်တည်မှုပဓာနဝါဒသည် လူသားဝါဒ တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ (Existentialism is a Humanism) အမည်ရှိသော စာအုပ်ပင်။ ထိုစာအုပ်သည် ထင်ရှားသည့် ဒဿနကျမ်းလည်း ဖြစ်၏။

“ကျုပ်မှာ အယူအဆတစ်ခု ရှိတယ်။ လူတွေဟာ ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်ကို ပိုစိတ်ဝင်စားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပုံစံနဲ့ ဒဿနတွေကို သွင်းပြတယ်။ ဒဿနပညာရပ်ကို အရပ်သုံးစကားနဲ့ တင်ပြတာဟာ ပြည်သူတွေကြား တိုက်ရိုက်ရောက်တဲ့ နည်းပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။ သူက စာရေးလျှင် အရပ်သုံးစကားကို အဓိကထား သုံးသည်။ စာရေးသူကို တိုက်ရိုက်ပြောသလို ရေးတဲ့ပုံစံက နှစ်သက်စရာအကောင်းဆုံးပဲ ဟု သူက ပြောသည်။

ဘာထရန်ရုပ်ဆယ်၏
ငြိမ်းချမ်းရေးအတွေးအမြင်

ဘာထရန်ရပ်ဆယ်၏
ငြိမ်းချမ်းရေးအတွေးအမြင်

⇒ လူ့ဘဝက သိပ်ဆန်းကြယ်တာပဲ။ ငယ်စဉ်က အလီကျက်မရလို့ ငိုခဲ့ရသူ။ ဂျီဩမေတြီဘာသာကို စိတ်ပျက်သူပါ။ ဒီလိုလူက 'သင်္ချာအခြေခံကျမ်းကြီး' ကို ပြုစုတော့ ဆန်းမနေဘူးလား။

⇒ စာပေဗဟုသုတဆိုတာ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ခုပဲ

ဘာထရန်ရုပ်ဆယ်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွေးအမြင်

(၁)

ဒီအချိန်မှာ လူသားတို့အတွက် ရွေးချယ်စရာလမ်းက တစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ နှစ်ခု မဟုတ်ဘူး။ ရွေးချယ်မှု မှန်ကန်ဖို့လည်း အထူးကို လိုအပ်နေပြီ။ လူသား မျိုးပြုတ် ခံမလား။ ကမ္ဘာမြေပေါ်မှာ လောက နိဗ္ဗာန်ကြီး တည်ဆောက်မလား ဆိုတာပဲ။

ဒီစကားကို ပြောခဲ့သူက ဘာထရန်ရုပ်ဆယ်။

သူက ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ။ သူ၏ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးတွေ တသိတတန်းကြီး ရခဲ့သည်။

၁၉၅၀-ခုနှစ်က စာပေဆိုင်ရာ နိဘယ်လ်ဆုကြီးကိုလည်း ရခဲ့သည်။ သူက တကယ် ငြိမ်းချမ်းရေးသမားကြီး။

လက်နက်တွေ အပြိုင်အဆိုင်ထုတ်လုပ် တီထွင်နေကြတာက စစ်ပွဲကို ကြိုဆိုတာပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖျက်စီးနေတာက စစ်ပွဲတွေပဲ။ စစ်ပွဲတွေ ရှိနေသမျှ ၊ စစ်ပွဲကို ကြိုဆိုတဲ့ လက်နက်တွေ အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်လုပ်တီထွင်နေသမျှ ငြိမ်းချမ်းရေး ဘယ်လို ရနိုင်မလဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တကယ်လိုချင်ရင် လက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းရမယ်။ စစ်ပွဲတွေ ရပ်ပစ်ရမယ်။ အဲဒါမှ လောကနိဗ္ဗာန်ကြီးကို တည်ဆောက် နိုင်မယ်။

သူက ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်ကြီးသလို ရဲရင့်သူလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း နှစ်ဆယ်ရာစု ပထမပိုင်းကာလ၏ အကြီးကျယ်ဆုံး အတွေးအခေါ် ပညာရှင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသည်။

“ဒီလိုလုပ်ဖို့ ဒီလိုပြောနေတာက လူသားတို့ရဲ့ အမွေအနှစ်နဲ့ ငွေခွင့် အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ အနာဂတ်ကို အဆုံးရှုံး မခံချင်လို့ပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

ထို့ကြောင့်သူ့ကို ‘ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး’ အဖြစ် သောင်းသောင်းဖျဖျ ချီးပကြသလို တစ်ကမ္ဘာလုံးက လေးစားကြသည်။

ရပ်ဆယ်က ၁၈၇၂-ခုနှစ်၊ မေလ (၁၈)ရက်နေ့ဖွား။ ငယ်စဉ်ကတည်းက ဖခင် ဆုံးပါးသွားသဖြင့် ဘိုးအေက မွေးစား ခဲ့သည်။ သူ့အဖိုးက အင်္ဂလိပ် ဝန်ကြီးချုပ်တစ်ဦး။ လော့ဒ်ဂျွန်ရပ်ဆယ်

(Lord John Russell)

လူ့ဘဝက သိပ်ဆန်းကြယ်တာပဲ။ ငယ်စဉ်က အလီ
ကျက်မရလို့ ငိုခဲ့ရသူ။ ဂျိဩမေတြီ ဘာသာကို စိတ်ပျက်သူပါ။
ဒီလိုလူက 'သင်္ချာအခြေခံကျမ်းကြီး' ကို ပြုစုတော့ ဆန်းမနေဘူးလား။
သူက မေးတတ်သလို တည်ငြိမ်စွာ ပြုံးတတ်၏။

“ဒါက စာပေဗဟုသုတ ရှာမှီးမှု အကျိုးလေ။ စာပေ
ဗဟုသုတဆိုတာ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်းတစ်ခုပဲ”
ဟု သူက ပြောသည်။

ရပ်ဆယ် ကံကောင်းသည်က ဘိုးအေ၏ စာကြည့်ခန်းကို
မွှေးနှောက်လေ့လာခွင့် ရခဲ့ခြင်းပင်။ သူ့ဘိုးအေ စာကြည့်ခန်းကလည်း
စာအုပ်စာတမ်း စုံလင်လှသည်။ သူကလည်း စာပေဗဟုသုတ
ရှာမှီးရာတွင် ဇွဲနဲ့ပဲကြီးသူ။

“ကျုပ်ကို ဗြိတိန်ပြည်ရဲ့ ပညာဉာဏ် အကြီးမားဆုံးပုဂ္ဂိုလ်လို့
ကမ္မည်းတပ် ခံခဲ့ရတာ စာပေဗဟုသုတ ရှာမှီးခြင်းရဲ့ အကျိုးကျေးဇူး
လေ”

ဟု ပြောပြတတ်သည်။

(၂)

“လောကမှာ မဖြစ်သေးတာသာ ရှိတာ။ မဖြစ်နိုင်တာ
မရှိဘူး” ဟု သူက ပြောသည်။ အရေးကြီးတာ ဇွဲ၊ လုံ့လနဲ့ ဝီရိယ
ရှိဖို့ပဲ” တဲ့။

မှန်တော့ မှန်သည်။

ရပ်ဆယ် ၁၆-နှစ်သားအရွယ်က မျက်စေ့ရောဂါဖြစ်သည်။

မျက်စေ့ အားနည်းသော ရောဂါပင်။

“ဒီရောဂါက သိပ်ဆိုးတယ်။ စာရေးစာဖတ် မလုပ်နိုင်ဘူး။

အနားယူနေရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ် အနားမယူခဲ့ဘူး။

ကဗျာအပုဒ်ပေါင်းများစွာကို အလွတ်ရအောင် ကျက်ခဲ့တယ်”

ဟု ပြောသည်။

ပြီးတော့ သူက အင်္ဂလိပ် တွေးခေါ်ပညာရှင်ကြီး ‘ဂျွန်စတူးဝပ်

ဖီးလ်’ရဲ့ လှက်တွေ့ပဓာနဝါဒ အယူအဆကို သိပ်သဘောကျတယ်။

ဒါကြောင့် အထူးအရေးပေး လေ့လာခဲ့တယ်။ ဒီလို လေ့လာတဲ့

အကျိုးက သင်္ချာသဘောတရားနဲ့ ယုတ္တိဗေဒ စဉ်းမျဉ်းသစ်တွေကို

တိုးတက်ချဲ့ထွင်တော့ အရမ်းအသုံးကျတယ်။ တကယ် စဉ်းစား

ကြည့်ရင် ပညာရပ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခုဟာ မှီတွယ်ပေါင်းစည်းနေတယ်

ဆိုရမယ်။

ရပ်ဆယ်၏အသက် (၁၈)နှစ်အရွယ်တွင် ကိန်းဘရစ်

တက္ကသိုလ်တွင်ရှိသော နရိနတီကောလိပ်သို့ တက်ရောက်ပညာသင်ခွင့်

ရခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ရပ်ဆယ်က အင်္ဂလိပ်စာကို နှစ်စပ်ရုံမက

ဂျာမန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတာလျံ ဘာသာစကားများကို ကျွမ်းကျင်နေပြီ။

ထိုအတူ တက္ကသိုလ်ရောက်သည့်အတွက် ရပ်ဆယ် ပျော်ရ၏။

တက္ကသိုလ်တွင်နေစဉ် ဂျီအီးမိုးနှင့် အေအဲန်ဂိုက်ဘက် စသည့်

ပညာရှင်များနှင့် ရင်းနှီးခဲ့ရ၏။

“ပညာရှင်တွေနဲ့ ပေါင်းသင်းရခြင်းဟာ လူတစ်ယောက် အတွတ် ယူတတ်ရင် အမြတ်ချည်းပဲ။ ကျုပ် သူတို့နဲ့ ပေါင်းသင်း ခဲ့ရတဲ့အတွက် ပညာကို ဆည်းပူးလေ့လာလိုစိတ် ပိုမိုရင့်သန်ခဲ့တယ်” ဟုတ်သည်။

ရုပ်ဆယ်သည် ပညာနောက်ကို အရူးအမူး လိုက်ခဲ့လေပြီ။

“လူဟာ ဘက်တစ်ဘက်ကို သိပ်အားသန်ရင် တစ်ဘက်က တော့ အားနည်းသွားတာပဲ။ လောကမှာ ဘက်စုံထူးချွန်သူဆိုတာ မရှိဘူးလေ”

ဟု သူက ပြောသည်။

မှန်သည်။ ပညာရေးဘက်တွင် တစ်စိုက်မတ်မတ် အာရုံစိုက် နေသည့်အတွက် မိန်းကလေးများနှင့် အဆက်အဆံ နည်းသည်။ ထို့ကြောင့်လား မသိ။ အယ်လစ်နှင့် ဆက်ဆံမိသောအခါ ရုပ်ဆယ် အယ်လစ်ကို စွဲလန်းယစ်မှုးသွားသည်။

အယ်လစ်၏ အမည်အပြည့်အစုံက အယ်လစ်ပီယာဆယ်စမစ် တည်း။ ရုပ်ဆယ်က ပြောသည်။

“အချစ်ဆိုတာ ယစ်မှုးခြင်း တစ်မျိုးပဲ။ အယ်လစ်နဲ့ ဆုံစည်း ခင်မင်မိတဲ့နောက် အယ်လစ်ကို အရူးအမူး စွဲလန်းခဲ့တာ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် အလှကို စွဲလန်းတာလား။ ကြင်နာယုယမှုကို စွဲလန်း

၃၂ အောင်မြတ်ဦး

တာလားဆိုတာတော့ မကွဲပြားဘူး။ ဒါကို အချစ်လို့ ဆိုရင်လည်း အချစ်ပေါ့။ သူနဲ့ တစ်သက်လုံး ဝေးရမှာ စိုးတယ်။ ဒါကြောင့် အများခွဲတဲ့ကြားက ကျုပ် အယ်လစ်ကို လက်ထပ်ဖြစ်အောင် လက်ထပ်ခဲ့တာ” တဲ့။

စင်စစ် ရပ်ဆယ်သည် တစ်ခုချွန်သမား မဟုတ်။ ဘက်စုံ ထူးချွန်သူဟုလည်း ပြော၍ ရသည်။ သို့သော် အသက် သုံးဆယ် ရှစ်နှစ်အထိ သင်္ချာဘာသာကို စူးစူးစိုက်စိုက် လေ့လာခဲ့သည်။

“ကျုပ် သင်္ချာကို အထူး စိတ်ဝင်စားနေချိန်မှာ သင်္ချာကျမ်း ပူးတွဲပြုစုဖို့ စည်းရုံးတိုက်တွန်းတာက ဝိုက်ဘက်။ သူ့ကြောင့် စိတ်ပါနေခဲ့တာ။ သူက သင်္ချာပါရဂူမို့ ပိုအဆင်ပြေခဲ့တာ”

ဟု ဖွင့်ဟ ဝန်ခံသည်။ ရပ်ဆယ်နှင့် ဝိုက်ဟက် ပူးတွဲပြုစုသည့် ‘သင်္ချာအခြေခံကျမ်းကြီး’ က အထူးအောင်မြင်ထင်ရှားခဲ့သည်။

“ဒီကျမ်းကြီးဟာ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ရကျိုး လည်း နပ်ပါတယ်”

ဟု ပြောသည်။

“တကယ်စဉ်းစားကြည့်တော့ ဒါဟာ ကြိုးစားမှုရဲ့ ရလဒ်ပဲ”

တဲ့။

(၃)

“တစ်ချို့က ကျုပ် နိုင်ငံရေးကို ဝါသနာပါတဲ့အတွက် အပြစ်တင်ကြတယ်။ တစ်ချို့က ပညာရှိဆန်တဲ့ သင်္ချာဒဿနသမား

အဖြစ်ရပ်တည်သင့်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဒီအယူအဆဟာ အကျိုးအကြောင်း မသင့်ဘူးလေ။ လူဆိုတာ တိုးတက်မှုအတွက် မျက်စေ့ ဖွင့်ထားသင့်တယ်။ အထူးသဖြင့် လူတွေဟာ လူမှုရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးကို မျက်ခြည် မပြတ်သင့်ဘူး။ အသေအချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် လူဟာ နိုင်ငံရေးသတ္တဝါလေ”

မှန်တော့ မှန်သည်။

သင်္ချာ ဒဿနနယ်တွင် ရပ်ဆယ်က ပညာရှိဆန်စွာ ရပ်တည် နိုင်ခဲ့သော်လည်း သူက တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိ။ သင်္ချာပညာရပ်ကို လေ့လာနေဆဲ ကာလမှာပင် နိုင်ငံရေးနဲ့ လူမှုရေးနယ်ပယ်ကို လှမ်း မျှော်ကြည့်သည်။

ပြီးတော့ ရပ်ဆယ်ကို အဘိုးဝိညာဉ် ပူးကပ်ခံရသူလို့ပြော မလား။ ပါလီမန်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ၁၉၀၇-ခုနှစ်တွင် ရပ်ဆယ် ဇာတိပြုလာသည်။ ‘မျိုးရိုးဗီဇဆိုတာ ဖျောက်ဖျက် လို့ မရဘူး’ တဲ့။

အမျိုးသမီးများ မဲဆန္ဒ ပေးပိုင်ခွင့် ရရှိရေး ကြွေးကြော်သံနှင့် ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲဝင်သည်။ ဒုတိယ ၁၉၁၀-ခုနှစ်တွင် လစ်ဘရယ် အမတ်ဟောင်းအဖြစ် အရွေးခံသည်။ အောင်မြင်မှု မရခဲ့။

ထိုအချိန်တွင် ရပ်ဆယ်အဖို့ ပြောင်းလဲသောအယူအဆများကို ခြံငုံ ခံစားမိလာသည်။ အထူးသဖြင့် ပြောင်းလဲခဲ့သည်မှာ အိမ်ထောင် ရေးအယူအဆပင်ဖြစ်၏။

“ကျုပ် စဉ်းစားမိတာက ‘အိမ်ထောင်’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ‘ချုပ်

နှောင်မှု' တွေနဲ့ ဖွဲ့ထားရမလား၊ လူတစ်ယောက်ဟာ အိမ်ထောင်ရှင် ဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ လွတ်လပ်မှုတွေ ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီလား။ အဆိုးဆုံးက အချစ်ကို အိမ်ထောင်နဲ့ ချုပ်နှောင်တာဟာ အဆိုးရွားဆုံးပဲ။ ဒါဟာ လက်ခံကျင့်သုံးရမယ့်အရာလည်း မဟုတ်ဘူး”

ထိုအတွေးအခေါ်များက ရပ်ဆယ်နိုင်ငံရေးနယ်တွင် ခြေချစဉ် အယ်လစ်နှင့် ထိပ်တိုက်စင်ဆိုင်ခြင်းမှ မြစ်ဖျားခံလာရသည်ဟု ဆိုရမည်။

“လှပတဲ့ နူးညံ့တဲ့ အချစ်ဟာ အိမ်ထောင်ဆိုတဲ့ ချုပ်နှောင်မှု တွေကြောင့် အကျည်းတန်အရပ်ဆိုးသွားတတ်တယ်”

ဟု ရပ်ဆယ်က ဖွင့်ဆိုသည်။ ထိုနောက်ပိုင်း ၁၉၁၁-ခုနှစ် တွင် သိပ်ချစ်သော အယ်လစ်နှင့် ခွဲနေသည်။ ၁၉၂၁-ခုနှစ်တွင် ကရားဝင် ပြတ်စဲကွာရှင်းလိုက်သည်။

“အတွေးအခေါ် အယူအဆ မတူရင် လမ်းခွဲလိုက်တာ အကောင်းဆုံးပဲ” တဲ့။

(၄)

“စစ်ဆိုတာ အနိဋ္ဌာရုံပဲ။ စစ်ဟာ အေးချမ်းခြင်းနဲ့ သာယာ ခြင်းတို့ ရှေ့ရှုတာ မဟုတ်ဘူး။ စစ်ကို ပြင်ဆင်တာဟာ ရက်စက်မှုနဲ့ အကြမ်းဖက်မှုကို ပြင်ဆင်တာပဲ။ စစ်ကို ရပ်စဲပစ်မှ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အရယူနိုင်မယ်”

ပထမ ကမ္ဘာစစ် (၁၉၁၄-၁၉၁၈) ခုနှစ်များက ရပ်ဆယ်

အတက်ကြွဆုံးကာလများဟု ဆိုလျှင်လည်း မမှားချေ။

“ခက်တာက လူတွေပဲ။ စစ်ကို မုန်းတီးကြတယ်။ အကြမ်းဖက်မှုကို မလိုလားကြဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုပဲ လိုချင်ကြတယ် ဆိုတာလည်း အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ဆန္ဒကို မဖော်ထုတ်ဝံ့ကြဘူး။ မရဲကြဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုချင်ရင် စစ်ကို ဆန်ကျင်ရမယ်” ဟု ရဲရဲတောက် ဖွင့်ဟသည်။

ထို့ကြောင့် ရပ်ဆယ်နှင့် လူအများကြားတွင် ဆန်ကျင်ဘက်များ ဖြစ်ခဲ့သည်။ အချို့က ‘အစွန်းရောက် ငြိမ်းချမ်းရေးသမား’ ဟု ပြောကြသည်။ ရပ်ဆယ်ကမူ ရှင်းသည်။

“ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုချင်ရင် စစ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန်ကျင်ရမယ်။ တွေဝေနေသမျှ၊ ပြတ်သားမှု မရှိသမျှ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလည်း မရနိုင်ဘူး။”

ဟု ဆိုခဲ့သလို ရဲရဲတောက် ဆောင်းပါးများကို ရေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ဆယ် ထောင်ခြောက်လ ကျခဲ့သည်။

“ဒါဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လုပ်သင့်တာလုပ်လို့ ခံရတာ။ စစ်သွေးကြွတွေအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးသမားဟာ အန္တရာယ်ပဲ။ ဒါ မဆန်းပါဘူး။”

ဟု ရပ်ဆယ်က ပြောသည်။
အပြုံးလည်း မပျက်၊ စိတ်ဓာတ်လည်း မကျခဲ့။ ထောင်ထဲတွင် နေစဉ် “သင်္ချာဒဿနိကဗေဒ နိဒါန်း’ ကျမ်း နှင့် ‘ဒူဝိ၏ စမ်းသပ်မှု ယုတ္တိဗေဒဆိုင်ရာ စာတမ်းများ’ အမည်ရှိ ကျမ်းကို လေ့လာသည်”

စာတမ်းတစ်စောင် ရေးနိုင်ခဲ့သည်။

“ကျုပ်အချိန်ကို တန်ဖိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တောင်ထဲမှာပဲ နောက်ရေးမယ့် 'စိတ်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း' ဆိုတဲ့ စာအုပ်အတွက် ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့တယ်”

ဟု ဆိုသည်။

ထို့အတူ ရပ်ဆယ်သည် စစ်ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရင်း ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို သဘောကျခဲ့သည်။ ၁၉၂၀-ခုနှစ်တွင် ရုရှားအစိုးရ၏ ဖိတ်ကြားချက်ဖြင့် ဆိုဗီယက်ရုရှားသို့ ရောက်ခဲ့သည်။

ရုရှားမှအပြန် တရုတ်ပြည်သို့ သွားသည်။

“တရုတ်ပြည်မှာ ကျုပ်အယူအဆ အများကြီး ပျံ့နှံ့ခဲ့တဲ့ အတွက် သိပ်ကျေနပ်တယ်။ လူတိုင်းဟာ နယ်ချဲ့ကို ဆန့်ကျင်ရမယ်။ စစ်ကို တားဆီးရမယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အဓိက ထားရမယ်။ တရုတ်ပြည်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီး 'ဆွန်ယက်ဆင်က ကျုပ်ကို တရုတ်ပြည်ကို နားလည်သော တစ်ဦးတည်းသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး' လို့ တင်စားခဲ့သလို ကျုပ်တလည်း နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ စစ် တားဆီးရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တကယ်အလုပ်လုပ်တဲ့ တရုတ်လူမျိုးလို့ ပြန်တင်စားရမယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။

သို့နယ်ပင် ရပ်ဆယ်က-

“တရုတ်ပြည်ဟာ ကျုပ်အတွက် တကယ့် အမှတ်တရ

နယ်မြေပဲ။ ကျုပ် တရုတ်ပြည်မှာ သေခြင်းက လွန်မြောက်ခဲ့တယ်။
ဘဝအတွက် ခံစားမှုအသစ်ကို ရခဲ့တယ်”

ဟု ဆိုသည်။

ဟုတ်သည်။ ရုပ်ဆယ်သည် တရုတ်ပြည်မှ အင်္ဂလန်သို့
အပြန်တွင် သူ နာမကျန်းစဉ်က ပြုစုခဲ့သော ‘ဒိုရာကလက်’ နှင့်
လက်ထပ်လိုက်သည်။

* * *

“တကယ်တော့ နိုင်ငံရေးဆိုတာ ပိုးတစ်မျိုးပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်မြေး ဖြစ်၍လားမသိ။
ရွေးကောက်ပွဲကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ၁၉၂၂-ခုနှစ်တွင် ၁၉၂၃-
ခုနှစ်တွင် လောဘာပါတီမှ အမတ်လောင်းအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသည်။

“ကျုပ်က အမတ်ဖြစ်ဖို့ ပါရမီ မပါဘူး ထင်ရဲ့။ ယှဉ်ပြိုင်တိုင်း
ရှုံးတယ်။ ဒိုရာ ဝင်ပြိုင်တော့လည်း ရှုံးတာပဲ”

ဟု ပြုံးပြောသည်။

သို့နယ်ပင် နိုင်ငံရေးကို ကျောခိုင်းကာ ဒိုရာနှင့် စိတ်တူကိုယ်တူ
ကျောင်းထောင်ကြသည်။ ၁၉၂၇-ခုနှစ်။ သို့သော် မအောင်မြင်ပေ။

“ကျုပ် ကျောင်းမှာ လွတ်လပ်ခွင့် အပြည့်အဝ ပေးထားတယ်။
ဒါက ရည်ရွယ်ချက်မဲ့ မဟုတ်ဘူး။ ပြောခွင့်၊ လုပ်ခွင့်မရရင်
မျိုသိပ်ထားရရင် စိတ်ဓာတ်ဖွံ့ဖြိုးမှု ကမောက်ကမ ဖြစ်တတ်တာကို

သိလို့ လွတ်လပ်ခွင့် ပေးထားတာ။ ဘာကြောင့် စေတနာမှန်ကို နားမလည်တာလဲ”

သူ နားမလည်နိုင်။ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင် ဒိုရာနှင့် သူ့ အကြားတွင် ပြဿနာ ဝင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၃၅-ခုနှစ်တွင် ဒိုရာနှင့် ကွာရှင်းပြီး ကျောင်းကို ပိတ်လိုက်သည်။

ထိုနှစ်မှာပင် ပက်ထရစ်ရှာနှင့် လက်ထပ်၏။

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍မူ သိပ်မပြောလှ။

“အခြေမတူတဲ့ ဂဏန်းနှစ်ခုဟာ ပေါင်းစပ်မရသလို ပေါင်းစပ်ခြင်းအတွက်လည်း အကျိုးမရှိဘူးလေ”

ဟုသာ ဆိုသည်။

(၅)

၁၉၃၀-ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ရပ်ဆယ် စာရေးခြင်းကိုသာ အားထား လာ၏။ စာအုပ်များကလည်း အောင်မြင်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ရပ်ဆယ်၊ ဇနီး၊ ကလေးသုံး ယောက်နှင့် အမေရိကန်တွင် သွားနေသည်။ ၆-နှစ်ခန့်ကြာသည်။

“ဘာပဲပြောပြော မွေးရပ်မြေဆိုတာ မမေ့မရတဲ့နေရာပဲ။ တိုင်းပြည် ဘေးအန္တရာယ်ကြုံစဉ်မှာ ရှောင်နေတယ်ဆိုတော့ ကျုပ် လိပ်ပြာ မလုံဘူး”

ဟု သူက ပြောသည်။

အမေရိကန်တွင် နေရသည်မှာ ရပ်ဆယ်အဖို့ အဆင်မပြေလှ။

အာဏာပိုင်များနှင့် မကြာခန ပြဿနာဖြစ်သည်။

ရပ်ဆယ်ကို ဘာသာရေးနှင့် လူ့ကျင့်ဝတ် ဖောက်ဖျက်သူဟု စွပ်စွဲခံရသည်။

သူက သိပ်ထူးထူးထွေထွေ မပြော။

“မိရိုးဖလာ အယူအဆ ကြီးစိုးနေရင် ပြဿနာဟာ ရှိစမြဲပါ” ဟုသာပြောသည်။

“ကိုယ့်ရေ၊ ကိုယ့်မြေ မဟုတ်တဲ့ တိုင်းတစ်ပါးမှာ နေရတာ တကယ်တော့ ဒုက္ခပဲ”

ဟု ဆိုသည်။

သို့သော် ရပ်ဆယ်သည် ကြံ့ခိုင်သူမို့ ဒုက္ခပင်လယ်ဝေ နေသည့် ဒဏ်ကို ‘အနောက်တိုင်း ဒဿနဗေဒသမိုင်း’ ကျမ်းပြုစုရင်း ခါးစီးခံသည်။

၁၉၄၄-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည် ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်မှ ပြန်ခေါ်အလုပ်ပေးသဖြင့် ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလန်က ရပ်ဆယ်အား ဂုဏ်ထူးဆောင် ဘွဲ့တံဆိပ် ချီးမြှင့်သည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ‘စာပေဆိုင်ရာနိဘယ်လ်ဆု’ ရသည်။

နှစ်နှစ်အကြာတွင် စာရေးဆရာမ ‘အက်ဒစ်’ နှင့် လက်ထပ်သည်။ “သူဟာ နားလည်သူပါ” ဟု ပြောသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင်မူ သူ လုပ်ချင်ရာကို စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

“နျူကလီးယားလက်နက် ဖျက်သိမ်းရေး၊ စစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စများကို တစ်ကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ လှုပ်နိုင်တာ သူ့ကြောင့်ပဲ”

ဟု ပြောသည်။ သူက ရဲဝံ့စွာပဲ လုပ်သည်။ ၁၉၆၂-ခုနှစ် ကျူးဘားပြဿနာမှစ၍ ဤကမ္ဘာစစ်မီးကြီး တောက်လောင်မည့် အရေးကို တားဆီးနိုင်ရန် ကရုဏာ၊ ကနေဒါတို့ တံသို့ စာနှင့် သိမ်းသွင်းခဲ့သည်။

“ကျုပ်တို့ဟာ မသေမချင်း စစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လုပ်ရမယ်” ဟုပြောသည်။

၁၉၈၀-ပြည့်နှစ်က ရပ်ဆယ်၏ စန်းလက် အတက်ဆုံး အချိန်ပင်။ ကမ္ဘာကလည်း သူ့ကို အထူးတလည် ကြည်ညိုလေးစား ကြသည်။

ထိုအချိန်က ဗီယက်နမ်ပြည်တွင် အမေရိကန် ပါဝင် ပတ်သက် မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြတ်ပြတ်သားသား ရှုတ်ချနေချိန်ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်မှ ပြည်သူများကလည်း ရပ်ဆယ်ကို ကူညီထောက်ခံ နေသည်။

ထိုအချိန် ရပ်ဆယ် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။

၁၉၇၀-ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂-ရက်နေ့။

သို့သော် ရပ်ဆယ် သေပြီဟု မဆိုနိုင်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရပ်ဆယ်သည် ကမ္ဘာပြည်သူအပေါင်း တို့အား ငြိမ်းချမ်းရေးစိတ်ဓာတ်၊ စစ်ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်နှင့် နျူကလီးယားလက်နက်မှန်းစီးရေးစိတ်ဓာတ်များကို အမွေပေးခဲ့သည် မဟုတ်လား။

ဘာထရန်ရပ်ဆယ်၏
အတွေးအမြင်မှတ်စု

- ၁။ လူသားတို့အတွက် ရွေးချယ်စရာလမ်းက တစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ နှစ်ခု မဟုတ်ဘူး။ ရွေးချယ်မှု မှန်ကန်ဖို့လည်း အထူးကို လိုအပ်နေပြီ။ လူသား မျိုးပြုတ် ခံမလား။ ကမ္ဘာမြေပေါ်မှာ လောက နိဗ္ဗာန်ကြီး တည်ဆောက်မလား။
- ၂။ လက်နက်တွေ အပြိုင်အဆိုင်ထုတ်လုပ် တီထွင်နေကြတာက စစ်ပွဲကို ကြိုဆိုတာပဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖျက်စီးနေတာက စစ်ပွဲတွေပဲ။ စစ်ပွဲတွေ ရှိနေသမျှ၊ စစ်ပွဲကို ကြိုဆိုတဲ့ လက်နက် တွေ အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်လုပ်တီထွင်နေသမျှ ငြိမ်းချမ်းရေး ဘယ်လို ရနိုင်မလဲ။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တကယ် လိုချင်ရင် လက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းရမယ်။ စစ်ပွဲတွေ ရပ်ပစ်ရမယ်။
- ၃။ လက်နက်တွေ အပြိုင်အဆိုင်တတ်ပြီး စစ်ပွဲတွေ ဖန်တီးနေတာ။ အကြမ်းဖက်မှုကို ဦးတည်နေတာ။ စစ်ပွဲဆိုတာ လက်နက်ဆန်း စမ်းသပ်ပွဲလည်းဖြစ်တယ်။
- ၄။ လူတစ်ယောက်အတွက် ယူတတ်ရင် အမြတ်ချည်းပဲ။

၄၂ အောင်မြင်ဦး

၅။ လူဟာ ဘက်တစ်ဘက်ကို သိပ်အားသန်ရင် တစ်ဘက်က တော့ အားနည်းသွားတာပဲ။

၆။ လူတွေဟာ လူမှုရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးကို မျက်ခြည် မပြတ်သင့်ဘူး။ အသေအချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် လူဟာ နိုင်ငံရေးသတ္တဝါလေ။

၇။ လှပတဲ့ နူးညံ့တဲ့ အချစ်ဟာ အိမ်ထောင်ဆိုတဲ့ ချုပ်နှောင်မှု တွေကြောင့် အကျည်းတန်အရပ်ဆိုးသွားတတ်တယ်။

၈။ စစ်ဆိုတာ အနိဋ္ဌာရုံပဲ။ စစ်ဟာ အေးချမ်းခြင်းနဲ့ သာယာခြင်းတို့ ရှေ့စွတာ မဟုတ်ဘူး။ စစ်ကို ပြင်ဆင်တာဟာ ရက်စက်မှုနဲ့ အကြမ်းဖက်မှုကို ပြင်ဆင်တာပဲ။

စစ်ကို ရပ်စဲပစ်မှ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အရယူနိုင်မယ်။

၁၀။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုချင်ရင် စစ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင်ရမယ်။ တွေ့ဆေးနေသမျှ၊ ပြတ်သားမှု မရှိသမျှ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလည်း မရနိုင်ဘူး။

တော်စတိုင်း

⇒ “ကိုယ့်ရဲ့ အောင်မြင်တိုးတက်မှုကြောင့် ကိုယ့် အနားမှာ ဝိုင်းဝိုင်းလည်လာရင် အရေးကြီးဆုံးက သတိရှိဖို့ပဲ” ဟု ချင့်ချိန်မိသည်။ ‘ယစ်မှူးခြင်းဟာ ကျဆုံးခြင်း’.....

⇒ “ကိုယ့်ကိုယ်ကို သင်းသတ်တဲ့နေရာမှာ အတ္တဟာ အထက်မြက်ဆုံးနဲ့ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး လက်နက်ဖြစ်သလို အန္တရာယ်လည်း ဖြစ်တယ်”

⇒ “လူဆိုတာ ပုထုဇဉ်မို့ ပန်းပြားပင်လို ယိမ်းနွဲ့တတ် တာ မဆန်းပါဘူး။ အရေးကြီးတာက အတွေ့ အကြုံထဲမှာ အကောင်းအဆိုး ရှာတတ်ဖို့ပဲ”

⇒ “လူတွေဟာ မွေးဖွားလာခြင်းက သေဆုံးခြင်း အတွက်ပဲ။ သေခြင်းအရားကို ရှောင်လို့ မရဘူး။ ရှောင်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ အရေးကြီးတာက သူ မသေခင် လူသားတွေ အတွက် ဘယ်လောက် အကျိုးပြုခဲ့တယ်ဆိုတာက အရေးအကြီးဆုံးပဲ”

တော်စတိုင်း
၏
အတွေးရေစီးကြောင်းများ

(၁)

တော်စတိုင်းဆိုလျှင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးကျယ်ဆုံးနှင့် အခန့်ညားဆုံးဖြစ်သည့် 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' (War and Peace) ဝတ္ထုကြီးကို ရေးခဲ့သူဟု သိကြသည်။ ရုရှား၏ တန်ခိုးအကြီးဆုံး၊ အထက်မြက်ဆုံး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟုလည်း ဆိုနိုင်၏။

ရုရှားတွင် 'ပွတ်ရှကင်း၊ ဒေါစတိုယက်ဖ်စကီး၊ ချက်ကော့၊ ဂေါ်ဂီ ရှီလိုကော့ဘ်' ဟူသော စာပေပညာရှင်များစွာ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော်လည်း သြဇာအာဏာ ထက်မြက်မှုတွင် သူကား အကြီးကျယ်ဆုံး

ဟု ဆိုရမည်။

တချို့က တော်စတိုင်းအား စာပေပညာရှင်အဖြစ် သိရှိနားလည်
ကြည်ညိုကြသော်လည်း အချို့က တွေးခေါ်ပညာရှင်ဟု သတ်မှတ်
သည်။

သူ့အနားတွင် ရုရှားပြည်မှ ပရိသတ်သာမဟုတ်။ ဥရောပ
တိုက်မှ ပရိသတ်တို့လည်း ရှိနေကြ၏။ သူ့ပစ္စည်း သူ့စကား
မှန်သမျှကို စုစည်းသူတွေ ဒုနဲ့ဒေး။

သို့သော် သူက ဝင့်ဝါမော်ကြွားခြင်း မရှိ။ သူ၏ ရင့်ကျက်
တည်ငြိမ်မှုက ပိုပြီး ထင်ရှားလာ၏။ တော်စတိုင်းက ပြောဖူး၏။

‘ဘဝရဲ့ အောင်မြင်မှု၊ ဘဝရဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတွေ
သိသိသာသာ ရှိလာတာနဲ့အမျှ ကိုယ့်ကို ဆည်းကပ်သူ၊
ယုံကြည်သူ၊ ကိုးကွယ်သူဆိုတာ ဒီရေ တက်သလို
တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးပွားလာတာ ဓမ္မတာပဲ။ ဒီလို ကိုယ့်
အနားမှာ ဆည်းကပ်သူ၊ ယုံကြည်သူ၊ ကိုးကွယ်သူ များပြား
လာတဲ့အတွက် ကိုယ့်မှာ အန္တရာယ် ရှိလာတာ ဓမ္မတာပဲ’
ဟုတည်း။

တော်စတိုင်းသည်အစဉ်အမြဲနိယာမနှင့် ဓမ္မတာသဘောကို
စစ်ကြော၏။ သူသည် ယစ်မူးယိမ်းယိုင်သူ မဟုတ်။

“ကိုယ့်ရဲ့ အောင်မြင်တိုးတက်မှုကြောင့် ကိုယ့်အနားမှာ
ပိုင်းပိုင်းလည်လာရင် ရေးအကြီးဆုံးက သတိရှိပုံပဲ” ဟုချင့်ချိန်မိသည်။

‘ယစ်မူးခြင်းဟာ ကျဆုံးခြင်း’ ဟု သူက ဖွင့်ဆိုသည်။

တော်စတိုင်း၏ အယူအဆများက အမှန်ပင် သဘာဝ ကျသည်ဟု ဆိုရချိန်မည်။ လူသည် အရှိန်အဝါ တိုးတက်လာလျှင် ကိုယ့်ကို ဆည်းကပ်ပူဇော်သူ များပြားလာလျှင် ‘အတ္တ’ သည် ပူးကပ်လာစမြဲ။

“ငါလို လူဗေဗျာ ရှိရိုးလား” ဟု အထင်ကြီးကြသည်။ သွေးနားထင် ရောက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တော်စတိုင်းက

“ကိုယ့်ကိုယ်ကို သင်းသတ်တဲ့နေရာမှာ အတ္တဟာ အထက် မြက်ဆုံးနဲ့ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး လက်နက်ဖြစ်သလို အန္တရာယ် လည်း ဖြစ်တယ်”

ဟု ဆိုသည်။

စင်စစ်မူ တော်စတိုင်း အရာရာတွင် အတ္တထက် ပရကို ရှေ့တန်းတင်သည်။

“အောင်မြင်သူဟာ စံပြုခံရသူပဲဖြစ်ရမယ်၊ စံပြုနေနိုင်သူလဲ ဖြစ်ရမယ်” တဲ့။

(၂)

“ဘဝအတွေ့အကြုံဆိုတာ ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက အကျဆုံးပဲ”

ဟု တော်စတိုင်း ကပြောသည်။

တော်စတိုင်း ကဇန်းတက္ကသိုလ် (Kazan University) တွင်

အရှေ့တိုင်း ဘာသာစကားနှင့် ဥပဒေပညာရပ်ကို ဆည်းပူးလေ့လာ
ခဲ့သော်လည်း ဘွဲ့မရမီ ကျောင်းကထွက်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က တော်
စတိုင်းက

“ပညာနဲ့ ‘သင်ညာ’ ဆိုတာ ခွဲတတ်ရမယ်။ တန်ဘိုး
သိရမယ်”

ဟုဆိုသည်။ ဘွဲ့မရမီ ကျောင်းထွက်ရသဖြင့် နောင်တ၊
စကား ဆိုခဲ့သော်လည်း ‘ပညာရှိသူနဲ့ ပညာမဲ့သူ၊ ပညာနည်းသူနဲ့
ပညာပြည့်ဝသူရဲ့ ကွာခြားချက်က ‘စွမ်းရည်’ ကွာခြားမှုပဲ’
ဟု ဆိုသည်။

လယ်ယာမြေလုပ်ငန်းများတွင် အောင်မြင်မှုမရခဲ့ခြင်းအတွက်
တော်စတိုင်းက ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ ငွေတွေထက် အချိန်တွေက ပိုပြီး
နမော့ဖို့ကောင်းတယ်၊ လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုအတွက် ပညာအသိနဲ့
ကျွမ်းကျင်မှုက အဓိကပဲ။ ပညာ မပြည့်ဝသလို လုပ်ငန်း မကျွမ်းကျင်ဘဲ
လုပ်ငန်းကို စီမံခန့်ခွဲခဲ့လို့ ဆုံးရှုံးစိတ်ပျက်ရတာ မဆန်းကြယ်ဘူး။
အရေးကြီးတာက မလုပ်ခင် ပြင်ဖို့ပဲ။ မလုပ်ခင် မပြင်ရင် လုပ်ပြီးမှ
ပြင်ရခက်တယ်။

တော်စတိုင်း၏ ဘဝထူးခြားချက်မှာ အတွေးအကြံနှင့်
ဘဝတိုးတက်မှု ရှာကြံခြင်း သီအိုရီသစ်ဟု ဆိုရမည်။

“အတွေးအကြံထဲက အတွေးအမြင်သစ်ကို ရှာရမယ်။
ဒါတွေဟာ အကျိုးမဲ့ ရလဒ် မဟုတ်ဘူး”

ဟုဆိုသည်။

“လူဆိုတာ ပုထုဇဉ်မို့ ပန်းပြားပင်လို ယိမ်းနွဲ့တတ်တာ မဆန်းပါဘူး။ အရေးကြီးတာက အတွေ့အကြုံထဲမှာ အကောင်းအဆိုး ရှာတတ်ဖို့ပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

မှန်တော့ မှန်သည်။ ၁၈၅၃-ခုနှစ်က ရုရှားနှင့် အခြား ဥရောပနိုင်ငံများအကြား ‘ကရိုင်းမီးယန်းစစ်ပွဲ’ (Crimean War) ဖြစ်ပွားရာ သူသည် စစ်တိုက်ရင်း ထိုခေတ်က စစ်သားများနည်းတူ အရက်၊ မိန်းမနှင့် လောင်းကစားကိစ္စများနှင့် ရင်းနှီးသလို မွေ့လည်း မွေ့လျော်ခဲ့သည်။ သို့သော် တော်စတိုင်းက နစ်မြုပ်မသွားခဲ့။

သူ့ဘဝကို သူ ဆယ်ယူနိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့ဘဝ အတွေးအမြင်က မှတ်သားဖွယ်ပင်။

“ရေမြေတောတောင်တွေကိုလိုက်ပြီး သတ္တဝါတွေ အသွင် ပြောင်းသလို လူတွေဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လိုက်ပြီး စရိုက်သဘာဝ ပြောင်းကြတာ မေ့တာပဲ။ အရေးကြီးတာက ပြောင်းလဲမှုဟာ အနာဂတ်ကို အကျိုးမဲ့စေတယ်ဆိုရင် ပြုပြင်ရမယ်။ ဆင်ခြင်တုံ တရားဟာ ဘဝရဲ့အဟာရပဲ”

ဟု သူက ဖွင့်ဆိုသည်။

ထို့အတူပင် -

“ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ ဘဝပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ရည်မှန်ချက် အောင်မြင်အောင် ဖြည့်စွက်တဲ့နေရာမှာ ပညာဟာ အဓိက အကျဆုံး အချက်ပဲ။ ပညာကို အသုံးချတတ်သူဟာ အမှန်တရား လမ်ကြောင်း

ပေါ် အရောက်လွယ်တယ်။ ဘဝမှာ ယိုယွင်းပျက်စီးမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရမှ ပညာမသင်ခဲ့တဲ့ ဘဝကွက်လပ်ကို သိလာတယ်”
ဟု ဖွင့်ဆို၏။

“လူ့ဘဝမှာ ပညာစုံလေ ကောင်းလေပဲ”

ဟု သူက ပြော၏။

“လူတွေရဲ့အမှားကို ပြန်လည်စုန်းသပ်ကြည့်ရင် ပညာရဲ့ တန်ဖိုးကို မသိကြလို့ပဲ လူ့ဘဝအတွက် စဉ်းစားကြည့်ရင် ပညာဟာ အဆက်မြက်ဆုံး လက်နက်ပဲ။ လူတစ်ယောက်အတွက် ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပညာတန်ဖိုးကို သိဖို့ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။ ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင် အပြင်ရောက်မှ မှားမှန်းသိရင် ယူကြီးမရစရာပဲ”
ဟု သူက ပြောသည်။

(၃)

“ဘဝအတွေ့အကြုံတွေရဲ့ အားသာချက် အားနည်းချက်တွေကို ကြည့်ပြီး အံ့သြစရာ၊ တုန်လှုပ်စရာ မလိုဘူး။ အရေးကြီးတာက အတွေ့အကြုံကို ဆင်ခြင်တတ်ဖို့ပဲ။ အသုံးချတတ်ဖို့ပဲ”

ဟု တော်စတိုင်းက ဖွင့်ဆိုသည်။

သူသည် ဆီဗတ်စတိုပို (Sevas stopol) စစ်ပွဲတွင် သူ့ အတွေ့အကြုံများစွာရခဲ့သည်။

“ပြည့်စုံကုန်လုံတဲ့ဘဝကို ဖြတ်သန်းရသူတွေ၊ မိဘ မစုံညီတဲ့သူတွေရဲ့ ဘဝကို လွယ်လွယ် တွေးတတ်တာပဲ”

ဟုဆို၏။

“တစ်ခုရှိတာက ဒါတွေဟာ ကျုပ် စာရေးဆရာဖြစ်ဖို့ တွန်းအားတွေဆိုရင် မမှားဘူး” တဲ့။

သူဟာ ပညာအသိကြောင့် အချို့နေရာများတွင် ပြတ်သားသည်။ ခေတ်ပြိုင်စာစောင်တွင် သူ့စာမူ ပါပြီး သူ့နာမည် ရလာသဖြင့် ဘဝကို စာပေထဲတွင် နစ်မြှတ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

တော်စတွိုင်းသည် ဘဝအတွေ့အကြုံများကို ဆန်းစစ်ရင်း အနာဂတ်အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘဝတိုးတက်မှုနှင့် လူ့ဘဝကြီး သာယာဖြောင့်ဖြူးဖို့အတွက် ‘ပညာ’ ဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ ဟု သူ ကောင်းစွာနားလည်ခဲ့သလို သူကြိုးစားခဲ့သည်။

‘အတ္တအကျိုးကိုပဲကြည့်နေရင် လူကောင်းမဖြစ်ဘူး။ လူတော် လူကောင်းဟာ အတ္တနဲ့ယှဉ်တဲ့ ပရအကျိုးပြုလုပ်ငန်းတွေကို အဓိကထား လုပ်ရမယ်။ စုဆောင်းဖို့ လိုအပ်သလို ဖြန့်ဝေဖို့လည်း လိုအပ်တယ်’။

တော်စတွိုင်း ထိုထိုသော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ဥရောပ အနောက်ပိုင်းနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်ခဲ့သည်။ ပညာသင်ကြားရေး စနစ်များကို လေ့လာခဲ့သည်။

“ဘာကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြန့်ဝေ^{င်}တဲ့ အရည်အချင်း ရှိလာပြီဆိုရင် အချိန်ဆွဲ မနေသင့်ဘူး။ အချိန်ဆွဲတာဟာ အချိန်ဖြုန်းတီးခြင်း တစ်မျိုးပဲ”

ဟု သူက ဆိုသည်။

သူက စိတ်ကူးကို လက်တွေ့ အကောင်ထည်ဖော်ခဲ့၏။

သူမိုင်မြေတစ်ခုတွင် စာသင်ကျောင်းတစ်ခုကို ဆောက်ခဲ့၏။
'ဒါနပေါင်းများစွာထဲမှာ ပညာဒါနဟာ အမြတ်ဆုံးပါပဲ' တဲ့။

“လူ့ဘဝထဲကို တစ်ယောက်တည်း လာခဲ့သလို ပြန်တော့လည်း
တစ်ယောက်တည်း ပြန်ရတာ မှန်ပေမယ့် ဘဝခရီးမှာ အဖော်ဆို
တာ လိုအပ်တယ်”

ဟု သူကပြောသည်။ ထို့နောက် ၁၈၆၂-ခုနှစ်တွင် ‘ဆိုဖီယာ’
နှင့် လက်ထပ်သည်။ ဆိုဖီယာ၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ ‘ဆိုဖီယာ
အင်ဒရေယက်ဗနာဘီဟားစ် (Sophia Andreyevna Behrs)
ဖြစ်သည်။

“မယားကောင်းဟာ မိခင်ကောင်းဖြစ်သလို အဆွေခင်ပွန်း
ကောင်းလည်း ဖြစ်တယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။ ဆိုဖီယာသည် အိမ်ထောင်
ထိန်းသိမ်းမှုတွင်လည်း စံပြဖြစ်အောင် တော်သလို အနုပညာ
လုပ်ငန်းတွင်လည်း အကူအညီရသူပင်။ အားပေးဖော်ကြင်နာဖက်ပင်။

“ဆိုဖီယာဟာ တကယ့်ကို ထူးခြားတယ်။ ပါရမီဖြည့်ဖက်
လည်း ပီသတယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။ ဆိုဖီယာသည် စစ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေး
စာမူကို ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် အစမှအဆုံးတိုင် ပြန်ကူးပေးခဲ့၏။

“ဘဝဆိုတာ ပြည့်စုံရင် ပျော်စရာကောင်းတာပဲ။ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ချစ်ခင်ယုယခြင်းဆိုတာကို အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်တယ်” ဟု သူက ပြောသည်။

“ဒါပေမယ့် ပြည့်စုံအောင်မြင်မှုနဲ့အတူ ယစ်မူးခြင်းဆိုတာ ရှိလာတယ်။ ယစ်မူးခြင်းဟာ အတ္တကျိုးကြည့် ဝါဒပဲ”

ဟု သူက ဖွင့်ဆိုသည်။

ထို့အတူ ၁၈၇၉-ခုနှစ်တွင် တော်စတိုင်း၏အတွေးအမြင်များ ပို၍ တောက်ပလာသည်ဟု ဆိုရမည်။ ထိုအချိန်တွင် သူက

“လောကမှာ မက်မောတွယ်တာခြင်းထက် စွန့်လွှတ်ခြင်းဟာ ပိုပြီး မွန်မြတ်သည်”

ဟု ပြောခဲ့သလို ကျင့်ကြံခဲ့သည်။

“ရွှေ၊ ငွေ၊ တိုက်တာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုတာ မက်မောစရာအစစ် မဟုတ်ဘူး။ ဒါတွေဟာ အဆင်းတန်ဆာတွေသာ ဖြစ်တယ်” ဟု သူ ဆိုခဲ့၏။ ကိုယ်တိုင်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု မှန်သမျှကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်။

“လူတစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေဟာ မိမိနဲ့ မိမိ အသိုက်အတန်းအတွက်ပဲ ဖြစ်ရမယ်ဆိုရင် လူတစ်ယောက်အတွက် လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်တော့ဘူးလို့ ဆိုရမယ်။ သူက မိရိုးဖလာ ကျင့်ကြံမှုထက် ထိုးဖောက်ကျင့်ဆောင်မှုကို ပိုလုပ်ဆောင်ရမယ်”

ဟု ဆိုသည်။

တော်စတိုင်း၏ အဓိက ပြုလုပ်ချက်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို တည်ဆောက်ခြင်းပင်။

“အများကောင်းဖို့ချည်း ပြောနေမယ့်အစား ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အရှင်ဆုံး ကောင်းအောင် လုပ်ရမယ်”

ဟု သူက ဆို၏။ ကိုယ်တိုင် သက်သတ်လွတ် စားသည့် အလေ့အထကို ကျင့်သုံးသည်။

“ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချစ်တတ်တဲ့စိတ်၊ လူမျိုးကို ချစ်တတ်တဲ့စိတ် ဆိုတာ ယေဘုယျဆန်တဲ့စိတ်ပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုထက် ကိုယ့်လူမျိုးထက်၊ လူသားအားလုံး၊ သတ္တဝါအားလုံးကို ချစ်မြတ်နိုးသင့်တယ်။ ဒီစိတ် ဓာတ်ဟာ မွန်မြတ်တဲ့စိတ်ပဲ”

ဟု သူက ပြော၏။

သို့နှယ်ပင် သူက

“ရန်ဆိုတာ မီးပဲ။ တုန့်ပြန်မှုဆိုရာ ရန်မီးကို မွေးတာပဲ။ ရန်ပြုသူကို ခွင့်လွှတ်သည်ခံတတ်ဖို့လိုတယ်။ မီးကို ရေနဲ့ သတ်ရမယ်။ အပူကို အအေးနဲ့ သတ်ရမယ်”

ဟုဆို၏။ ဒါက ဆန်းသစ်သော အတွေးအမြင် ဆိုလဲမမှား။

လောကမှာ ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ ခွင့်လွှတ်ခြင်းသည်သာ လူ့တန်ဖိုးအစစ် ဖြစ်တယ်” ဟု သူ ဖွင့်ဆိုကျင့်သုံးခဲ့ပြီ။

(၄)

“အယူအဆ ကွဲပြားမှုဟာ အချစ်ဆုံးကိုလည်း အမုန်းဆုံး ဖြစ်စေတယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။ သူ လက်ခံကျင့်သုံးသည့်

‘ခွင့်လွှတ်ခြင်းနှင့် ခွင့်လွှတ်ခြင်းဝါဒကို သူ့အချစ်ဆုံးဇနီးနှင့် သား သမီးများကပါ ဆန့်ကျင်ခဲ့၏။’

သူက အပြုံးမပျက်ပေ။ သူ့ အဓိဋ္ဌာန်ကိုလည်း မပျက်ခဲ့ပေ။

“ကိုယ်နဲ့အယူအဆ မတူတာနဲ့ တစ်ဖက်ကို အပြစ် မမြင် သင့်ဘူး။ ထိုအမြင်နှင့်အတူ သူ့မွေးရာ ဒေသသို့ သူပြန်သည်။ ‘အရေးကြီးတာက ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်ဖို့ပဲ။ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ အများကိုလည်း မထိခိုက်ဘူး။ ကိုယ့်အတွက် လိပ်ပြာသန့်မယ်ဆိုရင် ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်လျှောက်တာ အကောင်းဆုံး ပဲ” တဲ့။

သူက အေးဆေးတည်ငြိမ်သည်။ သူ့ကို ယုံကြည်သော သူ့လမ်းစဉ်ကို အားပေးသော သမီးငယ်၊ ‘တာတိယာနာ’ တစ်ဦးသာ သူ့နောက်တွင် ပါခဲ့သည်။ သူနှင့်အတူ ကျောင်းတွင် စာသင်ပေးသည်။ တော်စတိုင်းသည် လယ်သမား ဝတ်စုံကိုသာ ဝတ်သည်။

“အများအကျိုးဆောင်ရတဲ့ အလုပ်လောက် အေးချမ်းတဲ့အလုပ် ကမ္ဘာပေါ်မှာ မရှိဘူး”

သူက လယ်လည်း လုပ်ခဲ့၏။ စာလည်း ရေး၏။ ‘ဟန်ဆောင် ခြင်း ကင်းတဲ့ ဘဝဟာ လွတ်လပ်သလို အေးစက်တယ်’ ဟု ဆို၏။ သူ၏ အတွေးအမြင်များက စိတ်၏ဖြူစင်ခြင်းနှင့် ဘဝငြိမ်းချမ်းမှုကို အဓိက ဦးတည်လာသည်။

တော်စတိုင်းဟာ အရှေ့တိုင်း နိုင်ငံများတွင် အလေးထားသည့် ‘စိတ်တန်ဖိုး’ ကိစ္စကို အလေးထားသူဟု ဆိုရမည်လား မသိ။

‘စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုဟာ ဘဝ ငြိမ်းချမ်းမှုပဲ’ ဟု ဆိုသည်။

“ဘဝဆိုတာ လက်ခံခြင်း မဖြစ်သင့်ဘူး။ ပေးဆပ်ခြင်းပဲ ဖြစ်ရမယ်”

ဟု ပြတ်သားစွာ ဖွင့်ဆိုခဲ့သလို

“လူတွေဟာ မွေးဖွား လာခြင်းက သေဆုံးခြင်းအတွက်ပဲ။

သေခြင်းတရားကို ရှောင်လို့ မရဘူး။ ရှောင်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ အရေးကြီးတာက သူ မသေခင် လူသားတွေအတွက် ဘယ်လောက် အကျိုးပြုခဲ့တယ်ဆိုတာက အရေးအကြီးဆုံးပဲ”

ဟု ဖွင့်ဆိုခဲ့သလို ဇရာအရွယ်တွင် သူက အများအကျိုးကို အဓိကထား၍ ဆောင်ရွက်သည်။

“ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ ခွင့်လွှတ်ခြင်းတရားတွေ ပြည့်ဝနေလို့ ဘဝချမ်းသာ ရပြီလို့ ဆိုရမယ်”

ဟု ဆိုသည်။

သူက သေခါနီးအထိ နိစ္စဓူဝအလုပ်တွေကို အပျက်မခံခဲ့။ အသက်အရွယ် အိုမင်း၍ သမီးငယ်က ပြုစုနေရပြီ။

“မွေးဖွားခြင်းဟာ အဝင်၊ သေဆုံးခြင်းဟာ အထွက်ပဲ။ ဝင်လာစဉ်က ဘာမှ မသိတာ အကြောင်းမဟုတ်ဘူး။ မထွက်ခွာမီမှာ ငါ လူသား ပီသရမယ်လို့ သိနေသင့်တယ်”

ဟု ဖွင့်ဆိုသလို သူ့ဘဝကို သူ ဖြူစင်ခြင်းအတိုနှင့် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ထိုရလဒ်က တကယ့်ကို အားရစရာ ကောင်းသည်။ သူသေပြီးသည့်နောက် သူ့ကို ‘ကမ္ဘာသူတော်စင်’

ရယ်လို့ ဂုဏ်ပြုကြသည်။

သူ့အသုဘကလည်း စည်ကားလှ၏။ သူ့အသုဘသို့ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ဂျပန် စသည့်အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများအပြင် အမေရိကန် အပါအဝင် အနောက်နိုင်ငံများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း လိုက်လံ ပို့ဆောင်ကြသည်။

‘လူတစ်ယောက်အတွက် မသေခင်စပ်ကြား လူအများအကျိုး ဘယ်လောက် သည်ပိုးခဲ့သလဲဆိုတာ အရေးကြီးတယ်’ ဟူသော အတွေးက မှန်နေလေပြီ။

တော်စတိုင်းက အတွေးအမြင် တောက်ပသူပင်။

ထို့အပြင် သူသည် စာရေးဆရာအဖြစ် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် တောက်ပခဲ့သလို သူ၏ စွန့်လွှတ်မှု၊ ဖြူစင်မှု၊ ခွင့်လွှတ်မှုနှင့် လွတ်မြောက်မှုအတွက် ကျင့်ကြံခဲ့သည့် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ တရား ဣန္ဒြေကြံမှုက သူတော်စင်အဖြစ် ချီးပဂုဏ်ပြုခံခဲ့ရုံနှင့် မလုံလောက်သေး၊ မပြီးသေး။

ကမ္ဘာကြီး တည်တံ့နေသမျှ တောက်ပနေလိမ့်မည်ဟု ဆိုလျှင် မှားမည် မဟုတ်ချေ။

၅၈ အောင်မြတ်ဦး

တော်စတိုင်း၏
အပွေးအမြင်မှတ်စု

၁။ ကိုယ့် အနားမှာ ဆည်းကပ်သူ၊ ယုံကြည်သူ၊ ကိုးကွယ်သူ
များပြား လာတဲ့အတွက် ကိုယ့်မှာ အန္တရာယ် ရှိလာတာ
ဓမ္မတာပဲ။

၂။ ယစ်မူးခြင်းဟာ ကျဆုံးခြင်း။

၃။ အောင်မြင်လာရင် ထိန်းသိမ်းသူဖြစ်ရမယ်။ စကားတစ်လုံးကိုမှ
လက်လွတ်စေပယ် မပြောရဘူး။

၄။ အောင်မြင်သူဟာ စံပြုခံရသူပဲ ဖြစ်ရမယ်။ စံပြနေနိုင်သူလည်း
ဖြစ်ရမယ်။

၅။ ဘဝအတွေ့အကြုံဆိုတာ ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက
အကျဆုံးပဲ။

၆။ ပညာရှိသူနဲ့ ပညာမဲ့သူ၊ ပညာနည်းသူနဲ့ ပညာပြည့်ဝသူရဲ့
ကွာခြားချက်က 'စွမ်းရည်' ကွာခြားမှုပဲ။

၇။ အရေးကြီးတာက မလုပ်ခင် ပြင်ဖို့ပဲ။ မလုပ်ခင် မပြင်ရင် လုပ်ပြီးမှ ပြင်ရခက်တယ်။

၈။ ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပညာတန်ဖိုးကို သိဖို့ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။ ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင် အပြင်ရောက်မှ မှားမှန်းသိရင် ယူကြီးမရစရာပဲ။

၉။ အရေးကြီးတာက အတွေ့အကြုံကို ဆင်ခြင်တတ်ဖို့ပဲ။ အသုံးချတတ်ဖို့ပဲ။

၁၀။ အတ္တအကျိုးကိုပဲ ကြည့်နေရင် လူကောင်းမဖြစ်ဘူး။

၁၁။ စုဆောင်းဖို့ လိုအပ်သလို ဖြန့်ဝေဖို့လည်း လိုအပ်တယ်။

၁၂။ မယားကောင်းဟာ မိခင်ကောင်းဖြစ်သလို အဆွေခင်ပွန်း ကောင်းလဲ ဖြစ်တယ်။

၁၃။ လောကမှာ မက်မောတွယ်တာခြင်းထက် စွန့်လွှတ်ခြင်းဟာ ပိုပြီး မွန်မြတ်သည်။

၁၄။ အချိန်ဆွဲတာဟာ အချိန်ဖြုန်းခြင်း တစ်မျိုးပဲ။

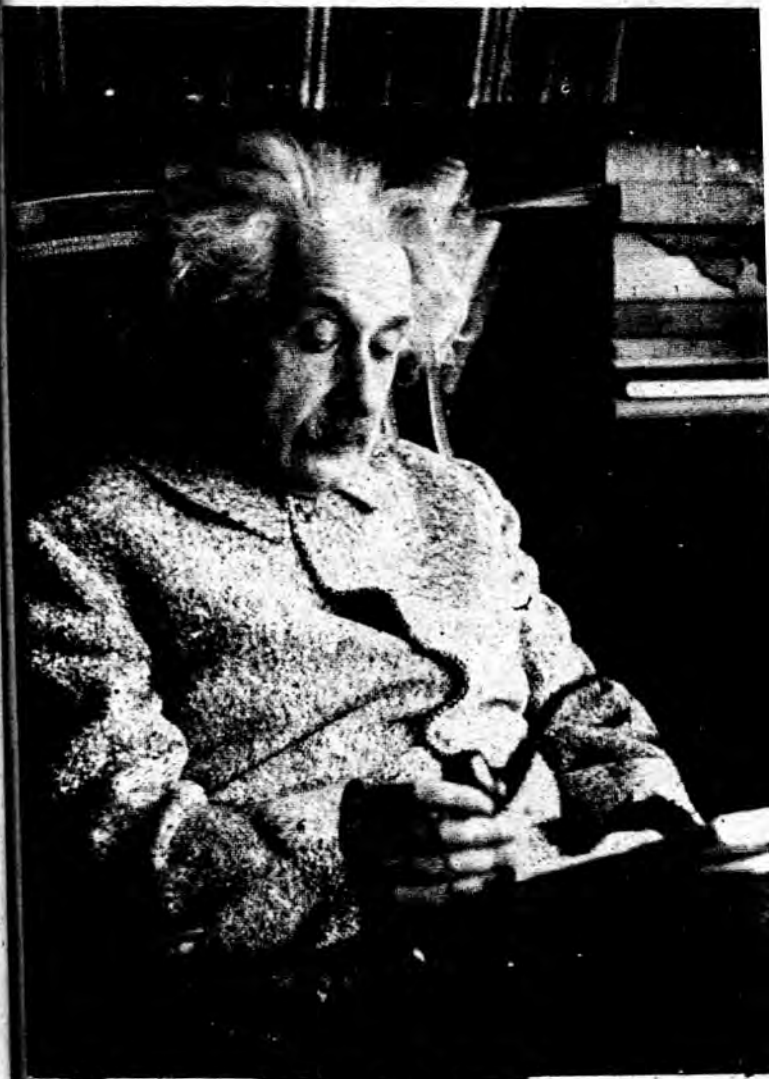
၆၀ အောင်မြတ်ဦး

၁၅။ဟန်ဆောင်ခြင်းကင်းတဲ့ဘဝဟာ လွတ်လပ်သလို အေးစက်
တယ်။

၁၆။စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုဟာ ဘဝ ငြိမ်းချမ်းမှုပဲ။

၁၇။ဘဝဆိုတာ လက်ခံခြင်း မဟုတ်ဘူး၊ ပေးဆပ်ခြင်း။

၁၈။လူတစ်ယောက်အတွက် မသေခင်စပ်ကြား လူအများအကျိုး
ဘယ်လောက် သည်ပိုးခဲ့သလဲဆိုတာ အရေးကြီးတယ်။

အိုင်စတိုင်း

⇒ “အောင်မြင်မှုဆိုရတာ လွယ်လွယ်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ အောင်မြင်မှုအတွက် ကြိုးစားမှု၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ ဒုက္ခတွေ ရင်စည်းခံပြီးရင် အောင်မြင်မှု ခိုင်ကျည်ဖို့ ဆက်ပြီး ရင်းရဦးမယ်”

⇒ “ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်အေးငြိမ်း ချမ်းသာဖို့ အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။ အပြိုင်အဆိုင် လက်နက်တွေ တီထွင်နေတာဟာ စစ်ကို ကြိုဆိုနေတာပဲ မဟုတ်လား။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်တာပဲ ဖြစ်တယ်”

အိုင်စတိုင်း

၏

အတွေးအိမ်

(၁)

“ပညာကို စူးစမ်းလေ့လာမှုနဲ့ ရှာရင်ရတယ်”

ဟု သူက ပြောဖူးသည်။

“စိတ်ဝင်စားမှုနဲ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုဟာ အောင်မြင်မှုအတွက်
တွန်းပို့တဲ့ ကရိယာပဲ”

ဟုလည်း သူက ဆိုခဲ့သည်။

သူကား အယ်လ်ဘတ်အိုင်စတိုင်း ပင်။

သူ့ကို ဂျာမနီနိုင်ငံ ‘ယူးမ် (Uam) မြို့၌ ၁၈၇၉-ခုနှစ်တွင်

မွေးသည်။ ဂျာမန် ဂျူးလူမျိုးစက်ရုံပိုင်ရှင်၏ သားဖြစ်၏။ သူ၏ ကျောင်းသားဘဝက စိတ်ဝင်စားစရာပင်။

သူက စာညံ့သူ။ ကျောင်းသင်ခန်းစာများကို မုန်းတီးပြီး မှတ်ဉာဏ်လည်း နည်းသူ။

ကျောင်းတွင် စာအညံ့ဆုံးကျောင်းသား။

“ဒါပေမယ့် သူဟာ ထူးခြားတာတော့ အမှန်ပဲ။ သူဟာ စာညံ့ပေမယ့် စူးစမ်းလေ့လာတဲ့နေရာမှာတော့ သူများနဲ့ မတူဘူး။ တစ်ခုခု သိချင်ပြီဆိုရင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မေးတတ်တာ။ မရမချင်း မေးတတ်တာ”

ဟု သူနှင့် ပတ်သက်သူတွေက ပြောသည်။ ငယ်စဉ်က မေးမြန်းစပ်စုလွန်းသဖြင့် ‘မောင်စပ်စု’ ဟု ခေါ်ကြသည်။

အိုင်စတိုင်းက သူ့ဘဝအကြောင်းကို ပြောပြတိုင်း သူ ငါးနှစ်အရွယ်က အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြတတ်သည်။

“ကျုပ် ငါးနှစ်သား အရွယ်က ကျုပ်ကို အဖေက သံလိုက် အိမ်မြှောင်တစ်ခု ဝယ်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီပစ္စည်းဟာ ကျုပ်အတွက် တကယ့်ကို စိတ်ဝင်စားစရာပစ္စည်းပဲ”

အိုင်စတိုင်း စကားဖြတ်၍ ပြီးသည်။

“ဒီပစ္စည်း ဝယ်ပေးခဲ့လို့ ကျုပ် မေးမြန်းစပ်စုလွန်းလို့ အဖေ စိတ်ညစ်သွားခဲ့ပေမယ့် ကျုပ် အတွက်တော့ တကယ့်ကို ထွက်ပေါက်ပဲ။ ဒီသံလိုက်အိမ်မြှောင်ကလေးကြောင့် ကျုပ် သံလိုက် ဓာတ်အကြောင်းနဲ့ ကမ္ဘာ့ဆွဲငင်အား အကြောင်းကို စိတ်ဝင်စား

ခဲ့တာလေ”

ထိုအကြောင်းကြောင့် အိုင်စတိုင်းသိပ္ပံကျမ်းများကို ဖတ်ရှု ဖြစ်ခဲ့သည်။ သဘာဝသိပ္ပံကျမ်း၊ သင်္ချာကျမ်းများကို စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။

“ဘာသာရပ်တစ်ခုကို စိတ်ပါရင် ၊ စိတ်ဝင်စားရင် ဂရုစိုက် လေ့လာရမယ်။ လေ့လာစူးစမ်းရင် လျှို့ဝှက်ချက်ကို တွေ့စမြဲပဲ၊ လောကမှာ လိုရင် ရှာတတ်ရတယ်”

ဟုတ်သည်။ စာညံ့သော အိုင်စတိုင်းသည် သင်္ချာဘာသာကို အချိန်ရှိသရွေ့ လေ့လာသဖြင့် ကျောင်းသင်ဆရာထက် ထူးချွန်မှု ရခဲ့သည်။

(၂)

“ဒုက္ခကို ကြောက်ရင် ဒုက္ခ ရောက်ရတတ်တယ်၊ ကျုပ်က ဒုက္ခကို မကြောက်ဘူး။ ထိုးဖောက်ထွက်ဖို့ပဲ စဉ်းစားတယ်။ တကယ်တော့ ဒုက္ခဆိုတာ လူဖြစ်လာရင် ကြုံရစမြဲပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

အိုင်စတိုင်းက အောင်မြင်မှုကို လွယ်လွယ်ရသည်မဟုတ်။ အခက်အခဲများစွာကို ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရသည်။

“ဒုက္ခကို နှိမ်နင်းတဲ့နေရာမှာ ခံနိုင်ရည်အားနဲ့ ဇွဲဟာ အဓိက လက်နက်ပဲ”

ဟု သူက ဖွင့်ဆိုသည်။

ဒါက သူ့ဘဝ ဖြတ်သန်းမှုနှင့် သူ့အတွေ့အကြုံဆိုလျှင်လည်း

မမှားချေ။

စင်စစ် အိုင်စတိုင်း၏ ဖခင်ဖြစ်သူသည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် ဟု ဆိုသော်လည်း အောင်မြင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တော့မူ မဟုတ်။ လှုပ်ရှား မြှုပ်နှံလာသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်။ လုပ်ငန်း

“မအောင်မြင်ရင် စီးပွားရေး ကြပ်တည်းလာတာ ဓမ္မတာပဲ”

“ဒီအချိန်မှာ ကျုပ်က မိန်းမ ရနေပြီ။ ကလေးနှစ်ယောက်အဖေ ဖြစ်နေပြီ။ ခက်တာက ကျုပ်က အဖေလုပ်ငန်းကို စိတ်မဝင်စားဘူး။ အဖေအလုပ် စိတ်မဝင်စားတော့ စာပြတဲ့အလုပ် လုပ်တယ်။ ငွေ ရှာရတာ စားဝတ်နေရေးကြောင့် အိမ်ထောင်ဦးစီးဆိုတာ မိသားစု တာဝန် ကျေရဦးမယ်”

အိုင်စတိုင်းက ပေါ့ပါးသည်။

“ဒုက္ခထက် ရည်မှန်းချက် မပြည့်ဝမှာ ပိုကြောက်စရာ ကောင်းတယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။

ဟုတ်သည်။

ရည်မှန်းချက်အတွက် တစ်စိုက်မတ်မတ် ကြီးစားသည်။ စာပြသည့်အလုပ်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီးသည့်နောက် စာရေးအလုပ် ဝင်လုပ်သည်။

ဒီအလုပ်က သူ့ ဝါသနာအတွက် အချိန်ရသည့်အလုပ်။

“ဒီအချိန်က ကျုပ် ဒေါက်တာဘွဲ့ ရယူနိုင်ဖို့ အပတ်တကုတ် ကြီးစားနေတဲ့အချိန်လေ။ လူတိုင်းအတွက် အရေးကြီးတာက

ရည်မှန်းချက်အတွက် ကြီးစားနေတဲ့အချိန်မှာ ဘယ်လို ဒုက္ခမျိုးကြုံကြုံ
စိတ်မပျက်ဖို့ပဲ။ ‘တက်နိုင်ဖျားရောက်’ ဆိုတဲ့ စကား ရှိတယ်လေ”
ဟုတ်သည်။

အိုင်စတိုင်း၏ အပတ်တကုတ် မနားမနေ ကြီးစားမှုက
အရာထင်ခဲ့သည်။ ၁၉၀၅-ခုနှစ်တွင် ထင်ရှားသည့်သီအိုရီတစ်ခုကို
တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

“ကြီးစားမှုဟာမှန်ကန်ဖို့ လိုတယ်။ ဘယ်တော့မှ အချည်းအနှီး
မဖြစ်ဘူး”

ဟု သူက ဖွင့်ဆိုသည်။

အိုင်စတိုင်းကို လေးလေးစားစား အသိအမှတ် ပြုကြလေပြီ။

* * *

“အများက အလေးအနက် ပြုလာရင် ကိုယ့်လုပ်ငန်းကို
ကိုယ်ပိုပြီး အလေးထားရမယ်”

ဟု သူက ဆိုသည်။

အိုင်စတိုင်းက ကြီးစားမှုကို မလျှော့။

၁၉၁၅-ခုနှစ်တွင် ဒုတိယသီအိုရီကို တင်ပြသည်။

“ကိုယ့်ရဲ့ ကြီးစားမှု အောင်မြင်လာသလို ခိုင်မာအောင်
လည်း ကြီးစားရတယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။ သူက တကယ်ကို ဇွဲရှိပြီး ကြီးစားသူ။

၁၉၁၅-ခုနှစ်နောက်ပိုင်း သူတင်ပြသည့် သီအိုရီများ ပို၍ မှန်ကန်၊ ပို၍ ခိုင်မာတိကျအောင် သူ ဆန်းစစ်ခဲ့သည်။

၁၉၂၁-ခုနှစ်တွင် ရူပဗေဒဆိုင်ရာ နိဘယ်လ်ဆုကို ရသည်။
သို့သော် သူက ကြီးစားမှုနှင့် ဇွဲလုံ့လကို မလျှော့ပေ။

“ပညာဆိုတာ ကုန်တယ် မရှိဘူး၊ တော်လောက်ပြီဆိုတာ မှားခြင်းပဲ၊ အမြဲတန်း ကြီးစားရှာဖွေနေရမယ်”

(၃)

“အောင်မြင်မှုဆိုရတာ လွယ်လွယ်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ အောင်မြင်မှုအတွက် ကြီးစားမှု၊ စွန့်လွှတ်မှု၊ ဒုက္ခတွေ့ ရင်စည်းခံပြီးရင် အောင်မြင်မှုခိုင်ကျည်ဖို့ ဆက်ပြီး ရင်းရဦးမယ်”

အိုင်စတိုင်းက နီးကြားသူ။ ထို့အတူ သူက ကျောင်းစာ အညံ့ဆုံးသူက ကမ္ဘာကျော်သိပ္ပံပညာရှင်ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဒါဟာ ကြီးစားမှု ရလာဒ်ပဲ၊ ခိုင်ကျည်မှုပဲ” ဟု သူက ပြောသည်။

သူက သူ့ကိုယ်သူ ယုံကြည်သူ။

ထို့ကြောင့်လည်း ကမ္ဘာကျော် တက္ကသိုလ်ကြီးများမှ အပ်နှံသည့် ပါမောက္ခ တာဝန်များကို လိုလိုလားလား လက်ခံသည်။

“လူဆိုတာ ပြည့်ရင် ပေးရမယ်။ ပြီးတော့ ပြန်ဖြည့်ရမယ်” ဟု သူက ဖြေစသည်။

သူက အလုပ်နှင့် ဘဝကို တည်ဆောက်သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်သောအခါ အိုင်စတိုင်း အကြီးအကျယ်

စိတ်ညစ်ခဲ့ရသည်။ ဂျာမနီက သူ့အား တတ်ကျွမ်းသည့်ပညာနှင့် စစ်ရေးတွင် အကူအညီပေးရန် ဆိုလာသောအခါ သူက ငြင်းဆန်သည်။

“စစ်ဟာ ကြေကွဲမှု အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သလို အကြမ်းဖက်မှုပဲ”
ဟု သူက ပြောသည်။

ထို့အတူ-

“စစ်ဆိုတာ စာကယ်စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့ အင်မတန် စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်သလို ကြီးမားတဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီးပဲ။ ဒီအထဲမှာ ပါမယ့်အစား ကျုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို အပိုင်းပိုင်းဖြတ်ပစ်လိုက်ချင်တယ်”

ဟု ရဲဝံ့စွာ ပြောသည်။

၁၉၃၂-ခုနှစ် ဂျာမနီကို ဟစ်တလာ အာဏာသိမ်းသောအခါ သူ အမေရိကန်ကို ထွက်သွားသည်။

“ကျုပ်နိုင်ငံကို ကျုပ် ချစ်တယ်။ ကျုပ်ဟာ ဂျာမန်ဂျူး ဖြစ်တဲ့အတွက် ရှောင်လို့မရဘူး။ ဒါပေမယ့် စစ်အတွက်တော့ ကျုပ် ဘာမှ မလုပ်နိုင်ဘူး။ သိပ္ပံစွမ်းရည်ဟာ စစ်ဝါဒီတွေ အသုံးချဖို့ မဟုတ်ဘူး”

သူ ဂျာမနီသို့လည်း မပြန်တော့။

စင်စစ်မူ အိုင်စတိုင်းကို လေ့လာလျှင် အိုင်စတိုင်းသည် သိပ္ပံပညာရှင်သက်သက် မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသမားတစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။

“ကျုပ်တို့ စစ်ကို ဆန့်ကျင်ရမယ်။ စစ်ကြောင့် လူတွေ ဒုက္ခ

ရောက်ရတယ်။ စစ်ကြောင့် သေကြေပျက်စီးရတယ်။ စစ်ဟာ လူသားဘဝ ပျက်သုဉ်းခြင်းပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

“ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်အေးငြိမ်းချမ်းသာဖို့အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။ အပြိုင်အဆိုင် လက်နက်တွေ တီထွင်နေတာဟာ စစ်ကို ကြိုဆိုနေတာပဲ မဟုတ်လား။ လက်နက်ပျက်သိမ်းရေးဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်တာပဲ ဖြစ်တယ်”

သူက ပြောသလိုလည်း လုပ်သည်။ သိပ္ပံသမားပီပီလက်တွေ့ဆန်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး လက်နက်ပျက်သိမ်းရေးနှင့် ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် သူက တက်ကြွသူ။

အိုင်စတိုင်းက ဆေးတံခဲလျက် တွေ့သမျှ လူနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး စကားပြောသည်။ မေးလျှင် စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြတတ်သည်။

ကမ္ဘာ့သတင်းသမားများက -

“အိုင်စတိုင်းဟာ အင်မတန် စိတ်ရှည်ပြီး ဟာသဉာဏ်ရွှင်သူ” ဟုပြောသည်။

တစ်ခါတရံ သူ တယောထိုးသည်။

သို့သော် အိုင်စတိုင်းသည် စိတ်ကူးယဉ်သမား မဟုတ်။

လက်တွေ့ကျကျ လူ့ဘဝနှင့် လူတို့အကြောင်းကို လေ့လာသူလည်း ဖြစ်၏။

သူသည် မဖွံ့ဖြိုးသော လူပေါင်းများစွာကို စိတ်ဝင်စားသူ။

“ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ရောင့်ရဲကျေနပ်နေသူ၊ အသိုင်းအဝိုင်း ဥစ္စကလေးထဲမှာ ငုတ်လျှိုးနေသူဟာ တန်ဖိုးမဲ့သူပဲ။ လူဆိုတာ လူတွေအကြောင်းကို သိနေရမယ်။ ထိတွေ့နေရမယ်။ ကမ္ဘာကြီးမှာ အောက်တန်းကျပြီး ဆင်းရဲငတ်ပြတ်နေသူတွေ အများကြီးရှိနေတာကို မမေ့သင့်ဘူး။”

အိုင်စတိုင်းက လူသားချင်း စာနာတတ်သူလည်းဖြစ်၏။

သူက လန်ဒြား မစီး။

“လူတစ်ယောက်ရဲ့ ခွန်အားနဲ့ စိုက်ထုတ်ဆွဲယူရတဲ့ အပေါ်မှာ အမြှင့်သား ထိုင်လိုက်ရတဲ့သူ မဖြစ်ချင်ဘူး။”

ဟု သူက ပြောသည်။

“စာနာခြင်းဟာ လူ့တန်ဖိုးပဲ”

ဟု ဖွင့်ဆို၏။

တစ်ခါက အိုင်စတိုင်းအား ‘ဘယ်လ်ဂျီယံ ဘုရင်မ’ က ဖိတ်ကြားသဖြင့် ဘယ်လ်ဂျီယံသို့ ရောက်ခဲ့သည်။

ဘူတာရုံတွင် ကြိုဆိုနေသောသူများအား ရှောင်ရှားကာ ဘုရင်မနန်းတော်အထိ လက်ဆွဲသေတ္တာနှင့် တယောအိတ်ဆွဲကာ လမ်းလျှောက်သွားခဲ့သည်။

သူက အဝတ်အစားများ နွမ်းနွမ်း ဝတ်ထားသဖြင့် မည်သူမျှ

မမှတ်မိ။ ကြိုဆိုရေးအဖွဲ့ဝင်များ ဘူတာရုံတွင် တလည်လည်ဖြစ်ရ၏။

နန်းတော်ရောက်၍ ဘုရင်မနှင့် တွေ့သော်

“ဘာကြောင့် ကားနဲ့ မလာဘဲ လမ်းလျှောက်လာရသလဲ”

ဟု မေးလျှင် သူက ပြုံး၍ -

“ထိုင်ပြီး လိုက်ရတာထက် လမ်းလျှောက်ရတာ ပိုပြီး

အတွေးအမြင်သစ်ကို ခံစားရတော့ မှီကောင်းတာပေါ့ ဘုရင်မ”

ဟု ဖြေခဲ့သည်။

သူက နှိုးကြားတက်ကြွသူ။ ကြိုးစားသူ။

သို့သော် အိုင်စံတိုင်းသည် အသက် ၇၆-နှစ်အရွယ်တွင်

သွေးကြောများ မာသော ရောဂါဖြင့် သွေးကြော ပေါက်ကွဲကာ

ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ထိုနေ့က ၁၉၅၅-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့။

အိုင်ခတိုင်း၏
အတွေးအမြင်မှတ်စု

၁။ ပညာကို စူးစမ်းလေ့လာမှုနဲ့ ရှာရင်ရတယ်။

၂။ စိတ်ဝင်စားမှုနဲ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုဟာ အောင်မြင်မှု အတွက်
တွန်းပို့တဲ့ ကရိယာပဲ။

၃။ လိုရင် ရှာတတ်ရတယ်။

၄။ ဒုက္ခကိုကြောက်ရင် ဒုက္ခ ရောက်ရတတ်တယ်။

၅။ ဒုက္ခကို နှိမ်နင်းတဲ့နေရာမှာ ခံနိုင်ရည်အားနဲ့ ဇွဲဟာ အဓိက
လက်နက်ပဲ။

၆။ ဒုက္ခထက် ရည်မှန်းချက် မပြည့်ဝမှာ ပွဲကြောက်စရာကောင်းတယ်။

၇။ ကြီးစားမှုဟာမှန်ကန်ဖို့ လိုတယ်။ ဘယ်တော့မှ အချည်းအနီး
မဖြစ်ဘူး။

၈။ တော်လောက်ပြီဆိုတာ မှားခြင်းပဲ။

၉။ လူဆိုတာ ပြည့်ရင် ပေးရမယ်။ ပြီးတော့ ပြန်ဖြည့်ရမယ်။

၁၀။ စစ်ဟာ ကြေကွဲမှု အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သလို အကြမ်းဖက်မှုပဲ။
ကြီးမားတဲ့ ရာဇဝတ်မှုကြီးပဲ။

၁၁။ သိပ္ပံစွမ်းရည်ဟာ စစ်ဝါဒိတွေ အသုံးချဖို့ မဟုတ်ဘူး။

၁၂။ စစ်ဟာ လူသားဘဝ ပျက်သုဉ်းခြင်းပဲ။

၁၃။ ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်အေးငြိမ်းချမ်းသာဖို့အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။ အပြိုင်အဆိုင် လက်နက်တွေ တီထွင်နေတာဟာ စစ်ကို ကြိုဆိုနေတာပဲ ။ ဒါကြောင့် လက်နက် ပျက်သိမ်းရေးဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ။

၁၄။ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ရောင့်ရဲကျေနပ်နေသူ၊ အသိုင်းအဝိုင်း ဥစ္စကလေးထဲမှာ ငုတ်လျှိုးနေသူဟာ တန်ဖိုးမဲ့သူပဲ။

၁၅။ လူဆိုတာ လူတွေအကြောင်းကို သိနေရမယ်။ ထိတွေ့နေရမယ်။ ကမ္ဘာကြီးမှာ အောက်တန်းကျပြီး ဆင်းရဲငတ်ပြတ်နေသူတွေ အများကြီးရှိနေတာကို မမေ့သင့်ဘူး။

၁၆။ စာနာခြင်းဟာ လူ့တန်ဖိုးပဲ။

၁၇။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ခွန်အားနဲ့ စိုက်ထုတ်ဆွဲယူရတဲ့ အပေါ်မှာ အမြင့်သား ထိုင်လိုက်ရတဲ့သူ မဖြစ်ချင်ဘူး။

၁၈။ ထိုင်ပြီး လိုက်ရတာထက် လမ်းလျှောက်ရတာ ပိုပြီး အတွေ့အမြင်သစ်ကို ခံစားရတော့ ပိုကောင်းတာပေါ့။

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် ကိုအိနိုမိ

“ဒါတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊
ကျုပ်က မာဂရက်သက်ချာနဲ့
ဂေါ်ဘာချော့ဗ်တို့ရဲ့ ရဲရင့်တဲ့
ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို
သဘောကျပါတယ်။

ဒါပေမယ့်

ကျုပ်ဟာ ကိုအိဇမိ၊
မာဂရက်သက်ချာ မဟုတ်ဘူး။
ဂေါ်ဘာချော့ဗ် မဟုတ်ဘူး။
အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့ နိုင်ငံဟာ
ဂျပန်နိုင်ငံ၊ အင်္ဂလန် မဟုတ်ဘူး။

ရုရှား မဟုတ်ဘူး။
ကျုပ်က ကျုပ်နိုင်ငံမှာ
ကျုပ်ပုံစံပဲ လုပ်မှာ”

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် ကိုအိဇုမိ
(သို့မဟုတ်)
အတွေးသစ် ဖော်ကျူးသူ

(၁)

ဒီကနေ့အချိန်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံအကြောင်းကို ပြောလျှင် သူ့ကို
ချန်လှပ်ထားလို့မရ။ သူ့က ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် အတူယှဉ်တွဲ ဖြစ်တည်
နေသူဆိုလည်း မမှားပေ။ သူက ယနေ့အချိန်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၏
လူကြိုက်အများဆုံးပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်၏။

သူက အခြားသူမဟုတ်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ဂျူနီချိရို ကိုအိဇုမိ
ပင်ဖြစ်၏။ ရိုသေလေးစားမှုကို ခံယူနေသူ ဖြစ်စေကာမူ သူ၏

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အစီအစဉ်များကြောင့် လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီ (အယ်လ်ဒီပီ)ကို ထောက်ခံကြသည့် ပါတီတွင်း လူတန်းစား အဖွဲ့အစည်းများနှင့်မူ မကျေလည်မှုများ ဖြစ်နေသူဖြစ်၏။

ထိုသူများ၏ ဆန့်ကျင်ထိုးနှက်ချက်ကိုလည်း သူ ရင်ဆိုင် ခံစားနေရ၏။

သို့သော် သူကမူ အပြုံးမပျက်။ တည်ငြိမ်နေဆဲပင်။ သူက

“ကျုပ်ဘက်ကတော့ ရှင်းပါတယ်။ ကျုပ်ကို လူထုက ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ထောက်ခံနေမယ်ဆိုရင် ကျုပ်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်ရှိတယ်။ ဆန့်ကျင်မှုရှိရင် ပိုပြီး လုပ်ရမယ်။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် ကျုပ်ပါတီတွင်းက လူတွေက ကျုပ်ကို ကိုယ်ရှိန်သတ်စေချင်နေပြီ။ ဒီအုပ်စုတွေက အဆုံးအထိ ဆန့်ကျင်မယ်လို့လည်း ထင်နေကြ တယ်။ ဒါပေမယ့် အံ့ဩဖို့ကောင်းတာက ပါတီဝင် အမတ်တွေဟာ လူထုဆန္ဒကို ထင်ဟပ်ပြနေပါတယ်။

ဟု ဆိုသည်။

သို့စေကာမူ အချို့ကမူ ပါတီတွင်း လူတန်းစားအုပ်စု၏ ထောက်ခံအားပေးမှုက အရေးကြီးသည်။ ဒါကြောင့်ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ထင်ကြသည်။

ကိုအိဇမိကမူ-

“အဲပြောင်းအလဲသဘောက ရှင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပါတီအပေါ် ပြည်သူ့ရဲ့ထောက်ခံအားပေးမှု ကျဆုံးခဲ့တယ်။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်လဲလို့ စဉ်းစားကြည့်ရင် အဖြေက ရှင်းခနဲပေါ်လာတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀-နှစ်လောက်က ကျွန်တော်တို့ ပါတီဟာ မဲဆန္ဒရှင်တွေရဲ့ ထောက်ခံမှုကို ရခဲ့တယ်။ အဖြေက ရှင်းရှင်းလေးပဲ။ ပါတီတွင်း လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပါတီဝင်တွေ အပြန်အလှန် ထောက်ခံမှုပဲ ရှိခဲ့လို့လေ။ ဒီသံသရာ လည်နေသမျှ လူထုထဲ ဝင်ဆန့်မှာ မဟုတ် တော့ဘူး” တဲ့။

သူက တည်ကြည်သလို စကားပြောလျှင် ပြတ်သားသည်။ သူက ဆက်ပြော၏။

“ကျုပ်ကတော့ တစ်မျိုးလေ။ ကျုပ်ကို ပထမဆုံး စပြီး ရွေးချယ်ကတည်းက ပါတီတွင်း လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်း အကျိုးစီးပွားတွေနဲ့ နစ်နေသူတွေကို ဆန့်ကျင်တယ်။ ကျုပ်က နိုင်ငံရေးသမားဆိုတော့ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုရမယ်။ လူထုကိစ္စဟာ အဓိကပဲ။ ဗုံးပိုးအုပ်စုတွေအတွက် အလုပ်လုပ်တာမျိုးကို မကြိုက်သလို လုပ်ပေးတာမျိုးကို ဒေါသဖြစ်စရာလို့ ထင်တယ်။ ဒါဟာ ကျုပ်မူပဲ။ မပြောင်းလဲနိုင်ဘူး။”

သူက ရှင်းရှင်းပြောသလို ရှင်းရှင်းလုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိဒီယာတွေကို သူတို့ သဘောကျသည်။ ဒါကို တစ်ချို့က-

“ကိုအိဇမိ မိဒီယာတွေကို အသုံးချသည်”

ဟု ပြောကြသည်။ သူက လက်မခံချေ။

“ကျုပ် မိဒီယာတွေကို အသုံးမချဘူး၊ သုံးမယ် ဆိုတဲ့ မူဝါဒလည်း မရှိဘူး (သူက ပြုံးလျက်) တကယ်တော့ မိဒီယာတွေက ကျုပ်ကို အသုံးချနေကြတာ၊ ကျုပ်က အသုံးချခံနေရတာ။ ဒါပေမယ့်

ဒါဟာ အပြစ်မဟုတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် မိဒီယာတွေရဲ့ နောက်မှာ ပြည်သူရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ကျုပ် ပြည်သူနဲ့ တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဖို့ မိဒီယာတွေကို ချဉ်းကပ်သလိုဖြစ်နေတာ”

ဟု သူက ရှင်း၏။

(၂)

ဝန်ကြီးချုပ် ကိုအိဇမိ၊ အချို့က ဂျပန်ဘဏ်များအား ကြွေးဆုံး ချေးငွေ လျော်ပစ်ရေးပြဿနာအား တွန်းအားပေးသည်ဟု ဆိုသည်။ သူကမူ -

“ဒါဟာ ဖြစ်နိုင်တာလေ။ ဒါကို လုပ်တာကလည်း အကြောင်း ရှိတယ်။ ဒီလို ကြွေးဆုံးချေးငွေဆိုတာ ပုဂ္ဂလိကမှာသာ မဟုတ်ဘူး။ အစိုးရမှာလည်း ရှိတယ်။ ပြောရရင် ဂျပန်ကို အများက မရှင်းရှင် စနစ် ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံလို့ ခေါ်ကြပေမယ့် ဂျပန်ရဲ့ ဘဏ္ဍာရေး တည်ဆောက်မှုအပိုင်းက ဆိုရှယ်လစ်ပုံစံပဲ။ ဒါကို လူထု မြင်ဖို့ လိုတယ်။ ခက်တာက ဘယ်သူမှ မမြင်ကြဘူး။”

ဟု ပြောသည်။

သူက စနစ်တကျ လုပ်နေသော်လည်း အချို့က အထင်လွဲ နေကြသည်။ အထူးသဖြင့် ပါတီတွင်း လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်က လုပ်၍မရသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်နေသည်ဟု ထင်ကြသည်။

“ဒီလို ကျုပ်တို့ မရဘူးထင်တဲ့ အလုပ်တွေကို စဉ်ဆက်မပြတ်

အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်နေတာက ကျွန်တော့်အစိုးရအဖွဲ့ပဲ”
ဟုတ်သည်။

ပြည်သူ့အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမည့် ကိစ္စများကို သူနှင့် သူ့
အစိုးရအဖွဲ့က အရေးတကြီး လုပ်သည်။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်က ပုဂ္ဂလိက
ငွေကြေးလုပ်ငန်းများကို ဝင်ထိန်းပေးခဲ့သည်။

ဒါကိုလည်း ဘာကြောင့် ဆိုသည်ကို မသိခဲ့ကြ။

“ဒါ လုပ်သင့်တာလေ။ မျက်ဖြူဆိုက်နေတာ တွေ့ရက်နဲ့
လက်ပိုက်ကြည့်နေရင် နစ်နာတာပေါ့။ ဝင်ကူရမယ်။ ဒီအတွက်
လည်း ကျွန်တော်တို့ အသင့်ပြင်ဆင်ထားတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့
ဘဏ္ဍာရေးက အရည်ပျော်ဆင်းသွားတာမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ မခံ
နိုင်ဘူး။ ဒါဟာ ထူးခြားတဲ့ ‘ဆယ်မ’ ရေးပဲ” ဟု ဆို၏။

မည်သို့ဆိုစေ အချို့ အဆိုးမြင့်သမားများက ကြွေးဆုံးချေး
ငွေ လျော်ပစ်ရေး အစီအစဉ်တွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာများကို သုံးလိမ့်
မလားလို့ စောင့်ကြည့်ကြသည်။ သူကမှ..

“လိုအပ်ရင် လိုအပ်သလို လုပ်ရမှာပဲ”ဟု ပြောသည်။

ပါတီတွင် အမှတ်အချို့က ကိုအိဇမိအား ရှောင်သင့်သည့်
ကိစ္စမှာ လက်မလျှံပါနှင့်ဟု ဆိုကြသည်။ အချို့ ကိုအိဇမိကို အလံဒီမို
ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှာ ဖယ်ပစ်ရမည်ဟု လေသံပစ်ကြသည်။

သူက အပြုံးမပျက်။

“ကျွန်ကတော့ ရှင်းပါတယ်။ မေးလို့ရရင် မေးလိုက်ချင်
တယ်။ ဒီလိုလုပ်လို့ ရသလား။ ပြည်သူ့တစ်ရပ်လုံးကို ဥပေက္ခာပြုလို့
ရသလား။ ဒါဟာ တွေးကြည့်ရင် စဉ်းစားစရာပဲ”ဟု သူက ပြော၏။
ဤသို့ စီးပွားရေးကို ကျားကန်ပေးသည့်နှစ်ကုန်ပိုင်း ဘတ်

၈၂ အောင်မြင်စဉ်း

ဂျက်ချပေးဖို့ လိုပြီဟု ပြောကြ၏။ ဤအခြေအနေကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။

သူကမူ ဒီအခြေအနေမှာ ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ် မသိဘူး။ ကျုပ်ကတော့ ဆင်ပြေအောင် လုပ်မှာပဲ။ တစ်ခုစဉ်းစားရမှာက စီမံကိန်းပိုင်းတွေကိုချည်း အာရုံစိုက်နေရင် မဟန်နိုင်ဘူး။ ကျုပ် သင့်သလို လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ရဲ့ အခြေခံလှုပ်ရှားပုံနဲ့ စီးပွားရေး မဟာဗျူဟာကတော့ ပြောင်းမှာ မဟုတ်ဘူး” ဟု ပြတ်ပြတ်သားသား ကြေငြာသည်။ ထို့ကြောင့်လား မသိ။

အချို့က ကိုအိဇုမိကို အင်္ဂလန်က မာဂရက်သက်ချာ ဆိုဗီယက်ရုရှားက ဂေါ်ဘာချော့စ်နှင့် နှိုင်းကြသည်။

“ဒါတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကျုပ်က မာဂရက်သက်ချာနဲ့ ဂေါ်ဘာချော့စ်တို့ရဲ့ ရဲရင့်တဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေကို သဘောကျပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ဟာ ကိုအိဇုမိ မာဂရက်သက်လျာ မဟုတ်ဘူး။ ဂေါ်ဘာချော့စ် မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလိုပဲ ကျုပ်တို့နိုင်ငံဟာ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ အင်္ဂလန်မဟုတ်ဘူး။ ရုရှားမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်က ကျုပ်နိုင်ငံမှာ ကျုပ်ပုံစံပဲ လုပ်မှာ”

သို့နယ်ပင် သူက -

“ခုအချိန်ဟာ ကူးပြောင်းရေးကာလ အခြေအနေလေ။ ဒါတွေက အချိန်တိုတိုအတွင်းမှာ မပြောနိုင်ဘူး။ ဒါတွေက နှစ်နဲ့ ချီကြာမယ့်ကိစ္စ။ ဒီကြားထဲ ကျုပ်တို့ နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်မြဲပါ့မလား ဆိုတာလည်း စောင့်ကြည့်ရဦးမယ်” ဟု ပြောသည်။

စာကိုး။

အေးရှားဝေါစထရီဂျာနယ်ပါ ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် ကိုအိဇုမိနှင့် တွေ့ဆုံခန်း အချို့အား ကောက်နုတ်ခံစားပါသည်။

“ဘုရ်ရဲ၊ တရုတ်အပေါ်ထားရှိတဲ့
ဆက်ဆံရေးဟာ
အပေါ်ယံကြည့်ရင်
ချောမွေ့သယောင် ရှိပေမယ့်
အန္တရာယ် များတယ်လို့ ဆိုရမယ်။
အပြုသဘောဆောင်တဲ့
မိတ်ဆွေရင်းချာ
ဆက်ဆံရေးဘက်ကို
ဦးတည်သွားရင်
ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖြစ်စေပေမယ့်
ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့ဘက်ကို
အစွန်းရောက်သွားရင်
အကျိုးဆက်ဟာ
မတွေးရဲစရာပဲ”

ယုဆွမ်ဝါနန်ဒီ
(သို့မဟုတ်)
ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဟောကိန်းသစ်

(၁)

လူသည် ငြိမ်သက်နေသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အမြဲတန်း
ကိုယ်သန်ရာသန်ရာ ပညာရပ်များနှင့် စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုကြသည်။
နက္ခတ်တာရာပညာရှင်က ကောင်းကင်ကို မျှော်ကြည့်သည်။
အဏ္ဏဝါဗေဒပညာရှင်များက ရေနက်တွင် ငုပ်ဆင်းကြည့်သည်။

သူကမူ.....။

သူက ယုဆွမ်ဝါနန်ဒီ။

သူက ဂန္ဓလရာဇ်နွယ်ဖွားမို့ အသားဝါဖက် လူသည်။

ယုဆွမ်ဝါနန်ဒီ
(သို့မဟုတ်)
ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဟောကိန်းသစ်

(၁)

လူသည် ငြိမ်သက်နေသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အမြဲတန်း
ကိုယ်သန်ရာသန်ရာ ပညာရပ်များနှင့် စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုကြသည်။
နက္ခတ်တာရာပညာရှင်က ကောင်းကင်ကို မျှော်ကြည့်သည်။
အဏ္ဏဝါဗေဒပညာရှင်များက ရေနက်တွင် ငုပ်ဆင်းကြည့်သည်။

သူကမူ.....။

သူက ယုဆွမ်ဝါနန်ဒီ။

သူက ဂန္ဓလရာဇ်နွယ်ဖွားမို့ အသားဝါဖက် လူသည်။

မျက်ခွံမို့မို့။ တည်ငြိမ်ခန့်ညားညားသည့်အသွင်ရှိသည်။ အစဉ်အမြဲ
လည်း တစ်စုံတစ်ခုကို နက်နက်နဲနဲ တွေးတောနေ၏။ သူ့ကို
အများက နိုင်ငံရေး သိပ္ပံပညာရှင်ဟု အသိအမှတ် ပြုကြသည်။

သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဒေသအရေး၊ ကမ္ဘာ့အရေးကိုသာ
စိတ်ဝင်စား၏။ ကာလရှည်ကြာစွာ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာကိုသာ
စူးစူးနစ်နစ် လေ့လာသူ။

သူက တရုတ်နွယ်ဖွားဖြစ်သော်လည်း အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင်
အခြေစိုက် နေထိုင်၏။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် သူ
တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည်။

“ကမ္ဘာ့အရေး၊ ဒေသအရေးဟာ ကျွန်တော့်အရေးပဲ”
ဟု သူက ဆို၏။

သူက အင်ဒိုနီးရှား မဟာဗျူဟာနှင့် နိုင်ငံတကာ လေ့လာရေး
ဌာနကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ကို ယူထားသူ။

သူက နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်ပီပီ ဒေသအရေးနှင့် ကမ္ဘာ့အရေးကို
အစဉ်အမြဲ တွေးတောဆက်စပ်ကြည့်နေသည်။ အထူးသဖြင့် အာရှနှင့်
အနောက်ကမ္ဘာ၏ နိုင်ငံရေး ချိန်ခွင်ညှာကို တွက်ဆကြည့်သည်။

အမေရိကန်သည် ကမ္ဘာကို လက်ဝါးကြီးအုပ် ချုပ်ကိုင်ရန်
အားသန်နေသူဖြစ်သဖြင့် သူ့နိုင်ငံခြားရေးဝါဒသည် ဒီရေနှင့် တူသည်

ဟု တွက်ဆ၏။ သမ္မတ အပြောင်းအလဲနှင့်အတူ နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ အပြောင်းအလဲ ရှိစမြဲ။

အိမ်ဖြူတော်မှ ဘိလ်ကလင်တန်အထွက် ဂျော့ချိဒဗလျူဘုရား အဝင်တွင် အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒသည် မတည်ငြိမ်တော့။ ဘုရားလက်ထက် နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ ပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အမျှ အာရှတိုက်၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အခက် ပါဝင်လာသည်ဟု သုံးသပ်ကြသလို ဘာကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်ရသည်ကို သိချင်လာကြ သည်။

သူကမူ တည်ငြိမ်လှ၏။

“ဒါက ထူးထူးခြားခြားကြီး မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီကနေ့အချိန်မှာ ဥရောပက ယေဘုယျ အခြေအနေမှာ အာရှနဲ့ မတူဘူး။ တည်ငြိမ်နေပြီ။ ဥပမာ ပြုရရင် အပူနဲ့ အအေးပဲ။ ဥရောပမှာ တည်ငြိမ်နေသလောက် အာရှမှာ မတည်ငြိမ်ဘူး။ အထူးသဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဟာ ပြောမပြတ်အောင်ကို ရှုပ်ထွေးနေတယ်။ ဒါပေမယ့် အသေအချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဟာ အခုမှ ရှုပ်ထွေးနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကြာပြီ”

ဟု သူက ပြော၏။ ပြီးမှ သူက ဆက်၍-

“အဲဒီအရှေ့အလယ်ပိုင်းလို အာရှတိုက် မဖြစ်ဘူးလို့ မပြော နိုင်ဘူး”

ဟု ဆိုတော့ အာရှအရေးကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။ ‘ဘယ်က စလဲ’ဟု သိချင်ကြသည်။

သူကမူ သုံးသပ်ကြည့်ပြီးပြီ။

“အာရှက ပြဿနာ ရှုပ်ထွေးမှုကို ခိန်ခေါ်နိုင်တာက တရုတ်နိုင်ငံပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် နောက် အနှစ် (၃၀) အနှစ် (၅၀) အတွင်းမှာ တရုတ်က မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ တရုတ်နိုင်ငံကို ဒေသတွင်းမှာရော၊ ကမ္ဘာ့အလယ်မှာပါ အပြုသဘောဆောင်တဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေ ဖြစ်လာအောင် လက်တွဲခေါ်ဆောင်ဖို့ လိုတယ်”

ဤအချက်သည် အမှန်ပင်။

ဤသို့ မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံ ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် သွေးနားထင်ရောက် ဘဝင်မြင့်မှု မဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးသည်။ သို့ဆိုလျှင် မဖြစ်သင့်သည်တို့ ဖြစ်နိုင်သည်။

ဤသို့ မဖြစ်စေရန် ဒေသတွင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း သဟဇာတဖြစ်ရန် လိုသည်။ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ချက်များ ရှိရမည်။

“အဲဒီလို တရုတ်အနေနဲ့ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ ဟန်ချက်ညီညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် တွန်းအားပေး ဦးဆောင်လက်တွဲမယ့် နိုင်ငံကြီး တစ်နိုင်ငံ ရှိရမယ်။ ဒီနိုင်ငံဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံသာ ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံပဲ ရှိတယ်”

ဟုပြောရင်း သူက-

“ဒါပေမယ့် ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားရမယ့်အချက်တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုတော့ အမေရိကန်အနေနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံနဲ့ လက်တွဲ

ဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာ ဆက်ဆံကိုင်တွယ်မှု မှန်ကန်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဒီနေရာမှာ ကိုင်တွယ်တာ မှားယွင်းရင် တရုတ်ရဲ့ကြီးမားတဲ့အင်အား၊ လူဦးရေ၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေးစွမ်းရည်တွေကြောင့် တရုတ်နိုင်ငံဟာ အဓိက ပြဿနာ အရင်းအမြစ်ကြီး ဖြစ်လာနိုင်တယ်”

ဟု သုံးသပ်တင်ပြသည်။

နန်ဒီ၏ သုံးသပ်ချက်များက ယထာဘူတ ကျသလို စဉ်းစား တွေးခေါ်ရမည့်အချက်များပင်။

သို့သော် သည်အကြောင်းများနှင့်အတူ ထပ်ဆင့်စဉ်းစား ရမည့်အချက်များ ရှိလာသည်။

(၂)

သို့သော် ထိုအချက်က အခြားမဟုတ်။ ဥရောပ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒများကို စဉ်းစားရမည်ဖြစ်၏။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် သမ္မတသစ်များ တက်လာသည်နှင့်အတူ မူဝါဒများ ပြောင်းလဲစမြဲပင်။

အထူးသဖြင့် ဤအချက်တွင် ယခုအခါ သမ္မတ ကလင်တန် နောက် တက်လာသည့် သမ္မတသစ် ဂျော့ချ်ဒဗလျူဘုရ်အနေနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု ရှိ၊ မရှိ ပြဿနာပင်။

ဤအချက်အား နန်ဒီ သုံးသပ်ချက်သည် သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုရမည်။

“အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သလို

လေးနှစ်တစ်ကြိမ် သမ္မတသစ် တက်လာသလို သမ္မတသစ်တစ်ဦး တက်လာရင် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒ တစ်က ပြန်စတာ ဓမ္မတာပဲ။ အခု အမေရိကန်မှာ ဘုရားသမ္မတ ဖြစ်တော့လည်း အစဉ်အလာအတိုင်း နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကို တစ်ကနေ ပြန်စတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရားအစိုးရရဲ့ ထူးခြားချက်က ဘုရားဟာ သူ တက်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူ့လျှို့ လေ့လာဥကိစ္စနဲ့ ထိုင်ဝမ်ကို လက်နက်ရောင်းတဲ့ကိစ္စမှာ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်မှု မဖြစ်နိုင်တဲ့ လက်တွေ့ကျတဲ့ လမ်းကို လိုက်တယ်။ ဒါဟာ ကမ္ဘာကြီးဟာ အပြားကြီး မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အယူအဆကို ဘုရားက လက်တွေ့ ပြလိုက်တာပဲ”

ဟု သုံးသပ်သည်။ နန်ဒီ၏ အယူအဆအနက် အထူးခြား ဆုံးက သမ္မတဘုရား၏ တရုတ်-အမေရိကန်ဆက်ဆံရေးနှင့် မူဝါဒကို သုံးသပ်ရှုမြင်ခြင်းပင်။

“ဝမ်းသာစရာကောင်းတာက တရုတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘုရားရဲ့အမြင် ရှင်းနေတာပဲ။ ကလင်တန်အစိုးရလက်ထက်က တရုတ်နဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ မဟာဗျူဟာမြောက် မိတ်ဖက်လို့ သတ်မှတ်တဲ့ အတွက် တစ်မျိုးလို့ ဆိုရမယ်။ ခိုင်မာတဲ့ သဘောတရားရေး၊ ဆက်ဆံရေးနဲ့ပဲ ဆက်ဆံခဲ့တယ်။ အခု ဘုရားလက်ထက်မှာတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားက ဆက်ဆံရေးကို နှစ်ပိုင်းပိုင်းထားတယ်။ တစ်ပိုင်းက မိတ်ဆွေအဖြစ် ပူးပေါင်းဆက်ဆံရေးကို ဦးတည်သလို တစ်ဖက်က ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့အသိနဲ့ အနေအထားသစ်တစ်ခုအဖြစ် ဆက်ဆံခြင်းပဲ”

ဟု နန်ဒီက ရှင်းပြသည်။ တစ်ခုရှိသည်က နန်ဒီ၏ သုံးသပ်ချက်အရဆိုလျှင် အမေရိကန်သည် တရုတ်အား အစွန်း နှစ်ဘက်နှင့် ဆက်ဆံကြောင်း ထင်ရှား၏။ ထိုဆက်ဆံရေးသည် 'စိတ်မချရသော စိတ်ချ' ဆိုသည့်ဆက်ဆံရေးမျိုးပင်။ ယုံကြည်မှုနှင့် သံသယကို ရောယှက်ထားခြင်းဟု ဆိုရမည်။

ထိုဆက်ဆံရေးသည် ပေါ့ပါးသယောင်ရှိသော်လည်း အန္တရာယ် များသည့် ဆက်ဆံရေးဟု ဆိုရချိမ့်မည်။

ယင်းသမို နန်ဒီက-

“ဘုရ်ရဲ့ တရုတ်အပေါ်ထားရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ အပေါ်ယံ ကြည့်ရင် ချောမွေ့သယောင် ရှိပေမယ့် အန္တရာယ် များတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ အပြုသဘော ဆောင်တဲ့ မိတ်ဆွေရင်းချာ ဆက်ဆံရေးဘက် ကို ဦးတည်သွားရင် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖြစ်စေပေမယ့် ပြိုင်ဘက်ဆိုတဲ့ ဘက်ကို အစွန်းရောက်သွားရင် အကျိုးဆက်ဟာ မတွေးရဲစရာပဲ”

ဟု သုံးသပ်သည်။

ထို့အတူပင် နန်ဒီ၏ အမေရိကန်သမ္မတဘုရ်အပေါ်တွင် ရှုမြင်ထားသည့် အမြင်များမှာလည်း သဘာဝ ကျသည်ဟု ဆိုရမည်။ သူက-

“ဘုရ်ဟာ ကျောထောက်နောက်ခံ ကောင်းသူလို့ ဆိုရမယ်။ သူ့ကို ပံ့ပိုးနေတဲ့အဖွဲ့ဟာ အမေရိကန်မှာတော့ တကယ့်ကို အတော်ဆုံးအဖွဲ့ပဲ။ သူတို့က ကာလကြာမြင့်စွာ တွဲခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီအဖွဲ့ရဲ့ ထူးခြားချက်က ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးအပိုင်းမှာ

ထူးချွန်ထက်မြက်တာပဲ။ သက်သေပြစရာတွေကလည်း တစ်ပုံ တစ်ပင်ပဲ။ အဲဒါပေမယ့် တစ်ခု ဖိုးရိမ်စရာကောင်းတာက သူတို့ဟာ စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလ အတွေ့အကြုံရှိသူတွေ။ ဒါကြောင့် သူတို့ ဆက်ဆံရေးဟာ ဆိုဗီယက်ခေတ်ပုံစံတွေ ဖြစ်မှာစိုးတာပဲ။ ဘာကြောင့် လဲဆိုရင် အာရှဟာ ဆိုဗီယက်လို မဟုတ်ဘူးလေ။ အများကြီး ပျော့ပြောင်းဖို့ လိုတယ်”

ဟု သုံးသပ်ပြောဆိုသလို အာရှနိုင်ငံများနဲ့ ပတ်သက်၍ အမေရိကန် ဆက်ဆံရေးမည့် အခြေအနေများကိုပါ ဆွေးနွေးကြသည်။ သူ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ချက်က ပီပြင်သည်။

“သမ္မတဘုရ် အစိုးရအနေနဲ့ ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေးအပြင် အာရှတိုက်ရဲ့ အခြားလိုအပ်ချက်တွေကိုလည်း သိထားဖို့ အထူး လိုအပ်တယ်။ အင်ဒိုနီးရှားနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ နိုင်ငံတွေဟာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနဲ့ အခြားအကူအညီတွေ လိုအပ်နေတယ် ဆိုတာကို သိထားဖို့ဟာ အလိုအပ်ဆုံးပဲ”

စာကိုး

Source Newsweek

7 May 2001

ကို ခံစားသည်။

ပါကစ္စတန် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ
အာမင်ရာရှစ်ဒ်

⇒ “တကယ်တော့ ရယ်စရာလည်း ကောင်းတယ်။ စေတနာမှန်ရင် ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ စစ်လိုလားသူတွေကို မက်လုံး ပေးနိုင်ရမယ်။ လမ်းကြောင်း ပေးရမယ်။ ခုတော့ ဘာမှမလုပ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေး စကားပဲ ပြောနေတယ်။ ဒါကြောင့် အာဖဂန် ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဖို့ ကုလသမဂ္ဂက ဆယ်စုနှစ်ချီပြီး ဆွေးနွေးပွဲလုပ်တာ မအောင်မြင် တာပေါ့။ ဒီဆွေးနွေးပွဲဟာ အာဖဂန် ပြည်သူတွေအတွက် အကျိုးမဲ့၊ အနှစ်မဲ့တဲ့ ဆွေးနွေးပွဲ သက်သက်ပါ”

⇒ “တစ်ခု ထူးခြားတာကတော့ မျက်မှောက်ခေတ် စစ်သွေးကြွ အုပ်စုတွေမှာ ပညာတတ်တွေ ပါဝင်လာကြ ပြီး အစွလားမီနိုင်ငံ ထူထောင်ဖို့ အစွလားမစ် စီးပွားရေး တည်ဆောက်ဖို့ ဘယ်လိုကြိုးစားရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ တွေနဲ့ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း လက်ခံလာကြတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ ချို့ယွင်းချက်က သူတို့ဟာ အစွလားမီ သမိုင်း အကြောင်းနဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအပိုင်းကို မသိကြတာပဲ။ တချို့ဆိုရင် သူတို့ရဲ့ သမိုင်းကြောင်းကိုတောင် မသိကြ ဘူး။ သူတို့က လက်ရှိအာဏာရ အစိုးရကို ဖြိုချလို့ပဲ သိတယ်။ ဖြိုချပြီးရင် ဒီနေရာမှာ ဘယ်လိုအစိုးရ အစား ထိုးမယ်ဆိုတာ မသိကြဘူး”

ပါကစ္စတန် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

အာမက်ရာရှစ်ဒ်

(သို့ မဟုတ်)

အမှန်ကို ရှုမြင်သူ

(၁)

မကြာသေးမီက ကုလသမဂ္ဂမှ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အာဏာရ တာလီဘန်အစိုးရအား စီးပွားရေး ဒဏ်ခတ်မှုများကို တိုးမြှင့်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ ဒဏ်ခတ်မှုကို တိုးမြှင့်ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ ဒဏ်ခတ်မှုကို တိုးမြှင့်ပြုလုပ်ရန် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ရုရှားနိုင်ငံတို့က ဦးဆောင်လှုပ်ရှားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

အိုစမာဘင်လာဒင်အား တာလီဘန်အစိုးရမှ အမေရိကန်သို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း မရှိပါက တာလီဘန်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၏ ခရီးသွားလာမှုကို ကန့်သတ်မည်။ ၎င်းတို့ထံ လက်နက်များ မရောက်ရှိရန် တားမြစ်ပိတ်ပင်မည်ဟု ကြေငြာခဲ့သည်။

ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သူ မကျေနပ်နိုင်။

“ဒါဟာ မဖြစ်သင့်ဘူး”

ဟု သူက ပြောသည်။

သူက အခြားသူ မဟုတ်။

သူက ပါကစ္စတန်လူမျိုး၊ စာရေးဆရာနှင့် သတင်းစာဆရာ ‘အာမက်ရာရှစ်ဒ်’ ဖြစ်၏။ ရာရှစ်ဒ်က တာလီဘန်နှင့် ပတ်သက်၍ စာအုပ်တစ်အုပ်အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့၏။

ထိုစာအုပ်အမည်က “Taliban Militant Islam Oil and Fundamentalism in Central Asia” ဖြစ်၏။

စင်စစ်မူ သူက တာလီဘန်တို့အကြောင်းကို သိသူ။ ထို့ကြောင့်လည်း စီးပွားရေး ဒဏ်ခတ်မှုများ ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း အမေရိကန်နှင့် တာလီဘန်တို့၏ ဆက်ဆံရေးကောင်းမည်မဟုတ်ဟု သူ သိနေ၏။

သူ.....။

“တာလီဘန်အဖွဲ့ဟာ အမေရိကန်ကို အာခံနေဦးမှာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကျန်ခဲ့တဲ့ ရက်သတ္တပတ်က လုပ်တဲ့ အာဖဂန် နစ္စတန်နိုင်ငံ၊ ကင်ဒါမြို့မှာ ကျင်းပတဲ့ သူ့သားမင်္ဂလာဆောင်မှာ

တွေ့မြင်ရတဲ့ အိုစမာရဲ့ ဓာတ်ပုံတွေကို သတင်းစာမှာ ဖော်ပြလိုက်တာကိုက အမေရိကန်ကို မမှုတဲ့သဘောပဲ။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် အိုစမာနဲ့ မတွေ့ရတာ (၁၈)လ ရှိပြီ။ ဒါဟာ ပထမဆုံး ပြန်တွေ့တာပဲ။

ဟိုတယ်ကို တာလီဘန်တွေ စောင့်ရှောက်ထားတာလည်း အမှန်ပဲ။ ပြီးတော့ 'ဥဇ္ဇဘက်ကစွတန်' နိုင်ငံသား 'ဂျူဗာနစ်ဗန်ဂနီ' ကို တာကျစ်ကစွတန်နိုင်ငံအတွင်း နယ်စပ် ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုတာကရော ရုရှားနဲ့ အာရှအလယ်ပိုင်းကို စိန်ခေါ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူးလား။ ဒီလိုပဲ တစ်ခြားအကြောင်းတွေလည်း အများကြီး ရှိတယ်”

ဟု ပြောသည်။ ထို့အတူ သူက အမေရိကန်၏ အာဖဂန်နစ္စတန် နိုင်ငံအပေါ် ထားရှိသည့်မူဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးသပ်ချက် ပေးခဲ့ပြန်၏။

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စဉ်းစားလိုက်ရင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ အိုစမာနဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်ဖက်သတ် ရှုမြင်သလို ဖြစ်နေတယ်။ အသေအချာ သုံးသပ်စဉ်းစားကြည့်ရင် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံမှာ အစွလာမ် စစ်သွေးကြွအင်အားက ပေါများတယ်။ ဒါတွေအားလုံးကို အိုစမာတစ်ဦးတည်း ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီလိုပဲ စဉ်းစားကြည့်ရင် အာရှအလယ်ပိုင်းနိုင်ငံတွေ၊ အာရပ်နိုင်ငံတွေ၊ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတွေမှာလည်း စစ်သွေးကြွပြဿနာတွေ ရှိ နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် စစ်သွေးကြွပြဿနာကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြဿနာလို့ ပြောလို့ မရဘူး။”

“အခု အာဖဂန်နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်လို့ အမေရိကန်ရဲ့ ရှုမြင်ပုံဟာ တစ်ခုပဲရှိနေတာ သက်တယ်။ အမေရိကန်က အိုစမာပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ရင်း ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးတာပဲ။ အဖြေဟာ ရှင်းတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်ရှိရင် အစ္စလာမ် ပုန်ကန်ခြားနားမှုနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးမှု၊ လက်နက်မှုဟာ ရှိနေဦးမှာပဲ။ ဒါကို သူ့သိတယ်။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်က စစ်ပွဲပြီးဖို့ အာရုံမစိုက်ဘူး။ နည်းလမ်း မရှာဘူး။ ဒီလို မရှာတဲ့အပြင် တာလီဘန်နဲ့ အတိုက်အခံ တပ်မှူး အားမက်ရှားမားဆွတ်ဆီ ရောက်မယ်။ လက်နက်ကိစ္စကိုလည်း မလုပ်ဘူး။ အမေရိကန်ရဲ့ အဓိက မူဝါဒက အိုစမာကို ဖမ်းမိရေးပဲ။ ပြည်တွင်းစစ် အဆုံးသတ်ရေးကို ထည့်တောင် မစဉ်းစားဘူး။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် အမေရိကန်ရဲ့ မူဝါဒဟာ တစ်ဘက်သတ်ပဲ။ ဒဏ်ပေးရေးပဲ ဦးတည်တယ်။ ဆုပေးရေး မစဉ်းစားဘူး။”

ဟု ပြောရင်း စကားရပ်ကာ ပြုံးသည်။

“တကယ်တော့ ရယ်စရာလည်းကောင်းတယ်။ စေတနာမှန်ရင် ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ စစ်လိုလားသူတွေကို မက်လုံး ပေးနိုင်ရမယ်။ လမ်းကြောင်း ပေးရမယ်။ ခုတော့ ဘာမှမလုပ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေး စကားပဲ ပြောနေတယ်။ ဒါကြောင့် အာဖဂန် ပြည်တွင်းစစ်ပြီးဖို့ ကုလသမဂ္ဂက ဆယ်စုနှစ်ချီပြီး ဆွေးနွေးပွဲလုပ်တာ မအောင်မြင်တာ ပေါ့။ ဒီဆွေးနွေးပွဲဟာ အာဖဂန် ပြည်သူတွေအတွက် အကျိုးမဲ့။ အနှစ်မဲ့တဲ့ ဆွေးနွေးပွဲ သက်သက်ပါ။”

ဟု ရှင်းရှင်း သုံးသပ်ဝေဖန်သည်။

(၂)

အာမက်ရာရှစ်ဒ်က နှုတ်ခမ်းတွန်းရုံပြုံးသည်။ သူ့ရင်ထဲတွင် နားမလည်နိုင်ခြင်းများ၊ လိပ်ခဲတင်းလင်း ဖြစ်မှုများရှိနေခဲ့၏။ သူကိုယ်တိုင် မကြာသေးမီကာလက အမေရိကန်ကွန်ဂရက် လွှတ်တော် နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ သည်စဉ်က သူ ခံစားခဲ့ရ၏။

“တကယ်တော့ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံ တည်ငြိမ်မှု ပျက်ပြားခြင်းဟာ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးကို ထိခိုက်နိုင်တယ်ဆိုတာနဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက ပုဂ္ဂိုလ် လက်တစ်ဆုတ်စာလောက်ကသာ နားလည်သဘောပေါက်ကြတာဗျ။ သူတို့က အရေးမပါလှတဲ့ အကြမ်းဖက်သမားလို့ ကင်ပွန်းတပ် ခံထားရတဲ့ အိုစမာ ဖမ်းမိရေးကို အဓိကထားတယ် အာဖဂန် တည်ငြိမ်မှု ပျက်ပြားရတဲ့ ရလဒ်ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်နိုင်သူက မရှိသလောက်ပဲ။ စစ်သွေးကြွ ပုန်ကန်မှု ပုံသဏ္ဍာန် သစ်တွေ ပြောင်းလဲလာပြီး စစ်သွေးကြွအုပ်စုတွေ တစ်ဖွဲ့နဲ့တစ်ဖွဲ့ ဘယ်လို ဆက်ဆံနေကြတယ်ဆိုတာ အမေရိကန် တာဝန်ရှိသူတွေ မသိကြဘူး။”

သူက အသေအချာ သုံးသပ်ခဲ့သူဖြစ်သဖြင့် သိနေ၏။ အချို့ကမူ အစွဲလားစစ်သွေးကြွများနှင့် ပတ်သက်၍ အစောပိုင်းပုံစံနှင့် ယခုခေတ်ပုံစံတို့တွင် ကွာခြားမှု အယူအဆရေးရာ ပြောင်းလဲမှုကို သုံးသပ်ဝေဖန်ကြ၏။

သို့သော် ပီပြင်သည် မရှိ။ သူကမူ-

“အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကွာဟမှုတွေ၊ ပြောင်းလဲမှုတွေ ရှိနေပြီလို့ ဆိုရမယ်”

ဟု စကားစသည်။ ပြီးမှ-

“ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ပုံစံအကြည့်ရင် ၁၉၃၀-ပြည့်လွန်ကာလနဲ့ ၁၉၇၀-ပြည့်လွန်ကာလတွေက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ အခြေခံဝါဒနှစ်ခု နှိုင်းစာရင် အရမ်းကို ကွာဟပြောင်းလဲတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ မျက်မှောက်ကာလမှာ အစွန်းရောက်အုပ်စုတွေကို အစွလာမ်ပညာရှင်တွေက ဦးဆောင်ခြင်း မရှိကြဘူး။ အရင်ကာလ ပေါ်ခဲ့တဲ့ အခြေခံဝါဒတွေကတော့ ပညာရှင်တွေကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်ခဲ့ကြတယ်။

“တစ်ခုထူးခြားတာကတော့ မျက်မှောက်ခေတ် စစ်သွေးကြွအုပ်စုတွေမှာ ပညာတတ်တွေ ပါဝင်လာကြပြီး အစွလာမ်နိုင်ငံထူထောင်ဖို့ အစွလာဒ္ဒစ် စီးပွားရေး တည်ဆောက်ဖို့ ဘယ်လိုကြိုးစားရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေနဲ့နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း လက်ခံလာကြတယ်။ ဒါပေမယ့်သူတို့ ချို့ယွင်းချက်က သူတို့ဟာ အစွလာမ် သမိုင်းအကြောင်းနဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအပိုင်းကို မသိကြတာပဲ။ တစ်ချို့ဆိုရင် သူတို့ရဲ့သမိုင်းကြောင်းကိုစောင် မသိကြဘူး။ သူတို့က လက်ရှိအာဏာရ အစိုးရကို ဖြိုချဖို့ပဲ သိတယ်။ ဖြိုချပြီးရင် ဒီနေရာမှာ ဘယ်လိုအစိုးရ အစားထိုးမယ်ဆိုတာ မသိကြဘူး။”

ဟု သုံးသပ်ကြသည်။ ထို့အတူ အိုစမာနှင့် ပတ်သက်၍ တာလီဘန်ရဲ့ မူဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့အမြင်က ရှင်းသည်။

“တကယ်တွက်ကြည့်ရင် တာလီဘန်နဲ့ အိုစမာရဲ့ ဆက်ဆံရေး

ဟာ မတည်ငြိမ်ဘူး။ တကယ်ကို ကစဉ့်ကလျား နိုင်တယ်လို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် တာလီဘန်တွေဟာ ပြည်ပနိုင်ငံတွေရဲ့ စီးပွားရေးပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ စွမ်းအားနဲ့ အရည်အချင်း ပြည့်ဝလာအောင် ကြိုးစားပါဦးမယ်”

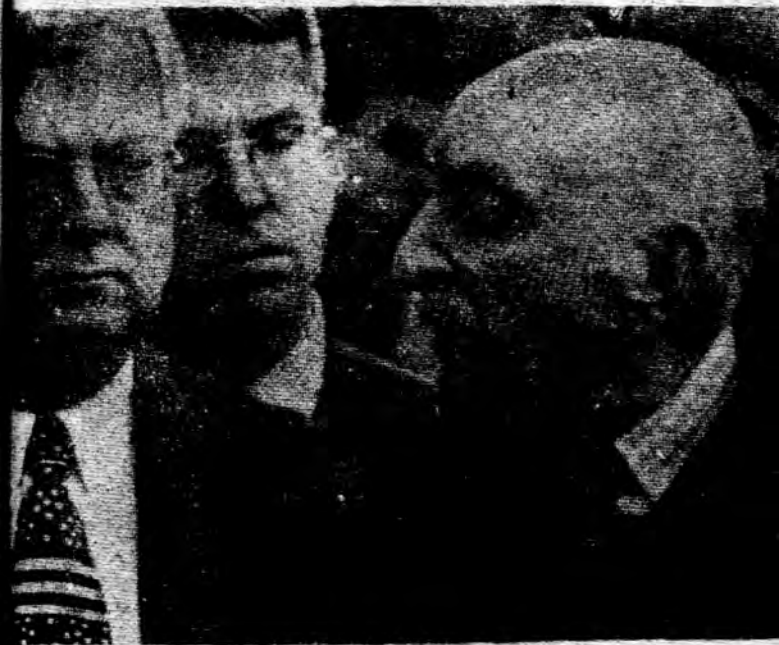
ဟု ရှင်းရှင်း စကားရပ်လျက် ပြီးသည်။

“ခက်တာက တာလီဘန် အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာကို အခြေခံကျကျကြည့်ရင် နှစ်ပိုင်းကွဲနေတယ်။ တစ်ပိုင်းက ခေတ်မီ တိုးတက်တဲ့ အမြင်ရှိသူတွေ၊ ဒီလူတွေက ငြိမ်းချမ်းချင်တယ်။ အမေရိကန်နဲ့ ဆွေးနွေးချင်တယ်။ အဲဒီလိုပဲ အိုစမာဘင်လာဒင်ရဲ့ သဘောတရားရေးရာကို ဩဇာသက်ရောက်နေသူတွေကတော့ ဘယ်တော့မှ အမေရိကန်ကို အကောင်းမမြင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်ကို ဆက်လက်ဆန့်ကျင်နေဦးမှာပဲ”

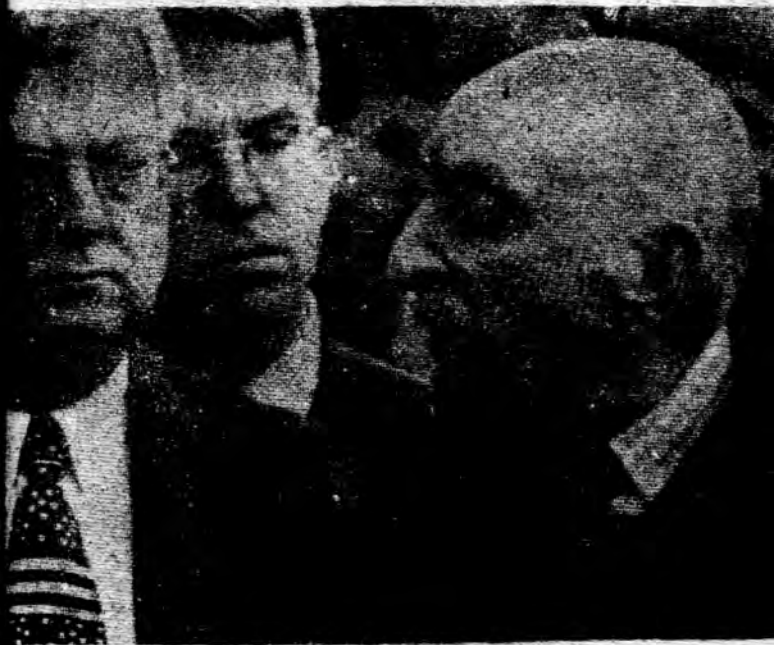
ဟု တည်ငြိမ်စွာ ပြောသည်။

ဇာကိုး
Newsweek, 2001

နန်းကျာရင်ဟောင်း
မိဟာခက် ဇာဟီရှား

နန်းကျတုရင်ဟောင်း
မိတာမက် ဇာတိရှား

“ကျုပ်အတွက်
အမိမြေ အာဖဂန်နစ္စတန်ကို
ပြန်ဖို့ အသင့်ဖြစ်နေပါပြီ။

ဒါပေမယ့်

ကျုပ်ပြန်တာ

ဘုရင်အဖြစ်

ပြန်လည် အုပ်စိုးဖို့

မဟုတ်ဘူး။

အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံမှာ

တရားဝင် အစိုးရသစ်တစ်ရပ်

ပေါ်ထွန်းရေးကိုသာ

မျှော်လင့်သလို ရိုးရိုးပါ”

နန်းကျဘုံရင်ဟောင်း

မိုဟာမက်ဇာဟီရှား

(သို့မဟုတ်)

အာဖဂန်နစ္စတန်သမိုင်းသစ်ကိုပုံဖော်မည့်သူ

(၁)

“ကျုပ် အသက်ကြီးပြီဆိုပေမယ့် အဲဒီအသက်အရွယ်
ဖြတ်သန်းမှုတွေက အတွေ့အကြုံများစွာ ပုံဖော်နေတယ်လို့ ဆိုရမယ်”
ဟု သူက ပြောသည်။

သူက အခြားသူမဟုတ်။ ၁၉၇၃-ခုနှစ်က နန်းချခံရပြီးနောက်
အိတလီနိုင်ငံ၊ နော်မာမြို့တွင် ခိုလှုံနေထိုင်လျက်ရှိသည့် အသက်
(၈၆)နှစ်ရှိပြီဖြစ်သည့် ‘မိုဟာမက်ဇာဟီရှား’ ဖြစ်၏။

သူက အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံတွင် သုမိုင်းစာမျက်နှာသစ်
ဖွင့်ရန် စီစဉ်ကြိုးပမ်းနေပြီ။ အမေရိကန်အချို့နှင့် သူတို့၏ နောက်လိုက်
မိဒီယာအချို့ကမူ-

“ဒါဟာ စိတ်ကူးယဉ်သက်သက်ပါ”

ဟု ပြောသည်။

“ခါချဉ်ကောင် မာန်ကြီးလို့ တောင်ကြီးဖြိုမယ့်ကြံ၊ ခါးက
မသန် ဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုးပါ”

ဟု ပြောကြသည်။

သို့သော် တာလီဘန် ဆန့်ကျင်ရေး ပြောက်ကျားအုပ်စု
ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးကမူ-

“နန်းကျဘုရင် ဇာဟီရှားဟာ အသက်အရွယ် အိုမင်းနေသူ
ဖြစ်ပေမယ့် သူဟာ စစ်ဘေးဒဏ်အမျိုးမျိုးကို ခါးစည်းခံခဲ့ရတဲ့
အတွေ့အကြုံရင့်သူတစ်ဦးပဲ။ သူဟာ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံကို
ချမ်းရေး ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးနိုင်တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော
ခေါင်းဆောင်ပါ”

ဟု သတင်းရပ်ကွက်မှ ဖော်ပြခဲ့သည်။

အာဖဂန်၏ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ခေါင်းဆောင်ပေါင်း ၁၀၀၀
ကျော် တက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးတစ်ခု ကျင်းပသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲ၏ ရလဒ်အဖြေကား အကြမ်းဖက် နှိမ်နင်းရေး၊ အမေရိကန်တို့၏ တိုက်ခိုက်မှုများ အောင်မြင်ပြီးနောက် အာဖဂန် နစ္စတန်နိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက်ကို ပုံဖော်ကြသည်။

“အားလုံး လိုအပ်ချက်က တစ်ခုပဲရှိတယ်။ ဒီလိုအပ်ချက်က တစ်ခြား မဟုတ်ဘူး။ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံမှာ ခိုင်မာတောင့်တင်းတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တဲ့ အစိုးရအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ လိုအပ်နေပြီ ဆိုတဲ့ အကြောင်းပဲ”

ဟု ပြောကြသည်။

အချို့က ဖွဲ့စည်းတဲ့ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ အမေရိကန်တို့ ဝင်ပြီး မစွက်ဖက်ဖို့ အဓိကပဲ။ ဒါကို ပြတ်ပြတ် သားသား သတိပေးထားဖို့ လိုတယ်”

ဟု ပြောသည်။

သို့သော် အိမ်ဖြူတော်၏ ထိပ်တန်းအရာရှိများကမူ-

“အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံမှာ အိုမာဘင်လာဒင်ကို အကြမ်းဖက် သမားကို အားပေးထောက်ခံနေလျှင် တာလီဘန် စစ်သွေးကြွဟု ယူဆရမယ်။ အစိုးရအဖွဲ့က ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်”

ဟုဆို၏။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အာဖဂန်လူမျိုးတို့ အကြား တွင် ဝီဝါဒ ကွဲလျက်ရှိ၏။ အမေရိကန် လိုလားသူနှင့် အမေရိကန် ဆန့်ကျင်သူတို့၏ ကြားမှ ပြဿနာပင်။

လူအများစုကမူ-

“တာလီဘန်တွေကို ဖယ်ရှားပြီး အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး

အစိုးရ ဖွဲ့စည်းမည်ဆိုလျှင် နန်းကျဘုရင် ဇာဟီရှားသည် ဦးစီးဦးဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် ရှေ့တန်းက ပါလိမ့်မည်”

ဟုပြောကြသည်။ ဒါကလည်း ဇာဟီရှား၏ သမိုင်းနှင့် ဆိုင်သည်ဟု ဆိုရမည်။

သက်ကြီးရွယ်အိုများ၏ အာဖဂန်သမိုင်းစဉ်တွင် ‘ဇာဟီရှား’၏ ဂုဏ်သတင်းသည် ညံ့ဖျင်းခြင်း မရှိ။

ဇာဟီရှားသည် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံတွင် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် မင်းတစ်ပါးအဖြစ် နှစ်ပေါင်း ၄၀ ခန့် အုပ်ချုပ်စဉ် ငြိမ်းချမ်းသာယာ သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။

ဘုရင်ဇာဟီရှား အုပ်ချုပ်စဉ်ကာလကလည်း အောက်မှေ တသဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် သာယာအေးချမ်းနေခဲ့သည်။ ဥရောပမှ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည် အများအပြား အလည်အပတ် ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ သာယာအေးချမ်းသည့် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ပျက်ပြားရသည်မှာ ၁၉၇၃-ခုနှစ်ကဖြစ်၏။ ထိုနှစ်တွင် ဘုရင်ဇာဟီရှား၏ ညီဝမ်းကွဲတော်သူ ‘မိုဟာမက် ဆာဂါဝတ်’ က အာဏာသိမ်းယူပြီး သမ္မတနိုင်ငံထူထောင်ချိန်မှစ၍ အုပ်စုအမျိုးမျိုး ကွဲခဲ့သလို စစ်ပွဲမျိုးမျိုး ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

တောင်ကုန်းမြေမြင့်ပေါ်တွင် အေးချမ်းစွာ နေလာခဲ့သော အာဖဂန်ပြည်သူများမှာလည်း ကမ္ဘာတွင် အရေအတွက် အများဆုံး ဒုက္ခသည်များစာရင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့၏။

(၂)

ရောမမြို့တွင် နေထိုင်သော နန်းကျဘုရင်ဟောင်း 'ဇာဟီရှား' သည် ယခုရက်ပိုင်းအတွင်းတွင် အေးချမ်းစွာ မနေခဲ့။

“ဒီအချိန်ဟာ ကျုပ်နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးတဲ့အချိန်လေ။ ကျုပ် နားမနေနိုင်ဘူး”

ဟု သူက ပြောသည်။

ဇာဟီရှားက ကုလသမဂ္ဂအရာရှိများ၊ အမေရိကန်အရာရှိများနှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုခဲ့သည်။

“ကျုပ်အတွက် အမိမြေ အာဖဂန်နစ္စတန်ကို ပြန်ဖို့ အသင့် ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ပြန်တာ ဘုရင်အဖြစ် ပြန်လည်အုပ်စိုးဖို့ မဟုတ်ဘူး။ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံမှာ တရားဝင် အစိုးရသစ်တစ်ရပ် ပေါ်ထွန်းရေးကို သာ မျှော်လင့်သလို ရိုးရိုးပါ”

ဟု သူက ပြောသည်။

* * *

ယခုအချိန်တွင် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံ၌ အကြမ်းဖက်မှုများ ချေမှုန်းမည့် အမေရိကန် စစ်ဆင်ရေးများ အရှိန်အဟုန် မြှင့်နေချိန်တွင် အာဖဂန်နစ္စတန်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက အမျိုးသားညီညွတ်ရေးနှင့် အနာဂတ် အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများကို ကြိုတင်ဆွေးနွေးစီစဉ်နေကြပြီ။

“Afghan National Unification Movement” မှ

ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ 'အိရှက်ဂါလီနို' က-

“ကျွန်တော်တို့ဆန္ဒကို ပြောရရင် အာဖဂန်နစ္စတန်ကို အမေရိကန်တပ်တွေ မတိုက်စေချင်ပါဘူး။ ခုလို အာဖဂန် ပစ်မှတ် တွေကို ဗုံးကြဲတာ၊ ဒုံးကြည်နဲ့ ပစ်တာဟာ အဖြေမှန်တစ်ခုလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။”

ဟု ပြောသည်။ ထို့အတူ သူက-

“အားလုံးက အကြမ်းဖက်မှု အဓိက တရားခံကို သတ်မှတ် ထားတဲ့ အိုစမာဘင်လာဒင်ဟာ အကြမ်းဖက်မှုအားလုံးနဲ့မသက်ဆိုင် ဘူးလို့ ဆိုနိုင်သလို ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးနဲ့လည်း မသက်ဆိုင်နိုင်ပါဘူး။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် ဒီကိစ္စဟာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရဲ့ ပြဿနာပါ။ ဒါကို အားလုံး ခွဲခွဲခြားခြား သိထားသင့်တယ်”

ဟု သူက အနိုင်အမာ ပြောသည်။

စာကိုး

NewStraits Times 12-10- 2001

ဟုကျင်တောင်

“ သူဟာ
သူ့မှာရှိနေတဲ့
အယူအဆ
အတွေးအခေါ်တွေကို
မခြင်းမချန်
ထုတ်ဖော်ပြောဖို့
ဝန်မလေးသလို
တစ်ဘက်လူရဲ့
တင်ပြချက်ကိုလည်း
အလေးထားတယ်”

ဟူကျင်တောင်
(သို့ မဟုတ်)
တရုတ်ပြည်၏ အနာဂတ်

(၁)

“ကျွန်တော်ဟာ လူသိမများတဲ့ သာမန်ပါ”

ဟု သူက တံညှိငြိမ်စွာ ပြောသည်။ သူက ပပလွှားလွှား
နေသူလည်း မဟုတ်။ သို့သော် သူက သာမန်လူလည်း မဟုတ်။

ယခု တရုတ်ပြည်တွင် အဆင့်မြင့်မြင့် တာဝန်ယူထားရသည့်
ဗျူရိုကရက်အသိုင်းအဝိုင်း၌ ‘ဟူကျင်တောင်’သည် ဒုတိယသမ္မတ
တာဝန်ယူထားရသူ။

၁၉၉၂-ခုနှစ်တုန်းကလည်း တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ

‘တိန်ရှောင်ဖိန်’ ၏ အဖွဲ့ဝင် (၇)ဦးပါသည့် ပျိုတီပေါ်လစ်ဗျူရီ အမြဲတန်း ကော်မတီမှာ သူ ထည့်သွင်းခံခဲ့ရသည်။

သူက တာဝန်ပေးရင် တာဝန်ယူတတ်သူ။

“ပါတီက ပေးထားတဲ့ တာဝန်ကို ဦးလည်မသုန် ထမ်းဆောင်ဖို့က ကျွန်တော့်နှလုံးသားက အသိပဲ”

ဟု သူက ပြောသည်။

ဟူချင်းတောင်က အကြီးအကဲများမှ ယုံကြည်စွာ ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအကြာ မမှိတ်မသုန် ကျေပြန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူက အလုပ်ကို ကြီးစားလုပ်သော်လည်း ပါတီအရာရှိကြီးများကြားတွင် ထင်ထင်ပေါ်ပေါ်နေသည့်အလေ့အထ သူ့တွင် မရှိ။

“အရေးအကြီးဆုံးက ပါတီပဲ။ လုပ်ငန်းစဉ် အရောင်တောက်ဖို့ပဲ လိုတယ်။ ကိုယ်အရောင်တောက်ဖို့ မလိုဘူး။ လုပ်ငန်းကို အကြောင်းပြပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရောင်မတင်သင့်ဘူး”

သူက အေးအေးတည်ငြိမ်စွာ ပြောတတ်၏။

သူက အပြောနှင့်အလုပ် ညီသူ။ အလုပ်ကို ကြီးစားသလို အထက်မှအကြီးအကဲများ၏ ဆိုဆုံးမစကားကို လိုက်နာသည်။

ထို့ကြောင့် သူ့ကို အနာဂတ် အလားအလာကောင်းသူဟု ဆိုကြသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအကဲခတ်သမားအချို့ကမူ-

“ရှေ့ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ မပြောနိုင် မသိနိုင်ပေမယ့် ခေတ်သစ် တရုတ်သမိုင်းရဲ့ အရေးပါချိန်တစ်ချိန်မှာတော့ ဟူကျင်တောင်ဟာ ကမ္ဘာလူဦးရေ အများဆုံးဆိုတဲ့ နိုင်ငံကြီးကို အုပ်ချုပ်ရမှာ သေချာတယ်” ဟု အကဲခတ်ကြသည်။

ဒါကလည်း အကြောင်းမဲ့မဟုတ်။ လာမည့်နှစ်များတွင် တရုတ်ပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ပေါ်လစီဗျူရို အမြဲတန်း ကော်မတီထဲမှ ငါးဦးမှာ အနားယူကြတော့မည်။

သူတို့ ထွက်သွားကြလျှင် လက်ရှိသမ္မတ ‘ကျန်စီမင်’ နေရာ တွင် ဟူကျင်တောင် ကို ဆက်ခံမည့်သူအဖြစ် ယူဆထားကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် လက်ရှိဝန်ကြီးချုပ် ‘ကျူရှံကို’လည်း ရာထူးမှ နုတ်ထွက် အနားယူမည်ဖြစ်၏။

(၂)

“သူဟာ လွယ်လွယ်နဲ့ နားလည်ဖို့ ခက်တဲ့သူပဲ”

ဟု ပြောသည်။ သူ၏ ထူးခြားချက်က အနေအထိုင် ကျစ်လစ်သိပ်သည်းခြင်းပင်။ ဂျော့ချီ ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ် တရုတ်ရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူ ‘ဒေးဗစ်ရှမ်ဘောက်’ က-

“ဟူကျင်တောင်ဟာ နားလည်ရခက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေတယ်။ အခက်ဆုံးက သူဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သတ်မှတ်ရခက်တာပဲ” ဟု နယူးစီပီခီ မဂ္ဂဇင်းနှင့် တွေ့ဆုံခန်းတွင် ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့၏။

စင်စစ်မှု ဟူကျင့်တောင်သည် တရုတ်ပြည်၏ ထိပ်တန်း
ခေါင်းဆောင်များကဲ့သို့ပင် အထင်ကရ တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည့် 'ကျင်ဟွာ'
တက္ကသိုလ်မှ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ ရခဲ့သည်။

၁၉၈၂-၈၅-ခုနှစ်တွင် တရုတ်လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်၏ အကြီးအကဲ
တာဝန်ကိုပင် ရခဲ့ဖူး၏။ ထိုမျှမက ဂန်ဆူပြည်နယ် ဒေသပါတီ
ကော်မတီ၏ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ယူခဲ့ရ၏။

ဂန်ဆူပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး 'ကွန်ပင်' လက်အောက်တွင်
လုပ်ကိုင်ရင်း ကွန်ပင်ကို မြို့တော် ဘောကျင်းသို့ ပြန်ခေါ်တော့
ဟူ၍ တောင်ကိုပါ ဗဟိုကော်မတီ အသိုင်းအဝိုင်းသို့ပါဝင်နိုင်အောင်
တွဲခေါ်ခဲ့၏။

၁၉၉၃-ခုနှစ်မှစ၍ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုနိုင်ငံရေး
သိပ္ပံတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ဟူကျင့်တောင်
ထဲထဲဝင်ဝင် လေ့လာခဲ့၏။

“ဒါဟာ နိုင်ငံထူထောင်ရေးမှာ အရေးကြီးဆုံး ကဏ္ဍပဲ”
ဟု သူက ပြောသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသည့်စာစောင်တစ်ခု၌

“ဒီမိုကရေစီ ဒီလှိုင်းကြီးထွားလာနေပြီ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်နှင့်
ဟူကျင့်တောင်၏ စွမ်းဆောင်မှုကို ဇောင်းပေးသည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်

ရေးသားခဲ့ဖူး၏။

ပြီးခဲ့သည့် နိုဝင်ဘာလတုန်းကမူ ဟူကျင်တောင် ဥရောပ (၆)နိုင်ငံခရီးလှည့်ခဲ့၏။ သူ ပြင်သစ်သို့လည်း ရောက်ခဲ့သည်။

ပါရီတွင် အနှစ် (၂၀)ကြာ နေထိုင်ခဲ့သည်။ 'လင်ဇီလိုင်' နှင့် တွေ့ခဲ့၏။

“ဒါဟာ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ အမြတ်ပဲ။ အတွေ့အကြုံ ရှိသူနဲ့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းဟာ အနာဂတ်ရဲ့ အကျိုးပဲ”

ဟု ဟူကျင်တောင်က ပြော၏။

ထိုခရီးက ပြန်လာသည့်နောက် ဟူကျင်တောင်ကို လူထု ပို၍ စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် တရုတ်ပြည်၏ အလယ်အလတ် လမ်းကြောင်း အယူအဆရှိသူများက ဟူကျင်တောင်ဟာ တိုင်းပြည် အနာဂတ်အတွက် ရှေ့ပြေးခေါင်းဆောင်ပဲ”

ဟု ချီးပပြောဆိုခဲ့၏။

(၃)

ဟူကျင်တောင်ကို အကဲခတ် လေ့လာသူများက-

“သူဟာ သူ့မှာရှိနေတဲ့ အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေကို မမြွင်းမချန် ထုတ်ဖော်ပြောဖို့ ဝန်မလေးသလို တစ်ဘက်လူရဲ့ တင်ပြချက်ကိုလည်း အလေးထားတယ်”

ဟု ဆို၏။

တရုတ်ပြည်၏ သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဌာန အငြိမ်းစား
အရာရှိတစ်ဦးက-

“ဟူဟာ ပွင့်လင်းရိုးသားပြီး မျှတသူ စစ်စစ်ပဲ”

ဟု မှတ်ချက်ချ၏။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူက ပြည်သူလူထု အားထားယုံကြည်သူ
ဖြစ်နေပြီ။ သူ့တွင် အနာဂတ်အလင်းတွေ အပြည့်။

လာမည့် ဆယ်စုနှစ်သစ်၌ ဟူကျင်တောင်ချည် အကြီးအကဲ
တာဝန်ကို ယူခွင့်ရသည် ဆိုပါစို့။

“ဟူဟာ တရုတ်ပြည်အတွက် စီးပွားရေးရော၊ စစ်ရေးမှာပါ
အမေရိကန်နဲ့အပြိုင် မဟာအင်အားကြီးအဖြစ် ထမ်းဆောင်မယ့်
ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မှာ အသေအချာပဲ”

ဟု အကဲခတ် မှတ်ချက်ချကြပြီ။

စာကိုး

Newsweek 7-1-2002

ဆော်ဒီမင်းသား အယ်လ်ဝါလိန်

ဆော်ဒီမင်းသား အယ်လ်ဝါလီဒ်

(သို့ မဟုတ်)

မွန်မြတ်သော အလုပ်ကို တန်ဖိုးလျှော့အောင် မလုပ်သူ

(၁)

အယ်လ်ဝါလီဒ်။

သူ့ကို စီးပွားရေးလောကသားတွေက ကောင်းကောင်း သိသည်။
သူက ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လောကတွင် ထင်ရှားသူ။
ဆော်ဒီနိုင်ငံသား။

သူ့ကို လူအများက 'ဆော်ဒီမင်းသား အယ်ဝါလီဒ် ဘင်တာ
လာ' ဟု သိကြ၏။ သူက အမေရိကန်နှင့် ဥရောပတွင် ကြီးမားသော

ဆော်ဒီမင်းသား အယ်လ်ဝါလီဒ်

(သို့ မဟုတ်)

မွန်မြတ်သော အလုပ်ကို တန်ဖိုးလျှော့အောင် မလုပ်သူ

(၁)

အယ်လ်ဝါလီဒ်။

သူ့ကို စီးပွားရေးလောကသားတွေကကောင်းကောင်း သိသည်။
သူက ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လောကတွင် ထင်ရှားသူ။
ဆော်ဒီနိုင်ငံသား။

သူ့ကို လူအများက 'ဆော်ဒီမင်းသား အယ်ဝါလီဒ် ဘင်တာ
လာ' ဟု သိကြ၏။ သူက အမေရိကန်နှင့် ဥရောပတွင် ကြီးမားသော

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်နေသူ။ စိတီးကျောပ်၊ ဒစ္စနေကမ္ဘာ (ပါရီမြို့)
Four Seasons ဟိုတယ်အုပ်စုများကို လုပ်ကိုင်သူဖြစ်၏။

စက်တင်ဘာလ (၁၁)ရက်နေ့က ဖြစ်ပွားသော နယူးယောက်မြို့
မှ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သေဆုံးမှုတွင် သေဆုံးသူ မိသားစုများအတွက်
ထောက်ပံ့ကူညီရန် သူ ဆုံးဖြတ်သည်။

“ဒီကိစ္စက မျှဝေခံစားရမယ် ကိစ္စလေ”

ဟု သူက ပြောပြီး နယူးယောက်မြို့တော်ဝန် ‘ဂူလီဟာနီ’
ထံသို့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀)သန်းတန် ချက်လက်မှတ်ကို
လှူဒါန်းခဲ့သည်။

“ဒါက စေတနာသက်သက်ပါ”

ဟု သူက ပြော၏။

သို့သော် သူက သတင်းစာ ရှင်းလင်းဖွဲ့တစ်ခုတွင် စကား
တစ်ခွန်းကြောင့် သူ့အထင်လွဲခဲ့ရ၏။ သူ လှူဒါန်းသော ဆယ်သန်းတန်
ချက်လက်မှတ် ပြန်ပေးခံရသည်။

သူက-

“ဒါဟာ မြို့တော်ဝန် အထအန ကောက်တာပါ။ အဖြစ်အပျက်
တိုင်းဟာ သင်ခန်းစာယူရမဲ့ကိစ္စချည်းပဲ မဟုတ်လား။ (၁၁)ရက်နေ့က
ဖြစ်တဲ့ကိစ္စကိုရော အမေရိကန်တွေ့ သင်ခန်းစာ မယူသင့်ဘူးလား”

ဟု သူက ပြော၏။

ထို့အတူ သူက သတင်းစာဆရာတို့နှင့်တွေ့တော့-

“ဒီကိစ္စဟာ အလှူအတန်းကိစ္စ၊ စေတနာကိစ္စလေ ဒီကိစ္စကို

မြို့တော်ဝန်အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးအမြင်နဲ့ မကြည့်သင့်ဘူး။ ပြောရရင် ဒါဟာ အမြင်ကျဉ်းမြောင်းတာပဲ”
ဟု ဆို၏။

(၂)

သို့သော် အချို့ကမူ အယ်လ်ဝါလီဒ်ကိစ္စကို သွေးရိုးသားရိုး မဟုတ်ဟု ပြောသည်။ အယ်လ်ဝါလီဒ်၏ ပြုလုပ်ပုံက နိုင်ငံရေး အမြင်တွေ ပါနေသည်ဟု ဝေဖန်သည်။

သူက ပြော၏။

“ဒါဟာ အထင်တွေပါ။ တစ်ခုက အမေရိကန်အနေနဲ့ အကြမ်းဖက်ဝါဒနဲ့ နှစ် (၁၀၀)လောက် မတိုက်ခိုက်ဘဲ နေချင်သပ ဆိုရင် အမှန်တရားကို ရင်ဆိုင်ဖို့ လိုတယ်။ အဖြေက ရှင်းရှင်းလေးပဲ။ ဘင်လာဒင်ကို သတ်မယ်၊ တာလီဘန်ကို သတ်မယ်ဆိုရင် နောက် ခင်ဗျားတို့ ဘင်လာဒင်တွေ၊ တာလီဘန်တွေ အများကြီးကို အကြိမ် မရေမတွက်နိုင်အောင် ကြုံရလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ရှောင်လွှဲလို့မရတဲ့ တရားပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေ့ အမေရိကန်တွေ အာဖဂန်မှာ လုပ်နေ တာ မှန်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဆိုလည်း ဒီလိုပဲ လုပ်မှာပဲ။ ကျွန်တော် တို့က လူတွေလေ။ ဒါကို ကျွန်တော် အငြင်းမပွားဘူး။ ပြောရရင် အမေရိကန်ဟာ ကျွန်တော် မိတ်ဆွေ။ ဒီကိစ္စရဲ့ ရင်းမြစ်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ခန့်မှန်း လိုတယ်။ အမေရိကန်မှာ ကျွန်တော်ရဲ့ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုတွေ အများကြီးပါ။ ကျွန်တော် လူသိရှင်ကြား ပြောရဲတယ်။

အမေရိကန်နဲ့ ကျွန်တော်ဟာ မိတ်ဆွေ မဟာမိတ်။ ဒီအကြမ်းဖက်မှုမှာ ကျွန်တော် အများကြီး ဆုံးရှုံးခဲ့တာပဲ။ သူတို့အကြမ်းဖက်ဝါဒကို အမြစ်ဖြတ်ချင်သလို ကျွန်တော် အမြစ်ဖြတ်စေချင်တာပေါ့”

ဟု သူက ပြောခဲ့သလို နယူးယောက် တိုက်ခိုက်ခံရမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူက-

“ပြောရရင် အများကြီးပဲ။ ကျွန်တော်အဖို့ ဒီတိုက်ခိုက်ခံရမှု ကြောင့် အိုးအိမ်ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး အများကြီး ကျဆုံးသွားတယ်။ ဟိုတယ် အခန်းငှားခ တစ်ဝက်လျော့သွားတယ်။ Four Seasons T. Piere ဟိုတယ်အုပ်စုကိုလည်း ကျွန်တော် ကိုင်ထားတာ။ Plaza ကို ကျွန်တော် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်တယ်။ ပြောရရင် နယူးယောက်မှာ ကျွန်တော့် ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်”

ဟု ပြောသည်။

သူက ပြောစရာကိစ္စကို ရှင်းရှင်း ပြောတတ်သူ။

တစ်ခါက အယ်လ်ဝါလီဒ်သည် အစွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကားတစ်စု ပြောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြို့တော်ဝန် 'ဂူလီယာနီ' က သူ့ကို သတိပေးခဲ့ဖူး၏။ ဒါကို သူ မနစ်သက်။

“တကယ်စဉ်းစားကြည့်ရင် ဒါဟာသူ့အလုပ် မဟုတ်ဘူးလေ။ သူ့အလုပ်က ချက်လက်မှတ် လက်ခံဖို့ပဲ။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော့် ကိုယ်ကျွန်တော် အမေရိကန် အာရပ်ကမ္ဘာကြီးက တံတားတစ်ခုလို့ တင်စားချင်တယ်။ သာမန်စကားနဲ့ ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့က နယူးယောက်သားနဲ့ အမေရိကန်ကို လိုလားတယ်။ ဒီမှာ အကြမ်းဖက်မှု

ဒုက္ခ မပါဘူး။ ပြောရရင် ကျွန်တော့်အမြင်က ရှင်းနေပြီ။ အမေရိကန်ကို ဝမ်းနည်းမှု သောက မကြုံစေချင်တာ ရင်ထဲက စေတနာပဲ။ အံ့ခဲပဲကြည့်။ သမ္မတဘုရားကတောင် ပါလက်စတိုင်းကိစ္စကို စပြောလာပြီ။ ဒါဟာ ရင်းမြစ်ကို ကြည့်တဲ့သဘောပဲ”

သူက အပြုံးမပျက်။ အချို့က နယူးယောက်သားတို့အပေါ် အယ်လ်ဝါ နားလည်မှုပြုဖို့ လိုသည်ဟု ဆိုသည်။ သူကမူ-
“ကျွန်တော်က ဘယ်လို ပြရမလဲ”

ဟု သူက မေးသည်။ ပြီးမှ-

“ကျွန်တော် ပြောရဲတယ်။ ငွေကို လက်ခံပါ။ အရာရာတိုင်း အခြေအနေ ကောင်းပါတယ်လို့ ကျွန်တော် နယူးယောက်ကို သွားမပြောနိုင်တာ ခက်တယ်။ ခက်တာက အရာရာတိုင်းကို မကောင်းမြင်နေတာပဲ။ လောကမှာ ပြဿနာရင်းမြစ်ကို မကြည့်ရင် အလိုမကျဖြစ်မှာပဲ။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်က အရှေ့အလယ်ပိုင်း ကိစ္စကို ကောင်းကောင်းမဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး”

သူက ပါလက်စတိုင်းအတွက်နဲ့ ပတ်သက်၍မူ “နှစ်ခုလုံး အတွက် လုပ်ချင်တယ်”
ဟုပြောသည်။

(၃)

ပါလက်စတိုင်းကိစ္စ၊ ပင်လယ်ကွေ့ကိစ္စကို ပြောရင်း ဆက်ဒမ် အား အာရာမတ် ထောက်ခံသည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍မူ သူက-

“ဒါက အာရပ်ညီအစ်ကိုတွေရဲ့ ကိစ္စပါ။ သူတို့ လုပ်ချင်တာ လုပ်လို့ ဒီဒဏ် ခံရတာ။ အခုတော့ အာရာဗဗတ် ပြန်ရောက်လာပြီလေ” ဟု ပြောသည်။

အမေရိကန်တို့က အာရပ်တွေနှင့် ပတ်သက်၍ စက်ဆုပ်စရာ ကိစ္စဟု ပြောသည်ကိုမူ သူ ဘဝင်မကျ။

သူက မျက်မှောင်ကြုံ လိုက်သည်။

“ဒါကို ဘယ်သူပြောတာလဲ။ ဂူလီဘန်ကို အမေရိကန်က ပြောတာလား။ ဂူလီဟာနီရဲ့ မိတ်ဆွေ မိဒီယာတွေလား။ အများအားဖြင့် အမေရိကန်ရဲ့ မိဒီယာဆိုတာက အာရပ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အစွရေး ထောက်ခံရေးပဲ”

သူ့အား ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံး နံပါတ် (၆)ဟု သတ်မှတ် ခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူ -

“ဘုရားသွခင် အလိုကျပါ”

ဟု ပြောသည်။ သို့နှင့်ပင် သူက-

“ပါလက်စတိုင်းမှာ ကျွန်တော်နဲ့ ကင်းတဲ့ ကုမ္ပဏီ မရှိဘူး။ ကူညီမှုတွေလေ။ ကျွန်တော်က မွန်မြတ်တဲ့အလုပ်ကို တန်ဖိုး လျော့သွားအောင် ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး”

ဟု ပြောသည်။

ဗြိတိန်အမျိုးသမီး သတင်းထောက်
ပိုင်ယိုနီရစ်ဒလေ

ကျွန်မအတွက်
ဘာနှောင်တရစရာလိုလဲ။
အခု ကျွန်မလုပ်ခဲ့တဲ့
အလုပ်က
လူအထင်ကြီးအောင်
လုပ်ခဲ့တဲ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။
သတင်းထောက်တစ်ယောက်ရဲ့
လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို
လုပ်တာ။

ဗြိတိန်အမျိုးသမီး သတင်းထောက်
ပိုင်ယိုနီရစ်ဒလေ
(သို့ မဟုတ်)
ကျားရဲတွင်းကို ဆင်းသက်ခဲ့သူ

(၁)

ကျွန်မအတွက် ဘာနောင်တ၊ ရှစ်ရာလို့လဲ။ အခု ကျွန်မ
လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်က လူအထင်ကြီးအောင် လုပ်ခဲ့တဲ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။
သတင်းထောက်တစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်တာ။
သတင်းမှန်ဆိုတာ အနာဂတ်ရဲ့ သမိုင်းပဲ။ အလင်းရောင်ပဲ”
ဟု ရစ်ဒလေက ပြောသည်။

သူက အခြားသူမဟုတ်။

လွန်ခဲ့သည့် စက်တင်ဘာလ (၂၈)ရက် (သောကြာနေ့)က အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံထဲသို့ တရားမဝင် ဗီဇာမဲ့ ဝင်ရောက်မှုကြောင့် အာဖဂန်လူမျိုး လမ်းပြနှစ်ဦးနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည့် ဗြိတိသျှ အမျိုးသမီး သတင်းစာဆရာမ 'ဝိုင်ယိုနီရစ်ဒလေ' ဖြစ်၏။

“ဒီလိုလုပ်တာ မကောင်းမှန်း ကျွန်မ သိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီအချိန်မှာ သတင်းရဖို့ ဒီလိုပဲ လုပ်ရမယ်။ အရေးကြီးတာ သတင်းရဖို့လေ”

ဟု ပြောသည်။

သူ့အား အောက်တိုဘာ (၉)ရက်နေ့က ပြန်လွှတ်ပေး လိုက်ပြီးနောက် သူက ပြီး၍-

“ဒီအတွက် နောင်တမရပါဘူး။ ကျွန်မ လုပ်ခဲ့တာကလည်း လူ့အထင်ကြီးအောင် လုပ်တာမှ မဟုတ်တာ၊ အနာဂတ်အတွက် လွန်စွာလုပ်တာ လုပ်တာလေ။ ဒါဟာ အနာဂတ်အတွက် တန်ဖိုး မဖြစ်နိုင်တဲ့ အတွေ့အကြုံပဲ”

ဟု သူက အေးဆေးစွာ ပြောသည်။

ဝိုင်ယိုနီရစ်ဒလေ.....။

သူက 'ဆန်းဒေးအိတ်စီပရက်စ်' သတင်းစာ၏ သတင်း ထောက်တစ်ဦးဖြစ်၏။

သူ့အသက်က (၄၃)နှစ် ရှိပြီ။

ထိုသတင်းစာတွင် 'မစ္စရစ်ဒလေ' က ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်

ရေးခဲ့၏။ ထိုဆောင်းပါးတွင် သူက -

“ဖိုးကွယ်စရာ မလိုပါဘူး။ ကျွန်မ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံထဲ
ကို ဝင်ခဲ့တာ တရားဝင်မဟုတ်ဘူး။ သတင်းလိုချင်လို့ ပြည်ဝင်ခွင့်
ဗီဇာ မပါဘဲ ဝင်ခဲ့တာ” ဟု ပြောသည်။

(၂)

မစ္စရစ်ဒလေ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံတွင်းသို့ ဤသို့ ဝင်ခဲ့
သည်မှာ အကြောင်းမဟုတ်။

“ကျွန်မက သတင်းထောက်လေ။ သတင်းထောက်တစ်ဦး
အတွက် သတင်းထူး၊ သတင်းဦးရဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဒီအချိန်မှာ
အာဖဂန်ပြည်သူတွေ သူတို့တိုင်းပြည်အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
ဆုံးဖြတ်ကြတယ်ဆိုတာ ကမ္ဘာကိုသိစေချင်တယ်။ ပြီးတော့အာဖဂန်
ဒုက္ခသည်စခန်းရဲ့ အခြေအနေကို တင်ပြချင်တယ်”

ဟုတ်သည်။ ယင်းသို့ပင် ရစ်ဒလေသည် ဒုက္ခသည်စခန်းကို
သတင်းယူရန်အသွား အာဖဂန်နိုင်ငံတွင်းသို့ ရောက်ပြီး နှစ်ရက်အကြာ
နိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်း ဂျလာလာဘတ်မြို့တွင် အဖမ်းခံရသည်။

သူက ပြုံးလျက်...

“ကျွန်မကို ဖမ်းတော့ ကျွန်မ ရုပ်ဖျက်ထားတယ်လေ။
တာလီဘန် အုပ်ချုပ်သူတွေ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အတိုင်း အာဖဂန်ရိုးရာ
ခေါင်းမြီးခြုံဆာရီ ဝတ်ထားတယ်” ဟု ပြောသည်။

(၃)

မစ္စရစ်ဒလေက အာဖဂန်တို့ ပြန်လွတ်ပေးလိုက်သည်နှင့်
တစ်ပြိုင်နက် ‘ဆန်းဒေးအိတ်စပရက်စ်’ သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါး
တစ်ပုဒ် ရေးခဲ့၏။

အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံကို အမေရိကန်တို့ စတင်တိုက်ခိုက်သည့် တနင်္ဂနွေနေ့ညက သူမ ကြုံတွေ့ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံဖြစ်၏။

“ထိုညက ကဘူးမြို့တော်တစ်ခုလုံး မီးမှောင်ချထား၏။ သို့သော် အမှောင်သည် သိပ်သည်းခြင်းမရှိ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမေရိကန်တို့ ကြံချသည့် ဗုံးများ ပေါက်ကွဲသံ၊ မီးတောက်မီးလျှံများကြောင့် ပေါက်ကွဲသံများ ဆူညံနေသလို အလင်းရောင်တွေကြောင့် အရာအားလုံးကို မြင်နေရ၏” ဟု ရေးသားထား၏။

ထိုစဉ်က မစ္စရစ်ဒလေသည် အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံသားများအား ခရစ်ယန်ဘာသာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် စည်းရုံးမှုနှင့် အဖမ်းခံထားရသည့် ကယ်ဆယ်ရေးဝန်ထမ်း (၆) ဦးအတူ ရှိနေခဲ့၏။

“ကျွန်မ မလိမ်ပါဘူး။ ဒီတုန်းက ကျွန်မ အရမ်းကို ကြောက်နေမိပါတယ်” ဟု သူက ပြောသည်။ ထို့အတူ သူက-

“ဒါဟာ သတင်းထောက်တစ်ဦးရဲ့ ဖြတ်သန်းမှုလေ၊ အနာဂတ်သမိုင်းရဲ့ အလင်းရောင်ပဲ၊ ကျွန်မတော့ ကျေနပ်တယ်”

“ကျွန်မ ကဘူးထောင်ထဲမှာ နေရပေမယ့် အာဖဂန်တွေဟာ ကျွန်မကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် နှိပ်စက်မှု မပြုကြပါဘူး။ စိတ်ပျက်စရာကောင်းတာက ဓာတ်ပြားဟောင်း ပြန်ဖွင့်သလို မေးပြီးသား မေးခွန်းတွေ မေးတာပဲ။ ဒါကတော့ တကယ်ကို စိတ်ဆင်းရဲစရာပဲ”

ဟု ရေးသားခဲ့၏။ သို့သော် ဆန်းဒေးပရက်စ် သတင်းစာအယ်ဒီတာ ‘မာဂင်ဆင်း’ ကမူ-

“မစ္စရစ်ဒလေကို ပြန်လွှတ်ပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်သလို ချီးကျူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗြိတိန်နိုင်ငံကို သူ လုံခြုံစွာ ပြန်မရောက်မချင်း ချီးကျူးမှုကို အတည်ပြုလို့ မရသေးဘူး” ဟု ပြောသည်။

မိုက်ခရိုဆော့ပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဘီလ်ဂိတ်စ်

“ပြဿနာဆိုတာ
မဖိတ်ခေါ်ဘဲလည်း
ရောက်လာတတ်တာပါ။

အထူးသဖြင့်တော့
အလုပ်လုပ်သူနဲ့

ပြဿနာ မလွဲမသွေ
ကြုံရစမြဲပါ။

ပြဿနာဆိုတာ ကြောက်ဖို့

မဟုတ်ပါဘူး။ အဓိကက

ရှင်းလင်းအောင်

ရှင်းနိုင်ဖို့ပါ”

ပိုက်ခရိုဆော့ပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဘီလ်ဂိတ်စ်
(သို့ မဟုတ်)
ပြဿနာကိုပြေလည်အောင် ပြေရှင်းနိုင်သူ

(၁)

“ပြဿနာဆိုတာ မဖိတ်ခေါ်ဘဲလည်း ရောက်လာတတ်တာပါ။
အထူးသဖြင့်တော့ အလုပ်လုပ်သူနဲ့ ပြဿနာ မလွဲမသွေ ကြုံရစမြဲပါ။
ပြဿနာဆိုတာ ကြောက်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဓိကက ရှင်းလင်းအောင်
ရှင်းနိုင်ဖို့ပါ”

ဟု ဘီလ်ဂိတ်စ် ပြောသည်။

သူက Microsoft ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၏။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း
ပြဿနာနှင့် မကင်းခဲ့သူ။ သူ့ကုမ္ပဏီအား အစိုးရမှ Microsoft

Monopoly ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။

“တရားရုံးမှာ အမှုဆိုင်ရတာ (၄)နှစ် ကြာတယ်။ ပထမပိုင်းကတော့ မကျေလည်မှုတွေ၊ မပြေလည်မှုတွေ တစ်ပုံတစ်ပင်နဲ့ပေါ့။ ဒါပေမယ့် တကယ်စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့ ပြဿနာတိုင်းမှာ အဖြေရှိတယ်လေ။ အရေးကြီးတာက မပြေလည်မှုကို မှန်ကန်သော နည်းနဲ့ ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ပဲ”

ဟု ဘီလ်က ပြောသည်။

သူက ပြောသလိုပင် နည်းမှန်လမ်းမှန် ပြဿနာ ဖြေရှင်းနည်းများကို ရှာခဲ့သည်။

“ပြဿနာဖြေရှင်းဖို့ နည်းလမ်းရှာတဲ့နေရာမှာ အဓိက အချက်ကို သိဖို့ပဲ။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ပြဿနာ ဖြေရှင်းရတာက အပြင်ပ စားပွဲဝိုင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။ တရားရုံးမှာ။ ဥပဒေကြောင်းကို စဉ်းစားရတယ်။ အဓိက အရေးကြီးတာက အရာရာကို အကောင်းမြင်တတ်ဖို့ပဲ။ လျှော့သင့်တာ လျှော့ဖို့ပဲ။ ပြီးတော့ အကျိုးအမြတ်ချည်း တွက်လို့လည်း မရဘူး”

ဟု သူက ပြောသည်။

ယခုမူ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပြီ။

ဘီလ်က ပြဿနာကို အရှုံးမရှိအောင် ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းလိုက်၍ ပြီးဆုံးသွားခဲ့သော်လည်း အချို့က သို့လောသို့လော

တွေ့သည်။ ဒီကိစ္စ ဒီလို ပြီးသွားတာ အလှည့်အပြောင်း တစ်ခုကြောင့်လားဟု တွေးကြသည်။

ထိုအကြောင်းကို မေးတိုင်း ဘီလ်က ပြီးသည်။

“တကယ်တော့ ဒီလို သို့လောသို့လော ထင်ကြတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် အပြစ် မမြင်ပါဘူး။ ထင်စရာပါပဲ။ လေးနှစ်ကြာသည့်တိုင်အောင် မပြေမလည်ဖြစ်ပြီးမှ ခုလို ပြီးသွား တာကိုက ထင်စရာပဲကိုး။ ဒါပေမယ့် တကယ်တော့ အများမြင်သလို မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် တရားရေးဌာနက ကျွန်တော်တို့ကို Microsoft Monopoly နဲ့ ပတ်သက်လို့ အကြောင်းမဲ့ တင်းကျပ်ချုပ်ကိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ စကားလုံး သတ်မှတ်သုံးနှုန်းမှုကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ဖို့ပဲ။ ဒါကို အရင်က နားမလည်ဘူး။ အခု နားလည်တော့ ကျွန်တော်တို့က စကားလုံး သုံးနှုန်းမှုကို သူ့နေရာနဲ့သူ စနစ်တကျ အခိုင်အမာ သတ်မှတ် သဘောတူလိုက်တာနဲ့ ပြဿနာက အဆုံးသတ်ခဲ့တာ”

ဟု ရှင်းပြသည်။ သည်တော့လည်း ယင်းသို့ လိုက်လျော သတ်မှတ်လိုက်တဲ့အတွက် အခက်အခဲအကျပ်အတည်း များစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မည်ဟု ထင်ကြသည်။ သူက ခေါင်းခါသည်။

“ဒါက ထင်စရာပါ။ ဒါပေမယ့် မဟုတ်ဘူး။ ဒီသတ်မှတ် ချက်ကို လိုက်နာခြင်းသည်သာ အသင့်တော်ဆုံးလို့ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်လက်ခံခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် ငွေကုန်ကြေးကျ စရိတ်တိုးလာတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင်က

ဒါကို နစ်နာချက်လို့မထင်ခဲ့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကျွန်တော် တို့အနေနဲ့ Windows အသစ်တွေ တီထွင်နိုင်ဖို့ပဲ လိုတယ်။ ဒါတွေကို တီထွင်ပြီး တိုးချဲ့ထုတ်လုပ်လိုက်ရင် ကုန်ကျစရိတ်ဟာ အလိုလို ကာမိသွားမှာပါ”

ဟု ပြုံး၍ ပြောသည်။

(၂)

ဒါကိုပင် အချို့က ဘိလ်တို့၏ ကိုယ်စွမ်းသတ္တိနှင့် လုပ်ကိုင် ရမည့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို တရားရုံးမှ ထိန်းချုပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

“ဒါ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တီထွင်မှုနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေ ပြောပလောက်အောင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု မရှိခဲ့သလို ထိခိုက်မှုလဲ မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီလိုပဲ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အရှိန်လဲ လျော့သွားတယ် မရှိဘူး”

ဟု သူက ပြောခဲ့သလို

“ဒီလို ကျွန်တော်ဖြစ်ခဲ့တာ အချို့က တီးတိုးစကားဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါက ကျွန်တော် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်တယ်လို့လေ။ ကျွန်တော်တော့ မထင်ပါဘူး”

ဟုပြောပြီး

“ကျွန်တော်က ဒါကို မှုခင်းလို့ မထင်ဘူး။ နားလည်မှုလွဲမှားတဲ့ ပြဿနာလို့ပဲ ခံယူတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ မျှတအောင်

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးယူနိုင်ခဲ့ပြီလေ။ လောကမှာ သိသလိုနဲ့ မသိတာတွေ အများကြီးပဲ။ ခုကိစ္စလဲ ဒီလိုပဲ။ ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ သဘော ပေါက်ခဲ့သလို ပြောင်းသင့်တာပြောင်းပြီး ပြင်သင့်တာ ပြင်နိုင်ခဲ့ပြီ။ အရေးကြီးတာ ကျွန်တော်တို့ Microsoft အနေနဲ့ ရှိပြီးဥပဒေတွေကို လိုက်နာကျင့်သုံးဖို့ပဲ”

သူက စကားရပ်ပြီး ပြီးလျက်-

“ဒီတော့ အချို့က ဒီကိစ္စဟာ တရားရေးဌာနအတွက်ရော၊ ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီအတွက်ပါ အချိန်ပို၊ အလုပ်ပို လုပ်တယ်လို့ ထင်ရင်ထင်မယ်။ မဟုတ်ဘူးဗျ”

ဟု ပြောသည်။

“ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ပြဿနာတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ် ကြည့်ရင် အဖြေ ပေါ်တယ်။ ဒီမှာသုံးတဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက်တွေ၊ သုံးသပ်ချက်တွေ အားလုံးဟာ လေးစားစရာ ကောင်းသလို အနာဂတ်အတွက် တန်ဖိုးကြီးမားလှတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ ဒီလိုပြဿနာမျိုး မပေါ် ပေါက်ဖို့နဲ့ ဒီလို ပြဿနာကြောင့် ကုမ္ပဏီ အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာ ကွဲသွားနိုင်ကြောင်း သင်ခန်းစာတွေ ရခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အနာဂတ် အတွက် အရေးပါတဲ့အချက်ပဲ”

“ကျွန်တော်တို့ဟာ အနာဂတ် တိုးတက်ဖို့အတွက် ယထာဘူတ ကျတဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုကို ယူရမယ်။ ကျွန်တော်တို့ တရားရေးနဲ့ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းတဲ့အခါ ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ချက်တွေ အများကြီး

ရင်ဆိုင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေဟာ စိတ်ကောင်းထားတဲ့
 ခံယူချက်တွေပါထယ်။ ဒါကြောင့်လည်း မှန်ကန်စွာ ဖြေရှင်း
 နိုင်တာပေါ့။ ခုဆို ပြဿနာတွေ ငြိမ်းအေးပြီး တိုးတက်မှုအတွက်
 စိတ်အေးချမ်းသာစွာနဲ့ အနာဂတ် ခရီးဆက်ဖို့ပဲ လိုပါတော့တယ်”
 ဟု သူက ပြောသည်။

စာကိုး

We'll Move Forward,
 Newsweek, Nov 12, 2001
 Sunday Express 2001

မျက်လှည့်ဆရာကြီး ဒေးဗင်ကော်ပါးဖီး

⇒ “ဒီဘဝမှာ အလိုချင်ဆုံး၊ ပျော်ရွှင်မှုရဖို့
အတောင့်တဆုံးအရာကို ပြောပါဆိုရင်
ကျွန်တော်က အသက်ရှည်ခြင်းကို
လိုချင်တယ်လို့ ပြောမယ်။ လူ့ဘဝမှာ
အသက်ရှည်မှ လုပ်ချင်တာကို လုပ်လို့
ရမယ်လေ”

⇒ ပြကွက်တစ်ခု ဖြစ်လာဖို့ နှစ်နှင့်ချီ၍
ကြာသည်။ အချို့ပြကွက်က (၂) နှစ်
ခန့်ကြာ၍ အချို့ပြကွက်က (၃) နှစ်
နီးပါး ကြာသည်။ လေထဲ ပျံဝဲပြတဲ့
ပြကွက်ဆိုရင် (၇) နှစ် ကြာခဲ့တယ်”

မျက်လှည့်ဆရာကြီး ဒေးဗစ်ကော်ပါးပီး

(သို့မဟုတ်)

ထူးဆန်းသော ပဉ္စလက်ပညာရှင်

(၁)

“သူ့ကို တွေ့လိုက်ရတော့ အလွန်အံ့ဩသွားတယ်။ သူက အဘိုးကြီးလိပဲ။ လက်ပြင်ကုန်းကုန်း၊ ခါးကိုင်ကိုင်၊ ဖြစ်နေရုံမကဘူး။ လမ်းလျှောက်ပုံကလည်း တကယ့်ကို လေးတိလေးကန်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို သူ့အိုသူနာကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ပြောကြတာထင်ပါရဲ့။”

ဟု ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးအား ဗျူးသည့်အဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြောသည်။ တစ်ဦးကမူ-

“သူဟာ မျက်လှည့်ဆရာကြီး ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးမှ ဟုတ်ပါစေ

လို့ ထင်မိတယ်”

ဟု ရယ်ရင်းပြောသည်။

အမှန်ကလည်း တစ်ခါတရံ သူက အသက် (၆၀)အရွယ် အဘိုးကြီးရုပ်ပေါက်နေ၏။ သို့သော် ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးအသက်က အခုမှ (၄၄)နှစ်သာရှိသေး၏။ သူကမူ-

“ဒါဟာ အလုပ်ရဲ့ ဖိစီးမှုလေ။ ဒီအတွက် ကျွန်တော် နောင်တ မရပါဘူး။ လူဆိုတာ အလုပ်လုပ်ရမယ်”

ဟု ပြော၏။

စင်စစ် ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးက ဖျော်ဖြေတင်ဆက်မှု အများဆုံး မျက်လှည့်ဆရာကြီးပင်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် တစ်နှစ် ပွဲပေါင်း ၅၀၀ ခန့် ပြသရသည်။

ဧပြီလကလည်း သူနှင့် ပတ်သက်၍ ထိတ်လန့်တကြား သတင်းတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ သူကမူ-

“ဒီတုန်းက ကျွန်တော်နယူးယောက်မြို့တော်မှာ ရုပ်မြင်သံကြား လွှင့်ထုတ်ဖို့ အစမ်းလေ့ကျင့်ရင်း အမောဆိုပြီး ဆေးရုံတက် လိုက်ရတယ်။ တကယ်ကို ပင်ပန်းတာ”

ဟု ပြောသည်။

သူ့ရဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတစ်ဦးကမူ-

“သူဟာ အလုပ်သိပ်လုပ်လွန်းလို့ တစ်ခါတရံ အဘိုးအိုရုပ် ပေါက်သွားတယ်”

ဟု ပြော၏။ သူကမူ-

“ကျွန်တော် အလုပ်သိပ်ပင်ပန်းတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် နားဖို့၊ အလုပ်ကို လျော့လုပ်ဖို့ စိတ်မကူးဘူး”

ဟု ပြောသည်။

မှန်သည်။

သူက အလုပ်ကို မနားတမ်း လုပ်နေ၏။ အာရှတစ်ခွင် ခရီးစဉ်များကို စီစဉ်ဆဲ။

ဇွန်လလယ်လောက်က ဘန်ကောက်မြို့တွင် ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး မျက်လှည့်ပွဲကို ခြိမ်ခြိမ့်သဲ ကျင်းပခဲ့သည်။ စနေတစ်ရက်တွင် (၂)နာရီခန့်ကြာသည့်ပွဲပေါင်း (၄)ပွဲ ပြသခဲ့၏။

“ဒါပေမယ့် တနင်္ဂနွေနေ့မှာတော့ ကျွန်တော်သုံးပွဲပြတယ်။ ဘန်ကောက်ပြီးရင် စင်္ကာပူမှာ (၁၁)ပွဲ ပြရဦးမယ်။ ဒါပြီးမှ ဟောင်ကောင်နဲ့ ကွန်ဂိုပြည်နယ်ကိုသွားရမယ်၊ ပွဲစဉ်တွေက အပြည့်ပဲ” ဟု သူက ပြော၏။

သူက အလုပ်ကို ဇယ်ဆက်သလို လုပ်ရသကဲ့သို့ သတင်း ထောက်များ၏ တွေ့ဆုံမေးမြန်းပွဲများကိုလည်း မလွတ်စေရ။ တစ်ခါ တရံ မျက်လုံးတွေက ရီဝေပြီး ငိုက်မြည်းနေသည်။

သို့သော် သူက သန်းဝေခြင်း မပြု။

သတင်းသမားတို့၏ မေးမြန်းချက်များကိုလည်း ပေါ့ပါးစွာ ဖြေသည်။

သူ့မျက်နှာတွင် စိတ်မရှည်ခြင်းမျိုး၊ မနှစ်သက်သည့် ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးကို မတွေ့ရ။

“ဒါက အလုပ်ပဲလေ၊ စိတ်လည်း ရှည်ရမယ်၊ နှစ်သက်ရမယ်”
ဟု ပြောသည်။

ပြီးတော့ သူက-

“ကျွန်တော်အလုပ် လုပ်ရတာကို ပျော်တယ်။ ပရိသတ်
ကိုလည်း ချစ်တယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ မျက်လှည့်ကိုကြည့်ပြီး လူတွေ
ကျေနပ်မှု ရရင် သဘောကျတယ်။ ပြီးတော့ မျက်လှည့်ပြကွက်
အသစ်တွေ တီထွင်ရတာကို ကျေနပ်တယ်”

ဟု သူက ပြောတတ်သည်။ သို့သော် ကော်ပါးဖီးက-

“ဒီဘဝမှာ အလိုချင်ဆုံး၊ ပျော်ရွှင်မှုရဖို့ အတောင့်တဆုံးအရာကို
ပြောပါဆိုရင် ကျွန်တော်က အသက်ရှည်ခြင်းကို လိုချင်တယ်လို့
ပြောမယ်။ လူ့ဘဝမှာ အသက်ရှည်မှ လုပ်ချင်တာကို လုပ်လို့
ရမယ်လေ”

ဟု သူက ပြုံး၍ ပြော၏။

(၂)

လူတွေအားလုံးက ‘ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး’ လို့ ဆိုလိုက်သည်နှင့်
သဘာဝ နိယာမကို ဆန့်ကျင်ပြသသော မျက်လှည့်သမား (မျက်လှည့်
ဆရာကြီး) ဟု သိကြသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ပြဇာန်များကို
ဆန်းသစ်အောင် မပြတ်အားထုတ်သူဖြစ်၏။

သူက လောဘာတိရုပ်တုကြီးကို ဖျောက်ပြခဲ့သည်။ မဟာ

တံတိုင်းကြီးကို ဖောက်ထွင်းဖြတ်သန်းခဲ့သည်။

ပြီးတော့ လေထဲမှာ ပျံဝဲပြခဲ့သည်။

ယခု သူက ပြကွက်အသစ်တစ်ခုကို တီထွင်လိုက်ပြီ။
ထိုပြကွက်က အခြားမဟုတ်။ ပရိသတ်ထဲမှ လူတစ်ချို့ကို ကမ္ဘာ၏
အခြားဘက်ခြမ်းသို့ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းရောက်သွားအောင် လုပ်ပြသည့်
ပြကွက်ပင်။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး၏ ပြကွက်များက ပဉ္စလက် ဆန်ရုံတင်မက
အချို့ဆိုလျှင် မှော်ပညာပင် ဆန်လှ၏။ ယင်းသမိုလည်း အချို့က
ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးကို မျက်လှည့်ဆရာအဖြစ်ထက် မှော်ဆရာအဖြစ်
ထင်မှတ်ကြသည်။

ထိုသို့ ပြောလေတိုင်း ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးက

“မဟုတ်တာဗျာ၊ ဘယ်က မှော်ပညာ သုံးရမှာလဲ။ ကျွန်တော်
မှော်ပညာလည်း မတတ်ဘူး။ အခု ကျွန်တော် ပြနေတဲ့ပညာတွေက
မျက်လှည့်ပညာ စစ်စစ်တွေပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က မျက်လှည့်
ပညာကို ခေတ်မီအောင် ရူပဗေဒပညာ၊ စိတ်ပညာ၊ သင်္ချာပညာနဲ့
ပူးပေါင်းတီထွင်ထားလို့ မှော်ပညာလို့ ထင်ကြတာပါ”

ဟု ရှင်းပြသည်။

မှန်တော့မှန်သည်။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး၏ မျက်လှည့်ပြကွက်များက အများနှင့်
မတူပေ။ မျက်လှည့်ပြကွက်တစ်ခုကို ဒီအတိုင်း မလုပ် ပြကွက်
တစ်ခုဖြစ်လာဖို့ နှစ်နှင့်ချီ၍ ကြာသည်။ အချို့ပြကွက်က (၂)နှစ်

ခန့်ကြာ၍ အချို့ပြကွက်က (၃)နှစ်နီးပါး ကြာသည်။

လေထဲ ယုံဝဲပြတဲ့ ပြကွက်ဆိုရင် (၇)နှစ် ကြာခဲ့တယ်”
ဟု သူက ပြောသည်။

သူနှင့်တွဲလုပ်ရသည့် သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ အင်ဂျင်နီယာများ၊
ရူပဗေဒပညာရှင်၊ ဓာတုဗေဒပညာရှင်တွေက-

“ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြကွက်တစ်ခုကို နည်းပေါင်း လေးငါးခုနဲ့
ဖန်တီးရတာ။ ဒါကလည်း နည်းလမ်းတစ်ခုပေါ်ရင် နောက်နည်း
လမ်းတစ်ခုနဲ့ ပြနိုင်ဖို့လေ”
ဟု ပြောသည်။

ဒေးဗစ်ကော်ဟီးဖီးက အလုပ်ကို ကြိုးစားသလို စနစ်လည်း
ကျ၏။ သူက သူနှင့်တွဲလုပ်သည့်သူများအား စည်းကမ်းချက်အနေနှင့်
လျှို့ဝှက်ဖို့၊ နှုတ်လုံဖို့ကို အဓိက ထားသည်။ ဒီအတွက်တော့
စာချုပ် ချုပ်ရတယ်တဲ့။

သူက ပြော၏။

“ဘန်ကောက်မှာ ပြပွဲလုပ်တုန်းက ဟောင်ကောင် သတင်း
ထောက်တွေနဲ့ ပြဿနာ ဖြစ်မလို့ပဲ။ သူတို့က ကျွန်တော့်ရဲ့
လှောင်ချိင့်စံ ဘဲသုံးကောင်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်ဖို့ လုပ်တယ်။ ဒီဘဲတွေက
မျက်လှည့်ပြမယ့်ဘဲတွေလေ။ ခွင့်ပြုချက် မရဘဲ ဓာတ်ပုံရိုက်သင့်
သလား၊ အစောင့်အကြပ်တွေက အတော်တားရတာ”

သတင်းထောက်တွေကလည်း-

“ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး ပြပွဲမှာ အစောင့်အကြပ် သိပ်များတယ်”
ဟု ပြောသည်။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးကမူ-

“ဒါဟာ အလုပ်ပါ။” ပြပွဲမှာ လျှို့ဝှက်ချက် ရှိတယ်လေ၊
ဒီအတွက် ကျွန်တော် စီမံထားရတာ”
ဟု ဖြေသည်။

(၃)

၁၉၅၆-ခုနှစ်တွင် သူ့ကို မွေးသည်။

“ကျွန်တော်က ရှားလူမျိုးပါ”

ဟု ပြော၏။ သို့သော် အမေရိကန်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပြီး
လူလားမြောက်လာသူဖြစ်၏။

“ကျွန်တော်က တစ်ဦးတည်းသောသားလေ။ ဒါကြောင့်
အထီးကျန်တယ်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက တစ်ယောက်တည်းနေပြီး
မျက်လှည့်ပြကစားရင်း မျက်လှည့်ပညာက ဖမ်းစားသွားတာ။
ကျွန်တော့်အတွက်တော့ မျက်လှည့်ပညာဟာ ထူးခြားမှုတစ်ခုပဲ”

စင်စစ်မူ မျက်လှည့်ပညာကြောင့် ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီး၏ဘဝ
စိုမြည်ခဲ့သလို မျက်လှည့်ပညာကြောင့် အများ စိတ်ဝင်စားမှုကို
ခံယူခဲ့ရ၏။ ကျွန်တော့်ကို မိန်းမသားတွေ စိတ်ဝင်စားတာလည်း
ဒါကြောင့်ပဲ”

ဟု သူက ပြော၏။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးသည် (၁၀)နှစ်သား အရွယ်မှစ၍ မျက်လှည့်ပညာကို သင်ကြားခဲ့သလို အသက် (၁၆)နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ တက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် မျက်လှည့်ပညာသင်ဆရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ မကြာခင် ရုပ်မြင်သံကြား မျက်လှည့်ပညာတာဝန် ယူသူဖြစ်လာသည်။ နာမည်ကျော် စီဘီအက်စ် ရုပ်မြင်သံကြားမှ ပြသရန် ငှားရမ်းခြင်းခံခဲ့ရ၏။

“မျက်လှည့်ပညာဟာ ကျွန်တော့်ကို အများကြီးအကျိုးပြုတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားမှာ လူကြိုက်များသလို ဆုတွေလည်း ရခဲ့တယ်”

ဟု ပြောသည်။

မှန်သည်။ ပြင်သစ်အစိုးရကလည်း သူ့ကို ဆုပေးသည်။ သူတက်သည့်တက္ကသိုလ်တွေကလည်း သူ့ကို ပါရဂူဘွဲ့ ပေး၏။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးသည် အောင်မြင်၏။

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ဒေါ်လာသန်းပေါင်း (၆၀)ကျော်ရခဲ့သည်။ သူသည် အချမ်းသာဆုံး အနုပညာရှင်တစ်ဦးစာရင်းတွင် နံပါတ်(၅) ချိတ်ခဲ့၏။

ဟောလီဝုဒ်၏ အစဉ်အလာအရ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများအား လမ်းအမည် ရေးထွင်းခဲ့ရာ သူ့အမည်ကို ရေးထွင်းပါဝင်စေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် လူအများက မျက်လှည့်ဆရာထံမှာ

အထူးခြားဆုံးသူဟု ပြော၏။

ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ကရစ်ဘီယန်ဒေသမှ ထုတ်သည့် တံဆိပ်ခေါင်း
အချို့တွင် ဘူပုံ ပါခဲ့ပြီ။

သူက သတင်းကြီးသူ၊ နာမည်ကြီးသူ။

အချို့က-

“သူဟာ မျက်လှည့်ပြီရာမှာသာ နာမည်ကြီးတာ မဟုတ်ဘူး။

မိန်းကလေးနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း နာမည်ကြီးတယ်။ ကမ္ဘာ့အချောဆုံး၊

အလှဆုံးမော်ဒယ် ကလောင်ဒီယာရှစ်ဖာနဲ့ (၆)နှစ်ကြာ တွဲခဲ့တယ်။

ဒီလိုတွဲဖို့ တစ်နှစ်ကို ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းခွဲ ပေးရတယ်လို့ ပြောကြတယ်”

ဟု ဆို၏။

၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် သူတို့ လမ်းခွဲကြ၏။ ခုတော့ အသက်

(၂၂)နှစ်အရွယ်ရှိ ဘယ်လ်ဂျီယမ်မော်ဒယ် ‘ဖရစ်’ နှင့် တွဲနေကြပြန်ပြီ။

ဒေးဗစ်ကော်ပါးဖီးသည် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း စုဆောင်းသူလည်း

ဖြစ်၏။ သူ့တွင် စုဆောင်းထားသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း အမျိုးပေါင်း

၁၅၀ ကျော် ရှိ၏။ တစ်ခုတစ်ခု တန်ဖိုး မနည်းလှ။ တန်ဖိုး

ကြီးသည်။

သူ့တွင် အိမ်တွေလည်း အများကြီး ရှိ၏။

“ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က အလုပ်များလွန်းလို့ အိမ်တွေကို

မပြင်နိုင်ပါဘူး”

ဟုတ်သည်။

သူက အလုပ် များသည်။ နားချိန်ကို မနည်း ဖွဲယူရသည်။

သူက အားလပ်ချိန်တွင် ရုပ်ရှင်ကြည့်ပြီး သီချင်းနားထောင်သည်။

“ကျုပ်က သီချင်း သိပ်ဆိုချင်တာ။ ဒါပေမယ့် အသံ
မကောင်းလို့ လက်လျှော့လိုက်ရတာ”

ဟု ရယ်ပြီး ပြော၏။

သို့သော် သူ၏ ထူးခြားချက်က သူ့အား အကြီးအကျယ်ဆုံး
မျက်လှည့်ဆရာကြီးအဖြစ် ချီးမွမ်းထားပနာ ပြုခြင်းမျိုးကို လိုလားခြင်း
မရှိ။ သူ့ဆန္ဒက အသက်ပဲ ရှည်ချင်၏။

“ကျွန်တော်က နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော်၊ သုံးရာ ရှည်ချင်တယ်”

ဟု သူက ပြောသည်။

“ဟုတ်တယ်။ ဒါ အမှန်ပဲ။ ကျုပ်က အလုပ်လုပ်ဖို့အတွက်
အသက်ရှည်ချင်တယ်။ ဒီအတွက် အိုမင်းခြင်း ဆိုတဲ့ နိယာမကို
ကိုယ့်နည်းနဲ့ကိုယ် မျက်လှည့်ပညာနဲ့ ဖန်တီးယူရမှာပဲ။ ဒါမှ
အသက်ရှည်မယ်၊ အလုပ်တွေ အများကြီး လုပ်နိုင်မယ်”

ဟု ပြော၏။

စာကိုး

Time 2001

Star 2001

ချယ်ဆီ (Chaise) သမ္မတဟောင်း ဘီလ်ကလင်တန် ၏သမီးသို့ မဟုတ်သမ္မတသမီး မဖြစ်ချင်သူ

(၁)

“ကျွန်မ တကယ်ပြောတာ၊ ကျွန်မ သာမန်မိန်းကလေး
ပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။ သမ္မတသမီး မဖြစ်ချင်ဘူး”

ဟု ချယ်ဆီက ဖွင့်ဟသည်။ တကယ်ကို အံ့ဩစရာပင်။
သူက အများနှင့် မတူသူကလေး။ သူက သမ္မတဟောင်းကလင်တန်နဲ့
ဟီလာရီတို့ရဲ့ တစ်ဦးတည်းသော သမီးကလေး ချယ်ဆီ။ သူ့အမည်
အပြည့်အစုံက ချယ်ဆီကလင်တန် (Ms. Chelses Clinton) ပင်။

“ကျွန်မက ၁၂ နှစ်သမီးကတည်းက သမ္မတရဲ့ တစ်ဦးတည်း
သော သမီးကလေးဖြစ်ခဲ့တာ”

ဟု သူက ပြောသည်။ သူက လူငယ်တို့ ဘာသာဘာဝ
ရင်ထဲမှ ခံစားချက်ကို လျှို့ဝှက်ဒိုင်ယာရီ ရေးခဲ့သည်။ သူ၏
နေ့စဉ်မှတ်တမ်းက အစီအစဉ်လည်း ကျသည်။

သူ့နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင်-

- ၁။ အိမ်ဖြူတော်မှာ နေ့စဉ် နေခဲ့ရသည့်ဘဝ။
- ၂။ နှစ်ရှည်လများ မတဲ့အတူနေဘဝဖြစ်သည့် ဖခင်နှင့် မိခင်အကြောင်း။
- ၃။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ မရှိတဲ့ အထီးကျန်ဘဝနှင့် ဆယ်ကျော်သက်
ခံစားမှုများ။
- ၄။ သမ္မတ၏ တစ်ဦးတည်းသောသမီး ဖြစ်ပေမယ့် ယခုတိုင်
ချစ်ခင်သူမရှိတဲ့ဘဝ။

၁၅၄ အောင်မြင်ဦး

စသည်တို့ဖြစ်၏။ ချယ်ဆီ၏ တိုးတိုးဖော် သူငယ်ချင်း တစ်ဦးကမူ

“ဒါဟာ အမှန်တွေပဲ”

ဟု ပြောသည်။ ထိုအတူ သူ၏ တိုးတိုးဖော်က (Globe) မဂ္ဂဇင်းကို ဖောက်သည်ချသည်။

Globe မဂ္ဂဇင်းက-

“ချယ်ဆီဟာ သူ့ရဲ့ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းမှာ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာအကြောင်း သက်သက်သာ ရေးတာ မဟုတ်ဘူး။ အိမ်ဖြူတော်ကို စွန့်ခွာပြီးတဲ့နောက် သူ့ဖခင်ရဲ့ တနင့်တပိုး ခံစားရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး တိုက်ခိုက်မှုတွေပါ ပါတယ်”

ဟု သုံးသပ်သည်။

“သူဟာ သူ့ဖခင်ရဲ့ လူမှုရေး ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် မျက်နှာ ပူနေသူ တစ်ဦးလည်းဖြစ်တယ်”

ဟု ဆိုသည်။

“ဒါဟာ ချယ်ဆီရဲ့ စိတ်ပေါက်ကွဲမှု ပြင်းထန်အားဆိုလည်း မမှားဘူး” ဟု ဆို၏။

(၂)

“ကျွန်မ မှတ်မိနေသေးတယ်။ အဖေနဲ့အမေ ရန်ဖြစ်တဲ့ ညကပေါ့။ အဖေ (သမ္မတ)ရဲ့ မျက်နှာကို အမေ (သမ္မတကတော်)က ကုတ်ခြစ်တယ်။ ချယ်ဆီအဖို့ အဖေမျက်နှာ စုတ်ပြတ်သွားတာထက် သူ့ဘဝမှာ ဖခင်ရဲ့ ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ရရှိလိုက်တဲ့ ‘အရှက်’ ဒဏ်ရာက ပိုပြီးစုတ်ပြတ်နေတယ်တဲ့။”

တကယ်တော့ မိဘနှစ်ပါးရဲ့ အိမ်ထောင်ရေးဟာ ချယ်ဆီ
ငယ်စဉ်ကတည်းက 'မ,မူ ပွေခဲတဲ့' ဖခင်ရဲ့ နာမည်ဆိုးကြောင့်ပဲ
အိမ်ထောင်ရေးဟာ မလှမပ ဇာတ်သိမ်းနိုင်တယ်”

ဟု ချယ်ဆီက ရေးသားထားခဲ့၏။

“ဒါတွေဟာ ကျွန်မရဲ့ ကြေကွဲမှုတွေလေ”

ဟု ဆို၏။

သူ့မှတ်တမ်းတွင် သူ့ဖခင် (သမ္မတ)ရဲ့ သူငယ်ချင်းလည်း
ဖြစ်၊ ဒုတိယ သမ္မတလည်း ဖြစ်တဲ့ 'အယ်လ်ဂိုး'ရဲ့ နိုင်ငံရေး အရည်
အချင်းများအကြောင်းလည်း ပါ၏။ ဖခင်က အားရသည် မရှိတဲ့။

“အထူးသဖြင့်က မိဒီယာတွေ ဖော်ပြနေတဲ့ ကျွန်မရုပ်သွင်ကို
ကျွန်မ မကျေနပ်ဘူး။ ကျွန်မဟာ အကျည်းတန်မပဲ”

ဟု အမြဲပြောသည်။

“ကျွန်မဟာ အကျည်းတန်အရပ်ဆိုးနေလို့ ကျွန်မကို
ချစ်မယ့်သူ မပေါ်ပေါက်ခဲ့တာလား”

ဟု အမြဲတန်း သံသယဝင် အားငယ်နေ၏။

သူ့တိုးတိုးဖော်က-

“ချယ်ဆီဘဝက တကယ်အထီးကျန်ပါ။ သူ့အရွယ်က
ချစ်သူနဲ့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက် မက်ပြီး ပျော်ရမယ့်အရွယ်လေ။
ဒါပေမယ့် ခုထိ သူ့ကို ချစ်သူမရှိသေးဘူး။ လူငယ်တို့ ဘာသာဘာဝ
ချစ်သူနဲ့ တွဲသွားတွဲလာ မပြုရလို့ သူ့ခမျာ ခံစားနေရတာ”

ဟု ပြောသည်။

သူ့မှတ်တမ်းတွင် အဆိုးဆုံးအဖြစ် မိဘနှစ်ပါးရဲ့ အချိန်မရွေး ပေါက်ကွဲနိုင်သည့် အိမ်ထောင်ရေးအကြောင်းကို ဖော်ပြသည်။ သူက မိဘများအတွက် တမြေ့မြေ့ တထိတ်ထိတ် ခံစားနေရသူ။

“အဖေနဲ့အမေက ‘လင်နဲ့မယား လျှာနဲ့သွား’ ဆိုတဲ့ စကားလို တစ်ခါတစ်ရံ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ‘နိစ္စဝှေ့’ ဖြစ်နေတာ။ ဒီတော့ အနာဟာ ဘယ်လို ကျက်မလဲ”

ဟု မှတ်တမ်းပြုသလို -

“အမေဟာ ပေါက်ကွဲကြမ်းတမ်း ရှက်စက်သလောက် အဖေက တုံ့ပြန်နိုင်စွမ်း မရှိသူလိုပဲ။ အမေ ခုပ်သမျှ ခေါင်းငုံ့ ငြိမ်ခံနေတယ်”

ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

“အဖေရဲ့ ညာဘက် ပါးပြင်ပေါ်က အမာရွတ်ကိုမြင်တိုင်း ကျွန်မ ငိုရတယ်”

ဟု ချယ်ဆီက ပြော၏။ ချယ်ဆီ၏ မှတ်တမ်းများက ရင်နာစရာပင်။

“အမေဟာ ပေါက်ကွဲလာပြီဆိုရင် အဖေကို ကုတ်ခြစ်ရုံတင် မကဘူး။ ပါးစပ်ကလည်း ငယ်ကျိုးငယ်နာတွေ ဖော်ပြီး ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားတွေကို ရင့်ရင့်သီးသီး ပြောတတ်တယ်။ အဖေကတော့ အမြဲတန်း အမေ ဒေါသပြေအောင် ထိန်းသူပဲ။ ခက်တာက အမေလေ။ အဖေက ဖျောင်းဖျလေ အမေက ဆိုးလေပဲ။ အမေဟာ ဝုန်းဒိုင်းကျဲဖြစ်ပြီး တွေ့ကရာနဲ့ ပစ်ပေါက်တတ်တယ်။

အဖေကို ထိမှန်တတ်သလို နံရံနဲ့ ကြမ်းပြင်မှာလည်း ကွဲရှည်တွေဟာ ကြားမကောင်းဘူးတဲ့။ ဒီလိုနေ့မျိုးဆိုရင် အိမ်ဖြူတော်ဟာ အရပ် ပျက်နေတဲ့ အတိုင်းပဲ”

(၃)

ချယ်ဆီးသည် လူငယ်တစ်ဦးပီပီ နိုးကြားတက်ကြွ၏။ နိုင်ငံရေးကို နိစ္စဓူဝ ထဲထဲဝင်ဝင် ထိတွေ့သောအခါ သူ၏ နုနယ်သောစိတ်တွင် တနင့်တပိုး ထိရမှု ရှိလာ၏။ သူ့ဖခင် ဖြစ်သော်လည်း စိတ်ထဲတစ်မျိုး ဖြစ်လာသည်။

ချယ်ဆီးက ရင်ဖွင့်သည်။

“အဖေ(သမ္မတကလင်တန်)ဟာ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် အထင်ကြီးတတ်သူလား ဒါမှမဟုတ် တစ်ဖက်လူကို နှိမ်ချတတ် သူလား။ ဒုတိယသမ္မတ (အယ်လ်ဂိုး) အပေါ်ထားတဲ့ သဘောထားတွေကို မကြိုက်ဘူး။ ဘာကြောင့် ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတလောင်း အယ်ဂိုးကို ငတုံး လို့ ပြောတာလဲ၊ ဘာကို လှောင်ပြောင်တာလဲ၊ သူဟာ အရပ်တစ်ရပ်လို့ သဘောထား ရလောက်အောင် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး မညံ့သေးပါဘူး။”

ဟု ချယ်ဆီးက မှတ်ချက်ပြု၏။

သူက မှတ်တမ်းရေးတတ်သလို ခံစားမှုကို ရင်ဖွင့်လိုတဲ့ ဆန္ဒတွေလည်း ရှိခဲ့သည်။ ချယ်ဆီးသို့သွယ်ချင်းအချို့ကမူ-

“သူ တည်ငြိမ်လာတာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် သူ့ကို အရပ် ဆိုးတယ်လို့ ဝေဖန်တာမျိုး၊ ကြည့်ပြီး (အကြည့်နည်း) နေတာမျိုးလည်း မခံနိုင်ဘူး” ဟု ပြောသည်။

အချို့ကမူ ခံနိုင်ရည်စွမ်းအား မရှိဘူး ဟု ပြောသည်။

ချယ်ဆီမှတ်တမ်းတွင် ထူးခြားချက်တစ်ခုတွေ့ရ၏။

အိမ်ဖြူတော်တွင် သူ့ကို ချောသည်၊ လှသည်ဟု ပြောသူတစ်ဦး ရှိနေသည်။

“သူဟာ လုံခြုံရေး အေးဂျင့်တစ်ဦးပါ။”

ဟု ပြော၏။ နာမည်ဖော်ပြခြင်းမူ မရှိ။

သို့သော် သူက

“ကျွန်မကို လှတယ်လို့ ပြောသူထဲမှာ အဖေ့အမေက လွဲရင် တစ်ယောက်ဆို တစ်ယောက်ပဲ”

ဟု ဖွင့်ဟ၏။

ချယ်ဆီဒိုင်ယာရီတွင် ‘မော်နီကာလူဝင်စကီး’ အကြောင်း ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

“ဒီတုန်းက မော်နီကာဟာ သာမန်ပဲ။ သူမှာ ကျော်စောမှု မရှိသေးဘူး။”

ဟု ဆိုသည်။*

မော်နီကာက ပြောဖူးသည်။

“Chelsea ရယ်၊ မင်းမျက်လုံးတွေနဲ့ မင်းရဲ့ဆံပင်တွေဟာ မင်း တစ်ကိုယ်လုံးရဲ့ အလှအပတွေပဲ။ အလှဆုံး အစိတ်အပိုင်းတွေ ဆိုရင်လည်း မမှားဘူး။”

ချယ်ဆီ အရင်က သာယာမိပေမယ့် ဒါတွေဟာ အကြောင်း ဆက် ဆိုတာ နောက်မှ သိရသည်။

“သူနဲ့ သိရခြင်းဟာ ကမ္ဘာကျော် အရှက်တကွ အကျိုးနည်း

ဇာတ်လမ်းစဖို့ ဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ သိရတယ်”

ဟု ဆို၏။

ချယ်ဆီ

သူက ဖြူစင်သလို နိုင်ငံရေး ရူးသွပ်မှုကိုလည်း နှစ်သက်ပုံ

မရ။

“သိပ်ဝမ်းနည်းဖို့ကောင်းတယ်။ ကျွန်မက ဟန်ဆောင်တာ မကြိုက်ဘူး။ အရင်အတိုင်းပဲ နေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မိဘတွေ အလိုကျ ဧည့်ခံရတယ်။ ပြုံးပြရတယ်။ နှုတ်ဆက်အနမ်းတွေ ပေးရတယ်။ ဒါတွေဟာ လိမ်နေတာပဲ။ နိုင်ငံရေးအကျိုးအမြတ် အတွက်ပဲ။ မဲရဖို့အတွက် (Politics King) လုပ်တာပဲ။ စဉ်းစားကြည့်ရင် ရွံစရာပဲ။ နိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ ကလေးကိုမြင်ရင် နမ်းရမယ်ဆိုတဲ့ မက်သပ်ထားတယ်။ ကျွန်မလည်း လုပ်ခဲ့ရတာပဲ။ ဒါဟာ ဟန်ဆောင်တာ၊ အကောင်းဆုံး မဟုတ်ဘူး။ အကောင်းဆုံး ဖြစ်ဖို့လည်း ဘာမှ မလုပ်ရသေးဘူး”

ဟု ရင်ဖွင့်သည်။ သို့နယ်ပင် -

“လူ့ဘဝမှာ အခွင့်အရေးရရင် တစ်ကြိမ်လောက်တော့ ကျွန်မ လုပ်လိုက်ချင်သေးတယ်။ ပြီးတော့ ဆုဟောင်းတိုင်း ပြည့်မယ်၊ အစွန်ဆုံးသော အခွင့်အရေးတစ်ခု ရမယ်ဆိုရင် ရယူချင်တယ်”

“သမ္မတသမီး မဖြစ်ချင်ဘူး၊ မစ္စတာ ကလင်တန်ရဲ့သမီး မစ္စချယ်ဆီ ကလင်တန်ပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။

သာမန်ကလေးတစ်ယောက်ဘဝမျိုးနဲ့ ကြီးပြင်းချင်တယ်။

မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ စားသောက်ဆိုင်မှာ လွတ်လွတ်
လပ်လပ် ပျော်ရွှင်စွာ သွားလာစားသောက်ချင်တယ်”

ဟု ရေးသားထား၏။ ချယ်ဆီ၏ မှတ်တမ်းအား ‘ချယ်ဆီ၏
အသံတိတ် ပေါက်ကွဲမှုတစ်ရပ်’ ဟု တင်စားပြောဆိုသည်။

“ချယ်ဆီ ဟာ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါသူ မဟုတ်”

ဟု အတွင်းသိများက ဝေဖန်၏။

နိုင်ငံရေးကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အတိုက်အခံများကမူ-

“ချယ်ဆီရဲ့ ဒိုင်ယာရီဟာ သူ့ကို ချမ်းသာအောင် လုပ်ပေး

နိုင်မယ့် Media တစ်ခုပါ”

ဟု ဆို၏။

စာအုပ်ပွဲစားနှင့် ထုတ်ဝေသူများ ကလင်တန်၏ ပြိုင်ဘက်
များကမူ ထုတ်ဝေနိုင်လျှင် ပြိုကွဲနေ ကုန်သွားမည့်စာအုပ်ဟု ဟောကိန်း
ထုတ်သည်။ သို့နယ်ပင်

“ဒီထဲမှာ ကလင်တန် ကန့်ကွက်မယ့် အချက်အလက်
အတော်များများ ရှိနေတယ်။ ဒါဟာ စိတ်ဝင်စားစရာတွေ” တဲ့။

နိုင်ငံရေးကျွမ်းကျင်သူများကမူ-

“ဒေါ်လာ သန်းချီပေးရမယ့် စာအုပ်ပဲ။ စာအုပ်ထုတ်ဝေခွင့်
မပြုနိုင်သလို ကလင်တန်ရဲ့ တားမြစ်ချက်တွေကပဲ စာအုပ်ရဲ့
တန်ဖိုးအရှိဆုံးတွေ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်” ဟု သုံးသပ်ကြသည်။

